

ПИСЕМНА СПАДЩИНА ГЕТЬМАНЩИНИ

УДК 94 (477)

КНИГИ ЗАБІЛ (1671 – 1745): ІСТОРІЯ, СТРУКТУРА, СКЛАД (Упорядкування та вступна стаття Ігоря Ситого)

Серед багатьох колекцій Чернігівського обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського привертає до себе увагу збірка рукописних книг XVI–XIX ст., бо саме в них відображений рівень історичної свідомості та загальної культури українського суспільства, світогляд та ментальність його освічених представників. Книги Забіл хронологічно охоплюють період з 1671 р. по 1745 р. і знайомлять нас з побутом козацької старшини, з поглядами сучасників на історичні події XVII–XVIII ст., так би мовити, зсередини, висвітлюють особистості таких діячів, як І. Мазепа, В. Дунін-Борковський, В. Кочубей, І. Ломиковський, П. Забіла, І. Забіла та інші. Ці книги складаються з документів родинного архіву, який був упорядкований Іваном Забілою у середині XVIII ст. і через посередництво відомого історика Гетьманщини О. Лазаревського потрапили до збірки українських старожитностей Василя Тарновського.

Ключові слова: Забіли, архів, козацька старшина, Гетьманщина.

Серед багатьох колекцій Чернігівського історичного музею ім. В. В. Тарновського (ЧІМ) привертає до себе особливу увагу збірка рукописних книг XVI–XIX ст., бо саме в них відображений рівень історичної свідомості та загальної культури українського суспільства, світогляд та ментальність його освічених представників¹. Але й і до сьогодні ми не маємо повноцінного каталога цієї збірки, хоча є окремі праці В. Модзалевського², І. Ситого, О. Коваленка³, О. Лазаревського⁴, Б. і М. Грінченків⁵, де описані деякі пам'ятки і серед них частково т. зв. «Книги Забел» (інв. № Ал 14, 359, 395). Хронологічно вони охоплюють період з 1671 р. до 1745 р. (за датованими документами, малюнками, філігранями) і знайомлять нас з побутом козацької старшини, з поглядами сучасників на історичні події XVII–XVIII ст. так би мовити, зсередини, висвітлюють особистості таких діячів, як І. Мазепа, В. Дунін-Борковський, В. Кочубей, І. Ломиковський, П. М. Забіла, І. П. Забіла, І. І. Забіла та інших. Отже, значення цих книг виняткове, і тому описом саме їх ми вирішили продовжити каталогізацію рукописної збірки ЧІМ, одночасно розглядаючи цю роботу як продовження праці В.Л. Модзалевського «Матеріали по истории Малороссии. Выпуск 1. Письма к Ивану Петровичу Забеле и его вдове (1687–1713)». Тоді, у 1912 році, було оприлюднено лише 59 із 196 документів.

Зараз у музеї зберігаються 3 книги, в яких зібрано 178 документів та 18 окремих документів з архіву Забіл. Але В. Модзалевський вважав, що було принаймні 5 книг: три – у збірці музею В. В. Тарновського, одна у збірці П. Я. Дорошенка і, можливо, одна була розпорошена, частково, В. Тарновським.

Перша книга (інв. № Ал 14) найскладніша за своєю структурою і змістом. Починається вона сторінковою ілюстрацією із зображеннями князів Володимира, Гліба та Бориса (за О. Коваленком – це копія гравюри з київського «Синописа» 1680 р.) Окрім цієї ілюстрації в книзі містяться також сторінкові портрети з гербами: гетьмана

© Ситий Ігор Михайлович – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Чернігівського обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського.

Венжика Хмельницького (фактично, за іконографією, І. Скоропадський), гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного (?) (фактично, за іконографією, І. Скоропадський), гетьмана Д. Апостола, гетьмана Юрія Хмельницького (перемальований з портрета І. Скоропадського), короля Яна Собеського, Петра I з написом «рисован 1745 г. февраля», гетьмана Івана Скоропадського, а також малюнок сріблястою фарбою державної печатки України. Ілюстрації цікаві, бо тут ми знаходимо невідомі зображення І. Скоропадського, П. Сагайдачного, Д. Апостола. Автором малюнків можна вважати одного з двох канцеляристів, які переписували виписки з «Синописа» та скороченої редакції «Краткого описанія Малороссии», хоча рука Івана Забіли їх також торкалась (наприклад – портрет Ю. Хмельницького). Датовати їх можна 1745 р., виходячи з напису на портреті Петра I, та за філігранями на папері (1744, 1734–1751 рр.)⁷. Зразками слугували книжкові та окремі гравюри, родинні портрети. За технікою малюнки дуже прості – це перо, чорне та червоне чорнило з розтушовкою. Стосовно першої ілюстрації можна зазначити, що вона має суттєві відмінності від книжкової гравюри.

У арк. 52 містяться історичні виписки, про які ми вже згадували, а також відомості про події 1734–1740 рр., можливим автором яких є І. Забіла⁸. Тут же ми знаходимо царські укази про створення Малоросійської колегії, коронацію Петра II, відновлення гетьманства, запровадження правління гетьманського уряду, копії універсалів Д. Апостола та ніжинського полковника І. Хрущова, розпоряджень Генеральної військової канцелярії, в яких йдеться про захист південних кордонів від нападів кримчаків, про заходи гетьмана щодо зміцнення порядку у державі. На арк. 45–46 І. Забіла виклав долю ряду визначних діячів XVII–XVIII ст. Як негативна по відношенню до України схарактеризована діяльність Брюховецького, Самойловича, Дорошенка, Виговського, Мазепи, Меншикова, Бірона. З цих же записів можна зробити висновок, що автор стояв на позиціях автономіста Павла Полуботка щодо статусу України у складі Російської імперії. З арк. 53 починаються оригінали різноманітних майнових документів з крайніми датами 1679–1734 рр., пов'язаних переважно з активною діяльністю І. Забіли по купівлі земель та угідь. У них багато цікавих відомостей з топоніміки, грошового обігу, про стосунки між різними категоріями населення та їхній статус, про закріпачення українського населення (це важливий факт, бо до цього в Україні кріпаками були переважно росіяни) тощо. Окрім цього тут уміщені документи, пов'язані із службовою діяльністю І. Забіли (поїздки у Росію, участь у захисті південних кордонів Росії, виконання доручень Генеральної військової канцелярії – збір податків, проведення ревізій, прокурорський нагляд), а також описи сіл Обтів, Погорілівка, містечка Вороніж (частково опубліковані О. Лазаревським⁹), реєстри документів архіву Забіл, генеалогічні нотатки по лінії П. М. Забіли та С. П. Забіли (тут знаходимо суттєві доповнення до родоводу Забіл, які залишилися поза увагою В. Модзалевського).

До речі, ці нотатки дозволяють нам вважати Івана Івановича Забілу одним з перших українських генеалогів, тобто він поділяє пальму першості у цій галузі з генеральним підскарбієм Яковом Марковичем¹⁰.

Загалом у книзі налічується 67 документів на 110 аркушах. Авторська нумерація змішана: аркушева і нумерація окремих документів. Частина останніх потрапила до книги вже після її упорядкування І. І. Забілою, тому має лише фондову облікову нумерацію аркушів (ф. н.). Документи на с. 37–38 та № 64 (за авторською нумерацією) відсутні.

У другій книзі (інв. № Ал 359) зібране численне листування Івана Петровича та Івана Івановича Забіл з І. Мазепою, В. Кочубеєм, В. Дуніним-Борковським, І. Ломиковським, І. Чарнишем, М. Миклашевським тощо. Частина цього листування пов'язана з розміщенням компанійців у маєтностях Забіл, що завдавало йому значних економічних збитків¹¹. Частина документів розповідає про міжнародну торгівлю Забіл, зокрема з Кримом та Литвою, про сімейні зв'язки Забіл з Дуніними-Борковськими та Кочубеями, про вироблення високоякісного обтівського пива, яке Забіли надсилали і своїм родичам, і Рихлівському монастирю, і навіть Мазепі, про виготовлення в с. Ревутинці дзвона-годинника, про значне скорочення насе-

лення цього села та Обтова, що можна пов'язати з виснажливими війнами 30-х рр. XVIII ст.¹², про довготривалу тяганину за угіддя між І.І.Забілою та Данилом Забілою, яка призвела зрештою до розладу між Данилом та його сином Петром, про службу І. І. Забіли на Північному Кавказі.

Хронологічно зібрані у книзі документи обіймають період з 1687 по 1736 рр. У ній налічується 70 аркушів з 59 документами (враховуючи чернетки на форзацах і пізніше підкладені документи). Згідно з каталогом музею Тарновського 1900 р., у книзі відсутні документи № 17, 19, 28, 46–49, але вони зберігаються у т. зв. розсіпу і, ймовірно, були вийняті ще В.Тарновським¹³ (інв. № Ал 501/9/17, 9, 40, 25; інв. № Ал 501/10/30, 32). На відміну від першої книги у другій пронумеровані тільки документи.

У третій книзі (інв. № Ал 395) містяться документи про повернення І. Забілі с. Клишки, яке свого часу одібрав І. Мазепа, незважаючи на приязні стосунки з цією родиною, листи до Ганни Забіли (Дуніної-Борковської), на яку ліг весь тягар господарських турбот після смерті чоловіка – І. П. Забіли, документи про вже згадану тяганину І. Забіли з Д. Забілою, про торговельні зв'язки І. П. Забіли з калузькими купцями, численні купчі записи на придбання маєтностей І. П. Забілою, П. М. Забілою, І. І. Забілою. У кінці книги міститься цікавий для історії музичної культури України XVIII ст. лист І. Полянського до І. І. Забіли, де йдеться про відрядження до російською генерала «гуслиста», яких «в Коропе довольно». На аркушах форзаців та нумерованих аркушах початку книги містяться виписи про падіння Царграда у 1453 р., релігійно-моралізаторські повчання з Святого письма, реєстр купчих записів І. І. Забіли. Як бачимо, за своїм змістом ця книга тяжіє до другої, але, на відміну від перших двох, зібрані в ній документи більше пов'язані з П. М. та І. П. Забілами, хронологічні ж рамки обіймають 1671–1728 рр. У книзі вміщено 52 документи та вже згадані записи на форзацах та перших 3-х нумерованих аркушах на початку (85 аркушів). Відсутні 1 і 2 документи, хоча, можливо, їх можна знайти серед тих самих 18 документів, про які ми згадували вище (інв. № Ал 160, Ал 501/9/17, 9, 40, 25, 13–14, 26–28, 48, 52; Ал 501/10/30, 32; Ал 501/11/1, 3–4, 13). Шість із них, як ми вже показали, належали до другої книги, решта вірогідно до ймовірної п'ятої та першої.

Усі три книги є дуже цінним джерелом для реконструкції міського та сільського самоврядування у чотирикутнику Вороніж – Кролевець – Батурина – Короп.

Не менш цікавий і сфрагістичний матеріал, який міститься у цих книжках. Нами описано 49 печаток (139 відбитків) приватних осіб, урядовців, гетьманів, державних установ, міст Корона, Батурина, Кролевця.

Оправи книг є характерним взірцем інтролігаторського мистецтва XVIII ст. Вони шкіряні, прикрашені широкими смугами тисненого стилізованого рослинного орнаменту. Ймовірно всі оправи виготовлені одночасно одним майстром.

Коли ж Іван Іванович Забіла впорядкував ці книги? Скоріше за все у 50-ті роки XVIII ст. На це вказує кілька даних. Востаннє ім'я І. І. Забіли у друкованих джерелах зустрічається у 1744 р. Філіграні теж датуються 1744–1750 рр. На аркуші 45–46 першої книги Е. Бірон згадується як регент (1740 р.) і ще живий, генерал Павло Ягужинський – як померлий (1736 р.), генерал Станіслав Понятовський – як живий (помер у 1762 р.), король Август III (1736–1763 рр.), родина Розумовських – як графи (1744 р.), один з братів Розумовських – як камергер і генерал-аншеф (якщо це Олексій, то це відповідно 1741 р. і 1756 р., якщо Кирило – то це 1745 р. і 1764 р.), вказується, що маєтності Меншикова відійшли до Розумовського, у т. ч. і Батурина (а це 1750 р., хоча повне закріплення пожалувань відбулося у 1760, 1764 рр.). Малюнок Петра I датовано, як ми писали вище, 1745 р. Наведені дати дають підстави зробити висновок, що робота над впорядкуванням книг почалася у другій половині 40-х рр. XVIII ст., а закінчилася на початку 60-х рр., хоча скоріше за все у 50-ті рр. XVIII ст.

До колекції В. В. Тарновського ці книги ймовірно потрапили наприкінці XIX ст. через посередництво О. Лазаревського¹⁴. Як відомо, після смерті збирача згідно із заповітом збірку успадкувало чернігівське губернське земство і у 1902 р. відкрило на її базі «Музей українських древностей В. В. Тарновського», а ще раніше у 1900 р. Б. і М. Грінченки видали каталог цього музею, де вперше описали книги Забіл під № 92, 93, 94.

Кілька слів про упорядника – Івана Івановича Забілу. Він походив із старовинної козацько-старшинської родини, відомої ще з XVI ст. Представники цієї родини обіймали посади генерального обозного, генерального судді, генерального хорунжого, були ніжинськими полковниками, ніжинськими, коропськими і борзенськими сотниками. Чимало серед них налічувалося бунчукових і військових товаришів, канцеляристів, писарів. Були серед них у пізніші часи і генерали, і поети, згадаймо хоча б друга Т. Г. Шевченка і М. І. Глінки Віктора Забілу, автора вірша «Не щечечи соловейку».

Дід І. Забіли, Петро Михайлович, свого часу змагався за гетьманську булаву з Самойловичем, був двічі одружений (удруге у 80 літ), прожив 109 років. Від другого шлюбу народилися син Іван (бл. 1665 р.), донька Федора (у майбутньому дружина генерального осавула Василя Жураківського). Іван був улюбленцем старого Забіли і тому успадкував основну частину його маєтностей (села Обтів, Клишки, Погорілівка, Млини). Помер у 1702 р. Від його шлюбу з Ганною Василівною Дуніною-Борковською (померла 1713 р.) і народився єдиний син Іван Іванович. Він був одружений з Параскою Василівною Скоропадською, донькою чернігівського полкового обозного (ймовірно картини цієї родини і стали взірцем для портретів Скоропадського у першій книжці). До речі, одна з трьох сестер Івана – Явдоха була дружиною відомого літописця Григорія Грабянки¹⁵, гадяцького полковника, який поділяв погляди П. Полуботка. Можливо, звідси інтерес Івана Забіли до літописів та його погляди щодо автономії України. Як знати, може, у гіпотетичній 5-й книзі містилося його листування з Грабянкою, і це стало причиною її зникнення? Іван Іванович, як і його батько, не займав високих посад. Відомо, що в 1713 р. він згадується як знатний військовий товариш, у 1727–1730, 1736, 1738 рр. – бунчуковий товариш, у 1730–1733 рр. – хорунжий генеральної артилерії. Він здобув кращу на той час освіту (Києво-Могилянська академія), знав латинську і польську мови¹⁶. Мав власну бібліотеку, цікавився історією, літературою світською і богословською, морально-етичними проблемами, особливо стосунками між батьками і дітьми, між родичами, тому тяжко переживав свій розлад з Данилом Забілою, а останнього з його дітьми: «Данила Забіли сини Іван, Петро, Семен, Данило, Василь, от плода древа рожден горесного, порождения к разорению». Як бачимо, для Забіли характерний і провіденціалізм. За політичними поглядами І. І. Забіла був поміркованим полуботківцем. Але, попри все, Іван Іванович твердо стояв на землі і господарські турботи були для нього на першому місці. Про це, до речі, свідчать і документи про його діяльність у Прилуцькому полку по розгляду скарг, з яких видно, що він будь-яким чином намагався ухилитися від цього відрядження, бо це шкодило його господарству. Можна також сказати, що це була дуже обережна, далекоглядна, виважена людина. Іван Забіла вмів добре приховувати свої істинні погляди, йти в разі потреби на компроміси, підібрати ключі до будь-якого можновладця, проявити впертість у досягненні поставленої мети. Все це допомогло йому пройти крізь бурхливі події XVIII ст. (Мазепинщина, її наслідки для України, виступ П. Полуботка, горезвісні каналні роботи, російсько-турецькі війни, економічна криза 40-х рр. тощо) і прожити порівняно довге життя (ймовірно близько 60-ти років, враховуючи, що його батьки одружилися після 1687 р.¹⁷, себто він народився наприкінці 80-х – на початку 90-х рр. XVII ст., а помер скоріше за все у 50-і рр. XVIII ст.) та упорядкувати на схилі літ родинний архів – безцінне джерело для реконструкції історії України, в т.ч. і Чернігівщини XVII–XVIII ст.

Книги описані наступним чином: спочатку зовнішній вигляд, потім склад – текст та документи згідно з авторською нумерацією та розташуванням, що дозволяє простежити структуру кожної книги. В описі документів, що не мають ніякої авторської нумерації, вказується фондова облікова фоліація, що обумовлюється (ф. н.). Опис документа складається з назви, дати, короткої анотації, розміру у долях аркуша і сантиметрах, зазначення адресатів, характеристики мови та стану збереженості, опису печатки, бібліографічних посилань, у яких указані публікації документів та печаток. Стосовно останніх указані також публікації подібних печаток. Оригінальний текст передається у спрощеному вигляді, наближеному до сучасного правопису, скорочення

розкриті у дужках. У покажчиках арабськими цифрами вказані номери і сторінки документів, а римськими, у дужках, номери книг.

У додатку вміщено опис документів, що не увійшли до книг Забіл.

1. Апанович Е.М. Рукописная светская книга XVIII в. на Украине. Исторические сборники. – К., 1983.

2. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии. Вып. I: Письма к Ивану Петровичу Забиле и его вдове (1687–1713). – Чернигов, 1912; Його ж. Материалы и заметки //Труды Черниговской архивной комиссии. – Чернигов, 1915. – Вып. 2. – С.101–177, 183–192.

3. Коваленко О.Б. Рукописні збірники історичного змісту XVIII ст. із зібрання Чернігівського історичного музею //Третя республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства: Тези доповідей. – К., 1984; Коваленко О.Б. Маловідомий список «Літопису Самовидця» //Український історичний журнал. – 1979. – № 12; Коваленко О.Б. Список літопису Г. Грабянки із зібрання Чернігівського історичного музею //Чернігівська старовина: Збірник наукових праць, присвячений 1300-літтю Чернігова. – Чернігів, 1992; О.Б. Коваленко, І.М.Ситий. Рукописні історичні збірники XVIII ст. із зібрання Чернігівського історичного музею ім. В.В.Тарновського (З історії української рукописної книги та історичної думки) //Сіверянський літопис. – 1998. – №2. – С. 96–99; Ситий І.М. Книги Забіл (1671–1745) //Сіверянський літопис. – 1999. – № 1. – С. 116–120; Ситий І.М. Генеалогічні та історичні нотатки бунчукового товариша І.І.Забіли //Сіверянський літопис. – 1999. (№ 4. – С. 166–169; Ситий І.М. Книги Забіл (1671–1745). Книга 1 //Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Дніпропетровськ, 2001. – Вип. 2. – С. 521–543; Ситий І.М. Рукописні книги у зібранні Чернігівського історичного музею ім. В.В.Тарновського //Скарбниці української культури. Збірник наукових праць. – Чернігів, 2004. – Вип. 4. – С.3–37; Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії //Дніпропетровський історико-археографічний збірник /За ред. О.І. Журби. – Дніпропетровськ: Ліра, 2009. – Вип. 3: На пошану професора Анатолія Григоровича Болебруха. – С. 437–448.

4. Лазаревский А.М. Иван Петрович Забила, знатный войсковой товарищ (1665–1703) //Киевская старина (далі – К.С.). – 1883. – № 7. – С. 506–538.

5. Каталог Музея украинских древностей В.В.Тарновского /Сост. Б.Д.Гринченко. – Чернигов, 1900. – Т. 2.

6. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии ... – С. 5–6.

7. Клепиков С.А. Филигранные на бумаге русского производства XVIII – начала XX века. – М., 1978. – № 933. – С. 236. – Табл. № 2–3.

8. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии... – С. 9; Коваленко О.Б. Ситий І.М. – Вказ. праця. – С. 99.

9. Див: Лазаревский А.М. – Вказ.праця.

10. Лукомский В., Модзалевский В. Малороссийский гербовник. – К., 1993. – С. XIII–XIV.

11. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии... – С. 6–7.

12. Коваленко О.Б., Ситий І.М. – Вказ. праця. – С. 99.

13.Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии... – С. 6.

14. Коваленко О.Б., Ситий І.М. – Вказ. праця. – С. 98, Модзалевский В.Л. – Материалы по истории Малороссии... – С. 3–5.

15. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии... – С. 9; Коваленко О.Б., Ситий І.М. – Вказ. праця. – С. 99.

16. Модзалевский В.Л. Материалы по истории Малороссии... – С. 11–12.

17. Там само. В. Кривошея вважає його значно старшим. На нашу думку, він плує Івана Петровича Забілу з Іваном Івановичем (Кривошея В. Козацька старшина Гетьманщини. Енциклопедія. – К., 2010. – С. 356).

КНИГА I

інв. № Ал 14

Оправа: картон, обтягнутий шкірою з тисненням рослинного та геометричного орнаменту. На верхній кришці наклейка з написом коричневим чорнилом «купъчие», під нею олівцем – «1671», у правому верхньому кутку наклейка із зубчастими краями з написом олівцем – «№ 92». На спинці наклейка з друкованим текстом «Ч.Г.З. Музей украин.древн.В.В.Тарновскаго № 92»¹.

2⁰, 31,5 x 20,5 см.

Арк. 1. Сторінкова ілюстрація «Святы́й равноапосто́льный Владимир, великий князь всея России самодержец. Святы́й князь Глеб. Святы́й князь Борис».

Перо, чорне і червоне чорнило, розтушовка. Має вигляд книжкової форти. Спрощена копія з «Синописа» Київ, 1680. У верхньому правому куті наклейка з написом «Ч.Г.З. Музей украин. Древн. В.В.Тарновскаго N 92 P».

На звороті текст з «Синописа» «О княжении Владимира Всеволодовича Мономаха в Киеве» та віршований коментар латинською мовою І. І. Забіли.

2⁰, 30,5 x 19 см.

Мова російська і латинська.

Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 2–3. Виписки з «Синописа» «О сем, когда россы письма знати начаша», «О княжении Великаго князя Владимира в Киеве и в всей России и о самодержавии его», «О сем откуду российский самодержци венец царский на себе носиты начаша». Коментар латинською мовою І. І. Забіли.

2⁰, 30,5 x 19 см.

Мова російська і латинська.

Сторінки у лінійних рамках.

Арк. Зв. – 4. Виписки з «Синописа» «О походе Владимира в греческую землю ради крещения», «О разделении княжении Святослава сыном своим и о смерти его», «О княжении Святослава или Святослава Игоревича в Киеве и о смерти благоверных вел: княгини Елены». Коментарі латинською мовою І. І. Забіли.

2⁰, 30,5 x 19 см.

Мова російська і латинська.

Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 5. Сторінкова ілюстрація «Венжик Хмельницький» (фактично І. Скоропадський)². У верхньому картуші – портрет чоловіка, повернутого на $\frac{3}{4}$ уліво, із булавою на плечі і рукою за поясом. У нижньому картуші – герб Скоропадських. По краях аббревіатура: «Є Ц П В В З Г О С Д В Х». Останні 2 літери переправлені І.І.Забілою з «И С», ним дописано «Венжик Хмельниц.»

Під нижнім картушем написи: «году 1534» і «Primarius dux Ucrainie».

Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, розтушовка.

2⁰, 30,5 x 19 см.

Арк. 6–7. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1534 р. до 1647 р., зроблені двома особами, та віршовані коментарі латинською мовою І. І. Забіли.

2⁰, 30,5 x 19 см.

Мова російська з українізмами та латинська.

Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 8. Сторінкова ілюстрація «Петр Куна» (Конашевич-Сагайдачний?; фактично І. Скоропадський). Зображений у повний зріст середніх літ чоловік у кунтуші, повернутий вправо, у правій руці тримає посох, у лівій – булаву (домальована пізніше). По краях аббревіатура «ЄЦПВВЗОСДГПК». Останні 2 літери переправлені І. І. Забілою з «ИС», ним же дописано «Петр Куна а. ай. чь...», «году 1598».

У лінійній рамці, по кутах стилізований рослинний орнамент. Угорі і внизу коментарі латинською мовою І. І. Забіли.

Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, розтушовка.
2^о, 30,5 x 19 см.

Арк. 9. Малюнок державної печатки України (печатки Війська Запорозького). У картуші зображений козак з рушницею на плечі та шаблею на поясі. Картуш увінчаний коронованим шоломом з 3 страусовими пір'їнами, його обіймає пишний рослинний орнамент. По краях аббревіатура «ПМЄЦПВВЗОСД». Тут же записки латиною, зроблені І. І. Забілою : «divina Providencia anno 1576 sigilum Ucrainie», нижче викладена історія виникнення печатки з допискою І. І. Забіли – «году 1576:»³.

Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, срібляста фарба, розтушовка.
Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1606 р. до 1650 р.
2^о, 30,5 x 19 см.

Мова російська з українізмами та латинська.
Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 10–13. Копія указу Петра I від 27.04.1722 р. про створення Малоросійської колегії з копією інструкції бригадиру Вельямінову, яка була надрукована у московській друкарні 05.06.1722 р.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова російська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 13зв. Копія указу Петра II від 10.10.1727 р. про його коронацію в Москві та друкування про цю подію «печатных листов». Переписано з друкованого примірника сенатської друкарні від 12.10.1727 р.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова російська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 14. Копія указу Петра II від 17.05.1727 р. правителю Генеральної військової канцелярії Івану Левенцю «с товариши» про скасування податків, установлених Малоросійською колегією, та підтвердження пунктів Богдана Хмельницького щодо збирання податків з українців, а також про відновлення гетьманства в Україні згідно з пунктами Богдана Хмельницького.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова російська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 14зв. – 15. Копія указу Петра II від 17.05.1727 р. Генеральній військовій канцелярії про смерть Катерини I, вступ його на престол та проведення в Україні присяги йому.

2^о, 31,4 x 20 см.
«У подлинной грамотѣ помѣта, получено 1727 году июня 3 дня, чрез салдата сенатского Андрея Игнатева».

Мова російська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 15. Копія записки Петра II від 07.05.1727 р. до Верховної таємної ради у зв'язку з його вступом на престол, де він зобов'язується бути добрим царем і наказує цю записку надрукувати.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова російська.
Папір пожовтів.

Арк. 15зв. Копія грамоти Петра II від 22.09.1727 р., де він дякує за «благодарственную челобитную», надіслану йому від України через бунчукового товариша Семена Лизогуба, стародубського полкового сотника Семена Галецького, срібнянського сотника

Антон Троцину, підтверджує скасування «новоположених зборів» та відновлення гетьманства, повідомляє про відрядження в Україну таємного радника Федора Наумова та про нагородження імператорським «жалованом» С. Лизогуба та його товаришів.

2^о, 31,4 x 20 см.

«У подлинной монаршой грамотѣ подпись, канцлер граф Головкин».

Мова російська.

Папір пожовтів.

Арк. 16–17. Копія жалуваної грамоти Петра II від 07.09.1728 р. гетьману Данилу Апостолу, де йдеться про імператорський указ від 20.06.1727 р. про відновлення гетьманства в Україні, про вибори гетьманом Апостола під наглядом таємного радника Федора Наумова, який вручив новообраному гетьману військовій булаву, корогву, бунчук та литаври. Згадується про лист Апостола від 27.11.1727 р. з проханням жалуваної грамоти на уряд гетьманський, на маєтності і на булаву, який відвезли до Петра II ніжинський полковий суддя Михайло Забіла, сотник Прилуцького полку Григорій Стороженко, осавул Переяславського полку Лука Васильєв, гадяцький полковий суддя Мартин Стрижевський. Петро II задовольняє це прохання, дозволяє мати військову «армату» з клейнодами згідно з військовими правами та пунктами договору 1654 р.

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова російська.

Папір пожовтів.

Арк.18зв. Копія указу Анни Іоаннівни від 26.01.1734 р. Генеральній військовій канцелярії та судьям про те, що, у зв'язку із смертю 17.01.1734 р. гетьмана Данила Апостола, вона наказує князю Олексію Шаховському взяти на себе тимчасове виконання обов'язків управителя України, клейноди здати у Генеральну військову канцелярію, а всі справи щодо гетьманського правління, управління військом та Генерального військового суду вирішувати разом.

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова російська.

Папір дуже пожовтів.

Арк.19зв. Сторінкова ілюстрація «Данило Апостол». Зображений у повний зріст, повернутий вправо кремезний чоловік у шапці і свитці. Одне око заплющене, у правій руці тримає булаву, ліва – упирається у бік, на лівому боці шабля, через плече одягнена орденська стрічка з зіркою, така сама зірка на грудях. Зірки, лівий вус домальовані І. І. Забілою. По краях аббревіатура: «ЄИПВГВЗДА».

У лінійній рамці, кути якої прикрашені стилізованим рослинним орнаментом. Угорі і внизу написи польською мовою, зроблені І. І. Забілою.

Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, розтушовка.

2^о, 30,5 x 19 см.

Арк. 20–21. Копія маніфесту Петра II, надрукованого у Санкт-Петербурзі 26.05.1727 р., де йдеться про заколот 1726 р. проти Петра II Антона Девієра, Петра Толстого, Івана Бутурліна, Григорія Скорнякова, генерал-лейтенанта Писарева, Андрія Ушакова, Івана Долгорукого, Олександра Нарішкіна, про покарання заколотників, а також тих, хто у майбутньому буде зазіхати на царський престол, порушуючи статут 1722 р. про престолонаслідування.

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова російська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 22–23. Копія універсалу ніжинського полковника Івана Хруцова від 14.05.1728 р. Даний у Ніжині. Батуринський, кролевецький, воронізький, коропський та новомлинський сотники сповіщаються про загрозу нападу кримчаків, які концентруються біля Азова. Їм пропонується привести сотні у повну бойову готовність. Цікаво, що татари іменуються «козаками»: «...прибыли де к Азову з Кубаны, Емисански татаре в десяти тысячахъ козаков...»⁴.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 23. Копія універсалу гетьмана Данила Апостола від 28.04.1728 р. Даний у Москві. Наказує святкувати коронацію Петра II 12.05.1728 р. на всій Україні⁵.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 24. Копія універсалу гетьмана Данила Апостола від 19.01.1728 р. у Ніжинський полк. Даний у Глухові. Йдеться про виконання царського указу 1727 р. про заборону великоросіянам купувати ґрунти в Україні. Гетьман наказує повернути вартість ґрунтів російським покупцям згідно із купчими, заборонити наперед володіти росіянам землями у Ніжинському полку, вислати російських торговців, які не мають паспортів, дозволяється торгувати лише тим, хто має паспорти та орендує місця з відбудованням всіх «градських обувателей повинностей». Нижче подається копія розпорядження ніжинського полковника Івана Хрущова від 26.01.1728 р. наказному коропському сотнику про виконання універсалу.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 25. Копія універсалу гетьмана Данила Апостола від 16.03.1728 р. Даний у Москві. Сповідує про моровицю у Астрахані, наказує встановити в Україні караули з боку Астрахані та карантин.

2^о, 31,4 x 20 см.
«За реента канцелярист Демян Оболонский». «С подленным сводил канцелярист Яков Оболонский».

«Универсал Григорія Химича».
Мова російська і українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 26. Лист ніжинського полковника Івана Хрущова коропському сотнику від 19.04.1728 р. Ніжин. Йдеться про організацію перевезення з Коропа до Ніжина «зборного за бывшой Малоросійской коллегії правіянту» річкою до Салтикової Дівиці, а звідтіля підводами.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 26зв. Лист наказного коропського сотника Вакули Соломки хорунжому генеральної військової артилерії⁶ від 20.06.1734 р. Короп. Сповідує, що 20 лютого отримав указ Генеральної військової канцелярії про приведення сотні у повну бойову готовність у зв'язку з нападом татар 5 лютого на с. Задніпровське Орельської сотні Полтавського полку та повідомляє, що надсилає хорунжому копію указу.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 27. Копія указу Генеральної військової канцелярії від 16.02.1734 р. Даний у Глухові. Засеймських сотень сотникам – глухівському, воронізькому, крелевецькому, коропському, новомлинському і ямпільському – повідомляється про напад татар на с. Задніпровське Орельської сотні Полтавського полку. Наказується привести сотні у повну бойову готовність, залучити для захисту міщан та посполитих, про виконання доповісти.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 28. Сторінкова ілюстрація «Юрась Хмельницький». У верхній частині у медальйоні поясне зображення гетьмана у лицарських обладунках з булавою у руці, на плечах хутрянний плащ. Перемальований ймовірно з портрета І. Скоропадського І. І. Забілою. Під медальйоном у складному щиті герб Скоропадських, над щитом – корона з страусовими пір'їнами, по боках якої 2 булави. Щит обіймають 2 гілки, навколо них аббревіатура «ЄЦПВВЗХЮС», «Х» і «Ю» перемальовані І. Забілою з «ГИ» з дописом: «Хмельницький Юрась».

Сторінка в лінійній рамці, по кутах якої стилізований рослинний орнамент. Внизу коментар латинською мовою І. І. Забіли.

Чорне, червоне і коричневе чорнило, перо, розтушовка.
2^о, 30,5 x 19 см.

Арк. 28зв. – 34. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1652 р. до 1668 р., зроблені 2 особами.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами.
Сторінки у лінійних рамках.
Папір пожовтів.

Арк. 34зв. – 36. Виписки з «Синописа» «О княженни Всеволода Ярославича в Києвы», «О княженни в Києвы Михайла Святополка Изяславича», «О разоренни прекрасныя святыя великия чудотворныя Лавры Печерския Киевския», зроблені 2 особами.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами.
Сторінки у лінійних рамках.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 37–38 відсутні.

Арк. 39–40. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1671 р. до 1679 р. та віршовані коментарі латинською мовою, зроблені І. І. Забілою на пошану польського короля.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами та латинська.
Сторінки у лінійних рамках.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 41. Сторінкова ілюстрація «Ян III Собеський». У верхній частині у медальйоні погрудне зображення короля в короні, мантиї, лицарських обладунках з орденською стрічкою. Під медальйоном державний герб Польщі, нижче родовий герб Собеських. По краях аббревіатура «Дс Сив Ре Ро Рс В Ма Уі Рс Ва Іо Фг».

У лінійній рамці, по кутах якої стилізовані квітки. Коментар латинською мовою І. І. Забіли.

Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, розтушовка.
2^о, 30,5 x 19 см.

Арк. 41зв. – 42. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1683 р. до 1694 р. Віршовані коментарі латинською мовою І. І. Забіли на пошану царської особи.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами та латинська.
Сторінки у лінійних рамках.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 43. Сторінкова ілюстрація «Петро І». Зображений цар на троні, під балдахіном, у лицарських обладунках. В руках тримає символ влади, на грудях ланцюг з орденем Андрія Первозванного, ногами топче лева, який лежить на спині. Нижче, в картуші, обрамованому арматурою, напис «Пресветлейший і Великодержавнейший Государь, Царь и Великий Князь Петр Алексеевич всея Великия и Малыя и Белья России Само-

держец. Рисован 1745 г. февраля». Копія гравюри Д.Гаяховського 1709 р. Коментар латинською мовою І.І. Забіли.

Перо, чорне і коричневе чорнило, розтушовка.
2^о, 31,5 x 19 см.

Арк. 43зв. – 44. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1695 р. до 1709 р. з дописками І.І. Забіли щодо обрання гетьманом І.Скоропадського.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами.
Сторінки в лінійних рамках.
Папір дуже пожовтів.

Арк. 45. Сторінкова ілюстрація «Іван Скоропадський». У верхній частині в медальйоні зображений гетьман за 3/4 вправо в лицарських обладунках, мантиї та з булавою в руці. Рукою І.І. Забіли підмальовані нижня частина обличчя та орденська зірка на мантиї. Нижче у щиті – герб Скоропадських, над щитом – корона з пір'їнами, по боках – 2 булави. Навколо щита стилізований рослинний орнамент. По краю аббревіатура: «Є И П В В З Г О С Д И С».

В лінійній рамці, по кутах якої стилізований квітковий орнамент.
Під малюнком коментар латинською мовою І.І. Забіли.
Перо, чорне, червоне і коричневе чорнило, розтушовка.
2^о, 30,5 x 19 см.

Арк. 45зв. – 46. Нотатки І.І. Забіли про відомих людей XVII–XVIII ст. та про біблійних царів і цариць з коментарями латинською мовою і окремою нумерацією. Спочатку йдеться про генералів Ягозинського (Ягужинського), Понятовського, родину Розумовських (відчувається повага до них), потім про гетьманів І. Брюховецького, І. Самойловича, П. Дорошенка, І. Виговського, І. Мазепу («зменики погубили Україну и сами память потеряли, людей и старшину разарили...»), князя О. Меншикова («разоритель Украины главный бил мало ни пропалы...»), регента Бірона («...Украину разорил»)⁷. Потім про біблійних героїв – Навуходносора, Ізраїля, Сатанаїла, Авесалома, Соломона, дружин Соломона, Давида, Йосифа; засуджуються гордовитість, неповага до батьків і до бога, розпуста, ненависть.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами та латинська.
Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 47–52. Виписки з «Краткого описания Малороссии» з 1710 р. до 1740 р., зроблені трьома особами з доповненнями та правками І.І. Забіли щодо подій 1734–1740 рр.: участь лівобережного козацтва у війні за польський королівський трон 1733–1735 рр., у російсько-турецькій війні 1735–1739 рр.; діяльність Правління гетьманського уряду⁸.

2^о, 30,5 x 19 см.
Мова російська з українізмами.
Сторінки у лінійних рамках.

Арк. 53. Копія листа Петра Михайловича Забіли, генерального обозного, сину Тарасу від 02.07.1697 р. В таборі під Мартинівкою біля Пустої греблі⁹. Складений у формі тестаменту. Повідомляє, що віддає синові млин, окрім того, що той отримує за тестаментом.

2^о, 31,4 x 20 см.
Мова українська.
Папір дуже пожовтів, відірваний правий край аркуша.

Арк. 54. Родовід Забіл, складений І.І. Забілою. Починається з коментаря польською і латинською мовами. Згадані: Петро Забіла, генеральний обозний (прожив 109 років, був похований в Рихлівському монастирі), його діти: син Іван (загинув під Чигирином), донька – пані Чернишова і Дяковська, дружина генерального бунчужного Костянтина, син Тарас, борзенський сотник (жив 80 років); Тарас Тарасович, борзенський сотник (жив 70 років); Михайло Тарасович, генеральний суддя (жив 60 років, згадується у

1745 р.¹⁰; Юрій Тарасович, борзенський сотник (жив 60 років); Юрій Юрійович та Іван Юрійович, бориспільські сотники (жили 50 років); Василь Михайлович, канцелярист Генеральної канцелярії; Пантелеймон Михайлович, борзенський сотник; Іван Михайлович, коропський сотник; Степан Забіла, ніжинський полковник («получил милост височайшую равенством гетману за що отруен по ненависти»), сини його Стефан, Семен («пожили лет 50»); Василь Петрович, генеральний хорунжий (помер у 1690 р.), його сини Данило, Іван («жили безпокойно трудностно 50 лет недаючи людям упокою позивами»); сини Данила – Іван, Петро, Семен, Данило, Василь¹¹. Закінчується коментарем латинською мовою щодо життя і смерті.

2⁰, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Сторінки у лінійних рамках.

Папір дуже пожовтів, лівий край аркуша відірваний.

Арк. 55. «Карта» Івана Топольницького від 15.05.1731 р. на продаж Івану Забілі за 10 рублів «мѣстця под мѣстом Коропом... на рѣцѣ Корощѣ».

4⁰, 15 x 20 см.

Мова українська.

Наклеєно. Папір пожовтів.

Арк. 55зв. Розписка Якова Пискуненка від 04.07.1726 р. пані Івановій Забеліній, де він зобов'язується за покос «пожни» на грунтах Забіли «на власт височайшую заплатаит рублей сто».

4⁰, 15 x 20 см.

«До сей росписки моей руку приложил + власною Яков Пискуненко. Тому прысутствен Матвѣй Григоріевич козак и жител сотнѣ Воронѣжской рукою властною + приложил».

Мова українська.

Наклеєно. Папір пожовтів.

Арк. 56. «Запис» отця Феодора від 12.05.1731 р. на продаж «берега» над Десною Івану Забілі за 10 золотих.

4⁰, 15 x 20 см.

«Я иерей Деонисий на прошение его отца Феодора руку приложил».

«Я иерей Тимофѣй руку приложил».

«А при том торгу будучи писар городской короповский Максим Воропай для вѣроятія подписался».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір. Папір пожовтів.

Арк. 56. Лист Антона та Івана Горбанів Івану Забілі від 16.08.1731 р. Брати просять заплатити за «плец» «талярей хочай сто».

4⁰, 15 x 20 см.

«Горбан Антон, Иван: с Коропа 1731 года августа 16 дня».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір. Папір дуже пожовтів.

Арк. 56зв. Лист Лук'яна Михайлова, отамана карильського Івану Івановичу Забілі від 21.07.1724 р., де він сповіщає, що «жител ваш обтовский Степан Максимов син ... нѣкому не крепок», як заявляв Василь Лисенко, бо він разом з братом Герасимом Максимовичем Коломійцем «в переписных книгах написан черкасин свободный ч[e]л [o]в[e]к».

4⁰, 20,5 x 16 см.

«С Карижи¹² іюля 21 1724: году. В[а]шой м[и]л[о]сти всѣх бл[а]г желатель і до услуг поволний Лукьян Михайлов атаман карижиский».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір. Папір дуже пожовтів.

Арк. 56зв. Записка Семена Чуркеєвського, де йдеться про «уступку» ним Григорію, значному канцеляристу військовому, за 2 червоних ниви, яку, в свою чергу, йому «застановил» за позику у 20 золотих Василь Богданенко з с. Тиниця. 20-і рр. XVIII ст.?

8⁰, 6,7 x 19 см.

Мова українська.

Наклеєний на інший папір.

Арк. 57. Опис речей у будинку Миколи Армашенка. Березень 1731 р.

Містить у собі перелік зброї, інструменту, посуду, ікон, меблів, книг тощо.

2⁰, 31,4 x 20 см.

«А сіє вищи писани при людех Алексѣю Тимофѣеву на тот час бившим войтом коропским Стефану Солянику Евфиму Гребеннику Івану Тимофѣеву мѣщан короповских».

На звороті: «1731 году марта 11 дня чрез Данила Савоска явленої на ратуши реестр и читане. Атаман городовий Петро Тулицкий без битности настоящего войта Феодора Тимофѣева, приказний войт Алексѣй Тимоф[ѣев] подписал».

Мова українська.

Краї обрізані.

Арк. 58. Реєстр боргів Миколи Дяченка, старости. Складений Іваном Забілою. 20-і рр. XVIII ст.

20,3 x 16 см.

Мова українська.

Наклеєний на інший папір.

Арк. 58. Боргове зобов'язання Миколи Івановича Армашенка від 01.09.1727 р., де він обіцяє повернути коня, взятого у Мойсея Мачульського.

8⁰, 10,5 x 16 см.

«Дѣялос в Кролевцю при людех зацных и вѣри годних, при Левку

Лукашенку и при иных людех зацных и вѣри годных, Миколай Ивановѣч Армашѣнко рукою».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 58зв. «Писмо» Миколи Івановича Армашенка від 20.06.1714 р. про продаж будинку з 2 носатками у Коропі Івану Забілі. Свідками виступили Семен Краснопольський, Данило Савошенко, Михайло Нестеренко.

4⁰, 19,7 x 15,5 см.

«Писан в городѣ Коропѣ року и дня вишписанного, Миколай Армашенко, рукою».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Армашенка, овальної форми, 16 x 15 мм, паперово-воскова. Зображення: у овальному щиті яєсь зображення, над щитом – коронований шолом, увінчаний птахом¹³.

Арк. 58зв. Боргове зобов'язання Дмитра Кузьминича, фактора борзенського від 22.08.1718 р. Йдеться про відвезення до Березової Луки 4 пар бочок солі, взятих ним у Грицька Порекушки з товариством, ціною по 10 кіп пара.

8⁰, 10,5 x 19,5 см.

«Для лѣпшой вѣри и певности покладаю крест + Дмитро Кузьминич фактор борзенский».

Мова українська.

Наклеєний на інший папір.

Печатка Дмитра Кузьминича або борзенського отамана, овальної форми, 15 x 14 мм, паперово-воскова. Зображення: 2 перехрещені стріли вістрями вниз, які пробивають палаюче серце, над ними корона, по боках пальмові гілки.

Арк. 59. Купчий запис на продаж Леськом Курдюком «обывателем коропским» «плецу», «стоячий за местом», Івану Забілі за 10 золотих. 04.06.1694 р. Короп. Згадується коропський сотник Дем'ян Кононович.

4^о, 24,5 x 18 см.

«Писан в Коропѣ звышменованный уряд».

На звороті: «Купчая на кгрунт... за десят золотих».

Мова українська.

Папір пожовтів.

Печатка міста Коропа¹⁴.

Арк. нумерований після 59-го (арк. 58 ф.н.). «Реестр куплення млинов и кгрунтов що небощик пан покуповав послі небощика оца своего Забѣли». 1-а третина XVIII ст. (?).

4^о, 25,4 x 18 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 60. Купчий запис Дем'яна Мартиненка (Михайленка), жителя реутинського, козака сотні Кролевецької, на продаж 2 часток лісу та сіножаті Федору Бобровицькому, жителю дубовицькому за 11 кіп без гривни. 23.11.1729 р. Свідками виступили отаман Василь Закоморний, Омелян Билименко, [Клим] Іваненко.

2^о, 31,4 x 20 см.

«По прошению их обоих сторон Демяна и Хведора як они писания б[о]жественного неумѣтнн вмѣсто их я Михаил Денисов дяк Ревутинской руку подписал, на сем записѣ я Демян рукою своею прикладаю крест +».

Мова українська.

Арк. 60зв. Купчий запис Федора Бобровицького, жителя дубовицького, на продаж 2 часток лісу, який він свого часу придбав у Дем'яна Мартиненка, жителя реутинського, Івану Забілі за 11 кіп, півтора четверика гречки і півчетверика вівса «мѣри воронжской» у вічне володіння 08.05.1730 р.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Яко неумѣтній б[о]жественного писанія знак креста Г[о]сподня своею рукою полагаю Феодор Бобровицкий жител дубовицкий +».

Мова українська.

№ 61. Лист уряду с. Криски Івану Забілі, державцю обтівському від 25.05.1727 р. Йдеться про Савку Миненка, який за «недостаченем хлѣбним доброволне ... изишол из нашего села і живет под крѣпостю руки вашей панской». Підтверджується, що він походить з Крисок, а «не московской породы и не литовской».

2^о, 31,4 x 20 см.

«С Крисок ... Микола Семенович атаман крисковскій, с товариством Трохим Прокopenко войт того ж села и с посполитством»; «Вмѣсто атамана вишписанного і войта крисковского я Алексѣй Кузменко дяк церковній села того ж руку приложил».

Мова українська.

Позначки олівцем Ол. Лазаревського щодо кріпацького стану Савки. Печатка Олексія Кузьменка?, овальної форми, 17 x 16 мм, червоний сургуч. Зображення нерозбірливе.

№ 62. Лист ієрея Прокопія Павловича Івану Івановичу Забілі, державцю сіл Обтове, Погорільці (Погорілівка. – І.С.). Просить інстанціальний лист на посаду священика, зобов'язуючись бути вірним слугою богіві, парафіянам та І. Забілі. 20–30-ті рр. XVIII ст.

2^о, 31,4 x 20 см.

«По указу превелебнаго г[о]сп[о]дина отца Симеона протопopa воронѣзкого, ездилем в село Обтов до ево м[и]л[о]сти п[а]на Іoана Забѣли с писанем, ведлуг отца Прокопия что он без усыновления живет, а что вижей написано в сей картѣ естем извѣстѣн на что подписуюся рукою моею, Іосиф Конѣдратиевич поп С[вя]то Покровъски воронѣзскій і аз дьякон Димитрій С[вя]то Михайло... воронѣзскій, на сей картѣ руку мою подпису...».

Мова українська.

Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 63. Лист Тимофія Афанасьєва Кор[ди] Івану Забілі. 20–30-і рр. XVIII ст.? Просить призначити на посаду священика «дворцової церкви в замѣстѣ короповском Остаповщинѣ».

2^о, 31,4 x 20 см.

«В[а]шой п[а]нскої м[и]лости моего велце м[и]лостивого п[а]на патрона и вседержавнѣйшаго добродѣя всенижший раб и подьянок Тимофѣй Афанасіев Кор[да]».

Мова українська.

Папір пожовтів. Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 64 відсутній.

№ 65. Лист Михайла Забіли, генерального судді, брату Івану Забілі, хорунжому генеральної військової артилерії від 04.07.1730 р. з Глухова. Запрошує Івана приїхати у Глухів для вирішення справ та взяти з собою духівницю.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Ея імператорского величества войска Запорожского судія енералний Михайло Забѣла». На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Іоанну Забѣлѣ артелеріи воисковой енеральной хорожому моему велце м[и]лостѣвому п[а]ну и любимому брату подати пишно пишно належит в Обтови, п[а]н Василей Кочубей полковник полтавский тут теперь в Глухови найдутся теды яки колвек мѣете о своем з ним завод документи, поберѣте з собою».

Мова українська.

Печатка Михайла Забіли¹⁵.

№ 66. Лист ієромонаха Сильвестра, ігумена Рихлівського монастиря, Івану Забілі від 04.02.1731 р. з Москви. Просить позичити жита для сплати хлібного боргу монастиря державній казні «в магазине Чернѣговский» за 1725 і 1727 рр. в розмірі 90 четвертей і 3 четверика у зв'язку з розпорядженням гетьмана від 10.12.1730 р.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

«З царствующаго великого града Москви Златоустовского м[о]н [а]ст [и]ря 1731: года фев: 4 д. Ієромонах Силвестер ігумен Рихловский».

На звороті 2-го арк.: «Бл [а]городному Его м[и]л[о]сти м[о]сц пану Іоанну Забѣлѣ, знатному и заслужжоному войск Запорожских товаришеви, нам от давна бл[а]годознанному бл[а]годѣтелеви и добродѣеви покорне».

Мова українська.

Печатка ігумена Сильвестра, овальної форми, 24 x 22 мм, червоний сургуч. Зображення: палаюче серце, в яке вписане слово «МАРІА», над ним корона, по боках літери «І» «С» «І» «М» «С» «Н» «П» «Р» у обрамленні пальмових гілок.

№ 67. Розписка Самійла Івановича Суден[ка] Івану Забілі від 05.09.1730 р. Про те, що його дружина Ганна Іванівна Забіла отримала 1000 золотих по духівниці своєї матери¹⁶.

2^о, 31,4 x 20 см.

«При сей росписки я Самуло Иванов Суден[ко] товариш значковий полку Черниговского руку приложил».

«К сей же росписцѣ подписался Прокопий Павлов поп обтовский».

«К сей же росписцѣ саморучно подписался Семен Самойлович полку Нѣжинского значковий товариш».

Мова українська.

Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 68. Купчий запис Марії Климівни Гички від 04.02.1720 р. на продаж «за Тиницею степу лежачого» пану Григорію знатному канцеляристу «за готовие и певнее денги монети доброй лѣчби украинской зол двадцят». Справу розглядав уряд батуринський: Федір Данилович, сотник, Петро Мотуз, наказний городовий отаман, Іван Стефанович, війт.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

1 арк. зв.: «Я Климиха Гитчиха яко не умѣтна писанія пишу рукою своею крест +».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Утрати по правому краю. Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 69. Купчий запис Семена Кукуля «товариша и жителя городского короповского» від 24.02.1730 р. на продаж сіножаті з лісом «лежачую в лузѣ Десняном над рѣчкою Коропом» Івану Забілі, хоружому генеральної військової артилерії, за 20 талярів. Справу розглядав коропський уряд.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Сотник короповській Григорій Трофимов»,

«Атаман короповський Вакула Соломаха»,

«Войт Сава Панков» (в документі – Панченко. – І. С.),

«Бурмистр Хведор Тумченко» (в документі – Тимофеев. – І. С.),

«Мартин Павлов бурмистр короповський» (в документі – Павлович. – І. С.).

Мова українська.

Папір пожовтів. Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

Печатка Коропа втрачена.

№ 70. Купчий запис Дем'яна і Василя Мартиненків, жителів і козаків с. Реутинці, від 22.05.1730 р. на продаж ліса та сіножаті «Ступское» Івану Забілі, хорунжому генеральної військової артилерії, бунчуковому товаришу, за 31 рубль, 1,5 четверика гречки і 0,5 четверика вівса «мѣри воронѣжской». Справу розглядав крелевецький уряд.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

1 арк.зв.: «Сотник крелевецький Константін Генваровській»,

«Гаврило Терещенко атаман а вмѣсто его и за себе повѣренній Ілья Камѣнский писар сотенний подписался»,

«Іван Нѣжинец войт»,

«Іван Яременко бурмистр, вмѣсто его і за себе Димитрій Денисов бурмистр своєю рукою подписался».

Мова українська.

Папір пожовтів. Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

Печатка м.Крелевця¹⁷.

№ 71. Купчий запис Ісає Хилченка, Микити Лиденка, жителів і козаків тиницьких, «з братами своїми Остапом, Павлом и Василем и Мартином Хилченками» від 19.04.1730 р. на продаж «сѣнокоса Гребелку в островѣ» Івану Забілі «за готовую сумму полтора ста золотих». Справу розглядав бахмацький уряд.

2^о, 31,4 x 20 см.

«К сей купчой вмѣсто вишеписанных Ісає Хилченка і Никити Лиденка з братами их: Климент Зражевский священник бахмацький по их прошенію руку приложил».

«Васьль Покотыло сотнык бахмацький».

«Тимуш Гмира атаман городовой бахмацькій, в вмѣсто его и за себе подписался Павел Влосковский писар сотенний бахмацький».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Позначки олівцем Ол. Лазаревського. Втрати по правому краю.

Печатка сотника В. Покотила, восьмикутна, 22 x 20 см, паперово-воскова. Зображення: серце увінчане зіркою, підкова з хрестом, по боках літери «В», «П», «С», «Б». Відбиток неясний.

№ 72. Купчий запис Кирея Безверхого від 10.10.1730 р. на продаж млинка з ставком в с. Обтове Івану Івановичу Забілі за куфу горілки з носаткою.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Пысан в селѣ Обтовѣ року и дня вишеписанного».

«А брат мой Михайло Безвершенко другим разом пошол на слободу и того ради участія кгрунту отеческого на его спадающего лишился и вперед ѣ дѣтям его у тоє неупомонатися».

«К сей купчей по прошенію Кирия Безверхого иерей Прокопий Павлов церкве Обтовской подписался».

«По прошенію Моисея Кирѣнка Безвершенка староста обтовский Данило Савуский к сей купчой руку приложив».

«По прошенію Кирѣя Безвершого сию купчую писал Иван Корда дяк обтовский».

«При писаніи купчой сей Кирил Кудра свѣдом будучий».

Мова українська.

Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 73. Купчий запис Тетяни Киящихи, удови, жительки коропської, від 10.03.1730 р. на продаж ліса з сіножаттю «лежачий урочищем за рекою Коропом» Івану Івановичу Забілі, хорунжому генеральної військової артилерії «за цѣну доброй монети числом за двадцат рублей».

2^о, 31,4 x 20 см.

«Мѣсто моей сестрѣ родной Тетяни Киящихи, я, Александр Граевский, руку прикладаю, оной брат родной».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 75–78 ф.н. Копія: «Трактат учиненій между империиума Российского с Персы со владетелем Испаганским, Ешером... В Гиляни: в местѣ Ряще февраля 13 д. в лето г[о]сп[о]дне 1729 году».

4 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

Мова російська.

Папір дуже пожовтів.

№ 74. Паспорти Івану Забілі та Івану Скоропадському, бунчуковим товаришам, на проїзд з Москви в Україну. Видані у Москві 05.03.1728 р. гетьманом Д. Апостолом.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

«Звишменованный гетман рукою власною».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Позначки олівцем Ол. Лазаревського.

Печатка гетьмана Д. Апостола¹⁸.

№ 75. відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/11/3¹⁹.

№ 76. Лист Меланії Бут (Бутенко) до патрона (І. І. Забіли?), 20-і рр. XVIII ст. Сповіщає, що її чоловік Яків Бут і син Іван, козаки охочекомонного полку «взят татарами в неволю», перебуваючи в Дербентському поході. Вона просить вписати «в конпут войсковий» її сина Івана Бутенка замість батька, а також видати йому «мѣсячний даток» з села Безрадиці.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Велможности вашей моего м[и]лост[и]ваго п[а]на патрона и найласкавшаго добродѣя вѣрная раба Меланія Стефановна Яковлевна Бутиха козачка полку охочекомонного Часникова».

Мова українська.

№ 77. Лист гетьмана Данила Апостола до Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії, від 30.07.1731 р. з Глухова. Наказує Забілі їхати до Коропського дворця для ревізії тамтешнього дозорці Кирила Чорнацького у зв'язку з переведенням останнього «у волост нашу Быковскую». На допомогу гетьман виділяє писаря Вакулу Сащенковського, а саму ревізію вимагає починати з ревізії, проведеної свого часу паном Казановичем.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Я Императорского величества войска Запорожского обоих сторон Днепра гетман и кавалер Данило Апостол».

На звороті: «П[а]ну Івану Забѣльѣ хорунжому енеральной войсковой артилеріи».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Утрати по правому краю.

Печатка Д. Апостола, кругла, діаметр 47 мм, паперово-воскова. Зображення: козак з рушницею на плечі та шаблею на боці; напис «ПЕЧАТЬ ...ОСИИ ВОЙСКА ЕГО ИМПЕРАТОРСКОГО ВЛЧСТВА ...ПОР...».

№ 78. Лист гетьмана Данила Апостола до Івана Забіли, бунчукового товариша, від 04.05.1729 р. з Глухова. Наказує йому разом з бунчуковим товаришем Іваном Бутовичем їхати у Лубенський полк для збору податків у скарб військовий, «также для щету завѣдвов».

2^о, 31,4 x 20 см.

«Его імператорского величества войска Запорожского обоих сторон Днѣпра гетман Данило Апостол».

На звороті: «П[а]ну Івану Забѣлѣ товаришевѣ бунчуковому пишно».

Мова українська.

Втрати по правому краю.

Печатка Д. Апостола. Тотожна № 74.

№ 79. Лист Генеральної військової канцелярії Івану Забілі, бунчуковому товаришу, від 08.03.1724 р. з Глухова. Сповіщається, що Забіла разом з обер-офіцером Малоросійської колегії поручиком Мокієм Суковкіним відряджається у Прилуцький полк для розгляду скарг, наказується взяти запаси на 2 місяці і більше і прибути у полк до 26 березня.

2^о, 31,4 x 20 см.

«В[ашей] м[илос]ти зичливые пр[ия]телѣ енеральной войсковой канцелярии правитель Иван Левенец, Иван Мануйлович, Феодор Потребка Гречаний».

На звороті: «Нашому велце зичливому пріятелевѣ п[а]ну Івану Забѣлѣ товаришовѣ бунчуковому подати пишно».

Мова українська.

Папір пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74.

№ 80. Лист Генеральної військової канцелярії Івану Забілі, бунчуковому товаришу, від 27.03.1724 р. з Глухова. Дається згода відкласти його відрядження до Прилуцького полку на 3 дні через хворобу Забіли.

2^о, 31,4 x 20 см.

«В[ашей] м[илос]ти зичливіе пр[ия]т[е]лѣ енеральной войсковой канцелярии правители Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

На звороті: «Нашому велце зичливому пріятелевѣ п[а]ну Івану Забѣлѣ товаришевѣ бунчуковому подати».

Мова українська.

Папір пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74.

№ 81. Указ Генеральної військової канцелярії від березня 1724 р. полковнику прилуцькому зі старшиною. Даний у Глухові. Йдеться про розгляд чолобитних на старшину згідно з промеморією Малоросійської колегії. Для проведення слідства по них направляється бунчуковий товариш Іван Забіла та поручик Мокій Суковкін.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Войсковой енеральной канцелярии правитель Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

Мова українська.

Папір пожовтів.

Печатка кругла, діаметр 46 мм, паперово-воскова. Втрачена.

№ 82. Указ Генеральної військової канцелярії від 27.03.1724 р. Івану Забілі, бунчуковому товаришу. Даний у Глухові. Йому пропонується негайно приїхати у Глухів, а потім у Прилуцький полк для виконання промеморії Малоросійської колегії.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

«Енеральной войсковой канцелярии правительъ Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

Мова українська.

Папір пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74.

№ 83. Лист Генеральної військової канцелярії Івану Забілі та поручику Мокію Суковкіну від 11.07.1724 р. з Глухова. Їм пропонується провести слідство по чолобитній Овдія Варушенка від 5 липня, який скаржиться на Миколу, прикажчика Парафіївського, що заволодів його «дѣдизними и отчизними» сіножатами і гаями, а також на Лук'яна Вовка «присланного од графа», який забрав у Овдія «коней двое и волов пару також и людских трох коней».

2^о, 31,4 x 20 см.

«Енеральной войсковой канцелярии правительъ Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

На звороті: «Почтенному г[о]сп[о]д[и]ну порутчику Суковкіну и п[а]ну Івану Забѣлѣ в[а]шим велце зичливым приятелем подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74.

№ 84. Указ Генеральної військової канцелярії від 11.01.1724 р.²⁰ Івану Забілі, бунчуковому товаришу. З Глухова. Йому, разом з поручиком Суковкіним, наказується провести слідство по справі Михайла Нестеренка, злодія, який утримується в Іваниці під вартою. Забілі закидається, що він не розглянув жодної справи згідно з указом канцелярії від 05.12.1724 р. (так у документі).

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

«Енеральной войсковой канцелярии правительъ Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

«Старший канцеляриста Данило Покорский». «Канцеляриста войсковий Дамян Оболонский».

На звороті: «Указ з енеральной войсковой канцелярии п[а]ну Івану Забѣлѣ товаришеви бунчуковому. Пилно».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Залишки круглої печатки діаметром 46 мм, з червоного сургучу, зображення тожне № 74.

№ 85. Лист Генеральної військової канцелярії поручику Суковкіну та Івану Забілі від 14.08.1724 р. з Глухова. Їм наказується розглянути скаргу Євдокії Василівни, жительки жоравської, на п.Дем'янову Якубовичеву, яка відібрала у неї реєстр на шинкування горілки, двох свиней та не повернула позичених грошей, учинивши при цьому фізичну розправу.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Енеральной войсковой канцелярии правительъ Иван Левенец, Иван Мануйлович, Федор Потребка Гречаний».

На звороті: «Почтенному г[о]сп[о]д[и]ну порутчику Суковкіну и п[а]ну Івану Забѣлѣ товаришевѣ бунчуковому подат».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74.

№ 86. Чолобитна Федора Седька, козака, на Леонтія Уважного, міщанина прилуцького. 1724–1725 рр. (?). Звинувачує Леонтія в тому, що той без згоди Федора нарубав 4 вози дров у його гаю у Пирогівцях. Згадується покійний прилуцький суддя Іван Маркович.

2^о, 31,4 x 20 см.

На звороті: «Федор Сѣдко козак сотнѣ полковой куреня полковничого».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

№ 87. Лист Михайла Григорієвича, обозного полку Прилуцького, до Івана Забіли від 27.01.1725 р., з Прилук. Сповідє про наказ Генеральної військової канцелярії Забілі розібратись зі злодієм Нестеренком, який знаходиться у прилуцькій в'язниці, та про те, що поручик Суковкін уже виїхав із Прилук.

2^о, 31,4 x 20 см.

На звороті: «Михайло Григорович обозний по: Прилуцкий».

Мова українська.

№ 88. Свідоцтво від 23.08.1724 р. Згідно з розпорядженням поручика Суковкіна й пана Забіли старожили оглянули кордон між парафіївськими та іваницькими володіннями і дійшли висновку, що парафіївський прикажчик Микола незаконно загарбав частку ґрунтів іваницьких жителів, порушивши кордон, який свого часу встановив покійний прилуцький суддя Ніс, «за бившаго державци» Ломиковського.

2^о, 31,4 x 20 см.

«Будучие люде на осмотренню границ Григорій Іванович бувший сотник іваницкий,

Стефан Татарка,

Іван Черкасич,

Опанас Лисенко,

Яков Яловенко,

Васил Дѣдовиченко».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

№ 89. Лист Тимофія Ніжинця, іваницького наказного сотника, поручику Суковкіну і Івану Забілі, бунчуковому товаришу, від 19.11.1724 р., з Іваниці. Йдеться про розгляд справи Михайла Нестеренка. Сотник посилається на зайнятість, повідомляє, що посилає доповідну з поясненням, як Нестеренка повезли до ревізора «мимо суд сотнїи и полковий».

2^о, 31,4 x 20 см.

На звороті: «Тимофѣй Нѣжинец наказний сотник іваницкий».

«Бл[а]городному и почтенному гос[по]дину порутчику Суковкину, и его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ товаришевѣ бунчуковому, розищикам полку Прилуцкого моим милостивѣйшим добродѣем покорне».

Залишки печатки Т.Ніжинця, овальної форми, червоний сургуч, бл. 13 x 18 мм. Зображення: корона, під нею щит (зображення на ньому стерте).

Мова українська.

№ 90. Інквізиція від 10.08.1724 р. У ній розглядається справа щодо загарбання парафіївським прикажчиком Миколою ґрунтів іваницьких мешканців. Розглядається історія питання: межі парафіївських та іваницьких земель при Ломиковському, «перед шведшиною»; спроба розмежування спеціально створеною комісією, яку очолювали Петро Корецький з боку Ломиковського та Ніс, полковий обозний, з боку полковника Горленка, разом з ічнянським сотником Стороженком та іваницьким сотником Григорієм Григорашем; що сталося, коли Парафіївка перейшла до Сави Рогозинського, як його слуга Вовк пограбував Овдія Варушенка «и его самого неделю всю тижден тримал, в жалѣзах оковавши и бив очеретиною».

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 97–102 ф.н. Відомість с. Обтове та с. Погорілівка. 01.03.1727 р. На арк. 97–101 містяться дані про с. Обтове, на арк. 102 – про с. Погорілівку. Подано перелік селян, спочатку тих, які мають коней та волів, потім «огородників», далі «ґрунтовние наслуго-

вуючи двору а подати з них не береться никакой» (тільки у Обтовому). Проти кожного прізвища зазначено кількість ланів, возів сіна, ланів, що поросли лісом. Сторінки розліновані на графи. Унизу кожної сторінки підрахована кількість селян.

Загалом, у Обтовому – 142 двори пахотних, 51 – городників, 9 – що наслуговують двору, усього 202 двори; у Погорілівці – 35 пахотних, 9 – городників, усього 44 двори.

Відомість складена старостою с. Обтове Данилом Севастьяновим.

6 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 103–104 ф.н. Текст до відомості про села Обтове та Погорілівка від 7.03.1727 р.²¹ Вказується, що вони належать Ніжинського полку, Коропської сотні, бунчуковому товаришу Івану Забілі за царськими грамотами і гетьманськими універсалами і знаходяться у Коропській сотні. Дається перелік млинів, гаїв, винокурень, дворів шинкових, ланів, лісів, сінокосів. Указуються розміри податків, зборів, чого і скільки посіяно. Крім цих сіл, називаються хутори Горохівщина, Остапівщина (поблизу м. Короп), 2 двори у Коропі, пивоварня. Склав староста с. Обтове Данило Севастьянов.

2 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 105 ф.н. Реєстр «тут зобраних дѣл» 20-і рр. XVIII ст. Містить перелік царських грамот та гетьманських універсалів, що містяться у книзі. Вірогідно, це автограф І. І. Забіли.

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 105зв. ф.н. Реєстр «дѣл мѣнѣ опредѣлених по указу». 20-і рр. XVIII ст. Містить перелік універсалів, подорожних, листів від генеральної старшини, скарг, указів Генеральної військової канцелярії, чолобитних, «розисків», реєстрів. Вірогідно, це автограф І. І. Забіли.

2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 106–109 ф.н. Реєстр м. Вороніж та Воронізької сотні 01.01.1723 р. Містить перелік дворів посполитих, козаків, старшини, кількість солдат на постої, квартир для них та коней у м. Вороніж, селах Клишки, Чапліївка, Лучники, Собичи, Богданівка та Слобідці біля неї, Ображіївка, Локотки, Макове, Слободі Гутиці, Гамаліївці. Серед козаків вказуються ті, що у поході, на ритті каналів та у «Царичинѣ»²². На арк. 107 дописка XIX ст. – рецепти лікування.

4 арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

Мова українська.

Арк. 110–111 ф.н. Копія розписки О. Дашкова про отримання на один день провіанту для турецького посла Миралет Капичи Баши. 09.01.1722 р. Глухів.

2-а арк.: 2^о, 31,4 x 20 см.

«Подлинный подпис Алексѣй Дашков».

«По сему реестру по порохунку выносит на еден ден восѣм десят сем золотих, и шостак, кромѣ хлѣба, ячменю, сѣна и дров».

«А подлинная роспис за рукою госп[о]дина Дашкова, у конвуя на той час будучого п[а]на Пѣроцкого сотника полкового нѣжинского».

«Іван Мануйлович сотник глуховский».

«Федор Омелянович атаман городиский».

«Александр Юревич воит з бурмистрами».

Мова українська.

Папір пожовтів.

КНИГА II

інв. № Ал 359

Оправа: картон, обтягнутий шкірою з тисненим рослинним орнаментом. На верхній кришці тиснений герб Російської імперії, наклеєний клаптик паперу з написами: «5: Писма к дѣлу належачіе» (XVIII ст.), «359» (сучасний інв. №). На спинці наклейка Музею українських старожитностей В.В.Тарновського з інв. «№ 94 Р».

У тексті позначки, зроблені Б. Грінченком, В. Модзалевським, О. Лазаревським (?).
2^о, 33 x 20,5 см.

№ 1. Лист гетьмана І. Мазепи Івану Забілі від 01.09.1691 р. з Батурина²³. Зобов'язує Забілу сплатити свої борги компанійському полку Ясилковського, який стояв на постої у його селах або грішми (на одного козака 4 золотих за місяць), або борошном.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам ласкавий Іван Мазепа гетман рукою власною».

На звороті: «Пану Івану Забѣль».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка І. Мазепи, кругла, 44 мм, паперово-воскова. Зображення: козак з рушницею на плечі, збоку шабля. Головний убір козака виходить за межі внутрішнього кола. Між двома колами напис: «ПЕЧАТ МАЛОИ РОСИИ ВОИСКА Их ЦРСКѢ ГО ПРЕСВѢТЛОГО ВЕЛИЧЕВА ЗАПОРОЗКОГО»²⁴.

№ 2. Лист гетьмана І. Мазепи Івану Забілі від 24.03.1691 р. з Батурина²⁵. Наказує розквартирувати 20 козаків, які до цього відбували службу у піхотній сотні у м. Остер.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам ласкавий Іван Мазепа гетман рукою власною».

На звороті: «Пану Івану Забѣль, в Коропѣ належит. Универсал по становленю козаков».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка І. Мазепи. Тотожна № 1.

№ 3. Універсал гетьмана І. Мазепи війту та селянам с.Обтове від 01.11.1698 р. З Батурина²⁶. Наказує не забороняти постій Семену Білоцерківцю, товаришу полку піхотного Максимового і віддавати йому «належност вѣтковую мѣсячную». Відкидає звинувачення в тому, що Семен ухилився від літнього походу війська.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Звишменованный гетман рукою власною».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка І. Мазепи. Тотожна № 1.

№ 4. Лист гетьмана І. Мазепи Івану Забілі від 19.07.1693 р. З Батурина²⁷. Сповіщає, що відбувся суд, де розглядалася скарга жителів с. Обтове на «товариство полку піхотного».

2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам ласкавий Іван Мазепа гетман рукою власною».

На звороті: «П[а]ну Івану Забѣль товаришови значному войсковому подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Є втрати.

Печатка І. Мазепи. Тотожна № 1.

№ 5. Лист гетьмана Івана Мазепи Івану Забілі від 08.03.1694 р. З Батурина²⁸. Сповіщає, що до нього із скаргою звернувся курінний отаман піхотинців, наказує Забілі,

щоб той не забороняв давати їм провіант.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам ласкавий Іван Мазепа гетман рукою власною».

На звороті: «Моему ласкавому п[а]ну Івану Заб'їл'ї подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтїв, утрати.

Залишки печатки гетьмана, тотожної № 1.

№ 6. Лист гетьмана Івана Мазепи Івану Забілі від 24.01.1693 р. З Батурина²⁹. Наказує йому повернути поміщику Іосифу Матвійовичу Щоголеву втікачів – дворових людей Якушку Винника, Федька Безпалого, кріпаків Прошку та Сенька Василевих, які прийшли до Обтового.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Іван Мазепа гетман рукою власною».

На звороті: «П[а]ну Івану Заб'їл'ї, значному товаришеви войсковому отдати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтїв, є втрати.

Залишки печатки І. Мазепи, тотожної № 1.

№ 7. Лист Василя Жураковського, сотника ямпільського, Івану Забілі від 19.09.1695 р. З Ямполья³⁰. Йдеться про ціну млина Жураковського (1500 зол.), його продаж Забілі, повідомляє, що гетьман перебуває у с. Кучерівці, звідки збирається їхати до Глухівського Петропавлівського монастиря.

2^о, 30,5 x 19 см.

На обороті: «Василей Жураковский сотник иванпольский».

«Его м[и]лости п[а]ну Івану Заб'їл'ї мн'ї велце зичливому пр[ия]телеви и п[а]ну швакгру отдат».

Мова українська.

Залишки печатки сотника В. Жураківського, восьмикутна, червоний сургуч.

№ 8. Лист Степана Забіли, ніжинського полковника, Івану Забілі від 27.02.1696 р. З Борзни³¹. Йдеться про млин Жураковського, про повернення білого коня Івану, сповіщає, що вино і мило закупить на Борзеньському ярмарку.

2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті: «В[ашей] м[ило]сти зичливий брат С. З. п.Н'їж.»

«Его м[и]л[ости]: п[а]ну Івану Заб'їл'ї рожевому моему належит».

Мова українська.

Печатка С. Забіли³².

№ 9. Лист Василя Кочубея, генерального писаря, Івану Забілі від 27.11.1696 р. З Батурина³³. Йдеться про розміщення у маєтностях Забіли компанійців.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Василий Кочубей писар енерал. Войска Его Цар.Пр.Величества Запор».

На звороті: «Моему велце ласкавому приятелеви, его милости пану Івану Заб'їл'ї подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтїв.

Печатка В. Кочубея³⁴.

№ 10. Лист Никифора Лукіяновича, господаря замку Батуринського, Івану Забілі від 25.07.1700 р. З Батурина³⁵. Йдеться про розгляд гетьманом майнової справи між Забілою та Василем Жураховським.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Никифор Лукіянович господар замку Батуринского».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Заб'їл'ї значному и заслужоному войсковому товаришеви мн'ї велце м[ил]осцьвому

бл[а]год'їтелеви в Короп'ї подати».

Мова українська.
Папір дуже пожовтів.
Печатка Н. Лукіяновича³⁶.

№ 11. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 15.06.1701 р. З Батурина³⁷. Радить подати лист про свою справу Мазепі, але попереджає, що той готується до походу, тому буде затримка з її розглядом.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского Пр[ес]в[е]тлого В[е]л[и]ч[е]ства войска Запорозского енералный судія Василий Кочубей».

На звороті: «Моему велце ласкавому пріятеливи и свату его м[и]л[ости] пану Івану Забѣлѣ подати».

Мова українська.
Папір дуже пожовтів.
Печатка В. Кочубея³⁸.

№ 12. Лист Никифора Лукіяновича, господаря замку Батуринського, Івану Забілі від 18.03.1700 р. З Батурина³⁹. Передає подяку гетьмана за надіслане пиво, сповіщає, що затриманий у Січі челядник Забіли буде відпущений.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Никифор Лукіянович господар замку Батуринского».

На звороті: «Моему велце мосцѣ п[а]ну и зичливому пр[ия]теливи его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ значному товаришови войсковому в Коропѣ належит».

Мова українська.
Печатка Н. Лукіяновича. Тотожна № 10. Відбиток неякісний.

№ 13. Лист Василя Дуніна-Борковського, генерального обозного, Івану Забілі від 13.02.1696(7) р. З Батурина⁴⁰. Дякує Забілі за надіслану рибу.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Іх Ц[а]рского Пресвѣтлого Величества войска Запор. обозный енералный Василий Борковский».

На звороті: «Моему велце ласкавому и милому сину его м[и]лости п[а]ну Иоанновѣ Забѣлѣ товаришовѣ значному войсковому в отдане».

Мова українська.
Папір дуже пожовтів.
Печатка Дуніна-Борковського⁴¹.

№ 14. Лист Василя Дуніна-Борковського, генерального обозного, Івану Забілі від 06.02.1698 р. З Чернігова⁴². Запрошує на весілля своєї доньки з Федором Домонтовичем (у майбутньому седнівський сотник).

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Его Ц[а]рского Пресв. Величества войска Запор. енералный обозный Василий Борковский».

На звороті 2-го арк.: «Его м[и]лости пану Іоанну Забѣлѣ мнѣ вѣлцѣ м[о]сцѣ пану синові належит».

Мова українська.
Папір дуже пожовтів.
Печатка Дуніна-Борковського. Тотожна № 13. Відбиток неякісний.

№ 15. Лист Василя Дуніна-Борковського, генерального обозного, Івану Забілі. Б.д., б.м. [січень 1698 р. З Батурина⁴³]. Сповіщає про приїзд у Короп Мазепи, дає поради, як підготуватися до цього візиту.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Василий Борковский обозный енералный».

На звороті: «Мнѣ миле жичливому синовѣ пану Іоанну Петровичу Забѣли пишно належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Залишки печатки Дуніна-Борковського⁴⁴.
№ 16. Лист Василя Дуніна-Борковського, генерального обозного, Івану Забілі від 17.09.1698 р. З Чернігова⁴⁵. Вибачається за якийсь лист, де ганьбиться Забіла.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашой] м[ил]ос[ти] всегдашним приятелем Его Пресвѣтлого Цар: Вел: войск: Запор: обозный енеральный Василий Борковский».

На звороті 2-го арк.: «Мнѣ велце ласкавому пану Івану Забѣлѣ зычливому приятелеви и сынови оддат».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Є втрати на другому арк.

Залишки печатки Дуніна-Борковського⁴⁶.

№ 17 відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/9/17⁴⁷.

№ 18. Лист Василя Дуніна-Борковського, генерального обозного, Степану Забілі, ніжинському полковнику, від 23.10.1687 р. З Чернігова⁴⁸. Йдеться про заключення шлюбу доньки обозного Ганни з сином П. Забіли, Іваном, братом Степана.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті 1 арк.: «Василий Борковский обозный воиска Их царского пресвѣтлого величества запорозкого енеральный. О незабвѣний отвѣт на сей мои лист прошу в[се] м[ило]с[т]ивого м[о]сцѣ пана».

На звороті 2 арк.: «Мнѣ велце м[ило]сцѣвому пану и приятелеви его м[и]лости пану Стефанови Забѣлѣ полковникови войска Их Ц[а]рского Пресвѣтлого Величества Запорозкого Нѣжинскому пилно отдати»,

«Его м[и]лости п[а]ну Василию Бурковскому обозному воиска Их царского пресвѣт. в[е]л[и]ч[е]ства Запороз.»

Мова українська.

Папір дуже пожовтів. Є втрати на 2 арк.

Залишки печатки Дуніна-Борковського. Червоний сургуч.

№ 19 відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/9/9⁴⁹.

№ 20. Лист Лук'яна Тимофієнка, кошового судді, Василю Кочубею, генеральному судді, від 19.05.1703 р. З Січі Запорізької⁵⁰. Просить покарати коропського обивателя Нестора, який заборгував рогівському курінному Павлу Горбу гроші.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті арк.: «Велможности вашей всего добра зычливый приятел й услуг поволный Его царского пресвѣтлого величества Войска Запорожского Низового судія кошовый Лукьян Тимофѣенко з товариством».

На звороті 2 арк.: «Его царского пресвѣтлого величества Войска Запорожского енеральному судіи велможному его м[и]лости пану

Василю Кочубееви н[а]шому велце ласкавому приятелевѣ и бл[а]годѣтелевѣ покорне до отдания належит».

Мова українська.

Печатка Коша суддівська⁵¹.

№ 21. Лист подорожній кошового отамана Петра Прими від 18.02.1700 р. З Січі Запорізької⁵². Наказує сприяти слугі Забіли Миколі, який їде до Криму купувати коней.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского пресвѣтлого величества звишменованый атаман кошовый з товариством».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Війська Запорозького Низового⁵³, кругла, діаметр 40 мм, паперово-воскова.

№ 22. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 01.06.1702 р. З

Батурина⁵⁴. Йдеться про покарання запорожців Радича, які учинили «квалти и зброднѣ великие» підданам Забіли.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского пр[е]с[в]ѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства войска [За]порожского енералний судія Василий Ко[чубей]».

На звороті 2 арк.: «Моему велце ласкавому пріятеливи его милости пану Івану Забѣлѣ значному товаришови восковому».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Є втрати.

Печатка Генерального військового суду, овальної форми, 31 x 27 мм, паперово-воскова. Зображення аналогічне описам Н.Грабової, за винятком пірнача, який у нашому варіанті має вигляд жезла. Напис: «+ ПЕЧА ВОЇСКА ЕГ ЦА: ПР ВЛЧ: ЗАПО: СУДУ ЕНЕРАЛНОГО». Зображення обіймають 2 гілки⁵⁵.

№ 23. Лист подорожній кошового отамана Петра Прими від 28.02.1700 р. з Січі Запорізької⁵⁶. Наказує допомогати слугі пана Забіли, який повертається з Криму, де виконував завдання пана.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Звишменованій атаман кошовий з товариством».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Війська Запорозького Низового. Тотожна № 21.

№ 24. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 18.05.1701 р. з Батурина⁵⁷. Запрошує на весілля в Гадяч до Степана Забіли.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его Ц[а]рского Пр[е]свѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорозкого судія енералний Василий Кочубей».

На звороті: «Моему велце ласкавому пріятелевѣ и свату его м[и]л[ости]

Пану Іоанну Забѣлѣ значному товаришевѣ войсковому подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Генерального військового суду. Тотожна № 22.

№ 25. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 07.12.1699 р. з Батурина⁵⁸. Наказує розібратися з шафаром Забіли, на якого скаржилися мешканці Коропа.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его Царского пресвѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорозкого енералний судія Василий Кочубей».

На звороті: «Моему велце ласкавомуу пріятеливи его мил[ости] пану Івану Забѣлѣ подати».

Мова українська. Печатка Генерального військового суду. Тотожна № 22, за винятком того, що жезл виходить за межі гілок, перетинаючи всю площину печатки.

№ 26. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 16.06.1702 р. з Ямполя⁵⁹. Йдеться про передачу 100 талярів дружині Забіли згідно із заповітом В. К. Дуніна-Борковського.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его Царского пресвѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорозкого судія енералний Василий Кочубей».

На звороті: «Моему велце ласкавому пріятеливи его м[и]л[ости] пану Івану Забѣлѣ, значному товаришови войсковому».

Мова українська.

Печатка Генерального військового суду. Тотожна № 22.

№ 27. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Ганні Забілі від 03.05.1705 р. З Батурина⁶⁰. Сповідває, що гетьман наказав подати скаргу мешканцям Обтового, яких скривдив «армаш» Іван Порадченко.

2⁰, 30,5 x 19 см.

«Его Царского пр[е]св[е]тлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорожского судія енералный Василий Кочубей».

На звороті: «Еи милости п[а]не Аннѣ Иоановой Забѣлиной моей велце м[ил]осцѣвой п[а]ней и ласкавой пр[ия]телцѣ подати».

Мова українська.

Печатка Генерального військового суду, овальної форми, 32 x 28 мм, паперово-воскова. Подібна до № 22. Відрізняється збільшеними літерами та деталями напису: «+ ПЕЧА ВОСКА ЕГО Ц... ЗАПО СУДУ ЕНЕРАЛ». Висота літер 3 мм (№ 22 – 2 мм).

№ 28 відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/9/40⁶¹.

№ 29. Лист Івана Ломиковського, генерального осавула, Івану Забілі від 19.06.1701 р. З Батурина⁶². Сповідває, що гетьман забороняє дати 300 золотих міщанам [коропським?].

4⁰, 19,7 x 18 см.

«Его царского пресвѣт[лого] велич[ества] войска Запорожского асаул енералний Іван Ломѣковский».

На звороті: «Его милости п[а]ну Іванѣ Забѣлѣ, моему велце мосцѣ пану и кумовѣ оддат».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка І. Ломиковського⁶³.

№ 30. Лист Івана Чарниша, військового канцеляриста, до Івана Забіли від 21.12.1698 р. З Батурина⁶⁴. Запевняє Забілу у своїй до нього приязні.

2⁰, 30,5 x 19 см.

«Іван Черниш канцелярист войсковий».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

№ 31. Лист Івана Чарниша, господаря замку Батуринського, Ганні Василівні Забілі від 03.07.1703 р. З Батурина⁶⁵. Йдеться про розгляд справи між Остапом Литвином, мешканцем Коропа, та Андрієм Ячученком, мешканцем с. Обтове, які судилися за коня. Пропонує прислати Андрія з конем до Батурина для остаточного вирішення справи.

2⁰, 30,5 x 19 см.

«Іван Черныш господар замку Батуринского».

На звороті: «Моей велце ласкавой приятелцѣ еи м[о]сцѣ п[а]ней Аннѣ Яновой Забѣлиной в Коропе подати».

Мова українська.

Печатка І. Чарниша⁶⁶.

№ 32. Лист Григорія Григорієвича, військового канцеляриста, Івану Забілі від 29.08.1700 р. З Батурина⁶⁷. Сповідває про народження сина 24 серпня, на ознаку чого надсилає Забілі хліб «родинний».

2 арк.: 2⁰, 30,5 x 19 см.

«Григорий Григоріевич канцел[ярист] войсковий».

На звороті 2 арк.: «Мне велце ласкавому п[а]ну и добродѣви его милости п[а]ну Іоаннови Забѣлѣ значному войска Запорожского товаришевѣ в отдане».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Г.Григорієвича, кругла, діаметр 15 мм, сургучева. Зображення: у щиті складної форми перехрещені шабля і стріла вістрями вниз, під якими літера «W». Навколо щита рослинний орнамент і літери «Г ...». Пошкоджена.

№ 33. Лист Івана Чарниша, господаря замку Батуриного, Івану Забілі від 29.03.1704 р. З замку Батуриного⁶⁸. Передає подяку гетьмана за надіслані Забілоу 4 бочки пива.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Іван Черниш господар замку Батуриного».

На звороті: «Моему велце м[о]сц п[а]ну ласкавому приятелевѣ и благодѣтелевѣ его м[и]лости п[а]ну Іоанну Забѣлѣ Его царского пресвѣтлого величества войска Запорозкого значному товаришовѣ моему м[осц] пану приятелско подати».

Печатка І. Чарниша⁶⁹. Тотожна № 31.

№ 34. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Ганні Василівні Забілі від 19.03.1704 р. З Батурина⁷⁰. Дякує за надіслане йому пиво.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Василий Кочубей судія енер. вой».

На звороті: «Моей велце мосц п[а]ней и приятелцѣ ей милости п[а]нѣ Аннѣ Івановой Забѣлиной».

Мова українська.

Печатка Генерального військового суду. Тотожна № 22.

№ 35. Лист Теофанеса Котельницького, уставника, пану І. Забілі від 04.04.1715 р. Київ, монастир Св.Софії. Запевняє Забілу в своїй приязні, питає чи будуть ще земельні пожалування від нього.

2 арк.: 2^о, 32 x 20 см.

Мова польська.

Залишки печатки Котельницького на 2 арк. Овальна, сургучева. Зображення: у щиті, який обіймають гілки, церковна споруда (?).

№ 36. Лист Михайла Манкуза Івану Забілі від 11.02.1700 р. З Тильці (Тичі). Скаржитись на бідність, дякує за коня, солонину, масло, ½ бочки горілки.

2 арк.: 2^о, 32 x 20 см.

Мова польська.

Печатка М. Манкуза на 2 арк., овальна, 16 x 13 мм, сургучева. Зображення: коса, перекреслена рискою, під нею підкова, по боках літери «... М К». Пошкоджена.

№ 37. Лист Олександра Поткинського Івану Забілі від 20.06.1732 р. Б.М. Відмовляється тепер приїхати до Коропа, але незабаром приїде туди за позичкою.

2 арк.: 2^о, 32 x 20 см.

Мова польська.

Печатка О.Поткинського, овальна, 14 x 13 мм, сургучева. Зображення: тризубий спис (або квітка), який обіймають 2 гілки.

№ 38. Лист Самуеля Пуренського, адміністратора, Івану Забілі від 16.03.1700 р. З Старого Бихова. Йдеться про продаж у Литві товарів І. Забіли на суму 104 таляри Мойшею Гиршовичем, коропським шинкарем і фактором Забіли, та челядником Забіли Михайлом Лавриновичем; товари зберігалися Федором Семеновичем, а гроші від реалізації при свідках Григорієві Коробці, жителєві сосницькому, та жидівці Пенкосовій були передані йому, Пуренському.

2 арк.: 2^о, 32,5 x 20 см.

Мова польська.

Печатка С. Пуренського на 2 арк., восьмикутна, 15 x 13 мм, паперово-воскова. Зображення: між двома пальмовими гілками під короною підкова з хрестом усередині. Відбиток нечіткий.

№ 39. Свідоцтво Самуеля Пуренського, адміністратора Старого Бихова, від 28.02.1700 р. (або 1701). З Старого Бихова. Йдеться про те, що у обивательки старобихівської Пенкосової зупинявся Мойша, фактор І. Забіли, і залишив з товаром Федора Семеновича, доручивши йому гроші від реалізованого товару передати Пенкосовій, ці

гроші (104 битих талари) відібрані у нього для передачі І. Забілі, а Семенович повинен відчитатися за гроші, в чому і видається це свідоцтво.

26 x 18 см.

Мова польська.

Печатка С.Пуренського восьмикутна, 16 x 16 мм, сургучева. Зображення: між двома пальмовими гілками під короною підкова, всередині якої хрест, навколо літери «S S P Z S B».

№ 40. Лист Івана Ломиковського, генерального осавула, Івану Забілі від 06.12.1695 р. З Батурина⁷¹. Йдеться про те, що Забіла перевищив розмір податку з торгівлі горілкою, тому Ломиковський радить йому не робити цього.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Их Царского Пресвѣтл[ого] Величества асаул енералний І.Ломѣковский».

На звороті: «Моему мосц п[а]ну и кумовѣ его мил[ости] п[а]ну Івану Забѣлѣ оддат».

Мова українська.

Печатка І.Ломиковського⁷².

№ 41. Лист Івана Ломиковського, генерального хорунжого, Івану Забілі від 30.03.1691 р. З Батурина⁷³. Йдеться про розміщення у маєтностях Забіли компанійців, вказується розмір податку на їхнє утримання.

2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті: «Их царского пресвѣтлого величес[тва] войска Запорозкого хоруж[ий] енерал[ний] Іван Ломѣковский».

«Моему мосц п[а]ну Івану Петровичу Забѣлѣ оддат».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка І.Ломиковського⁷⁴.

№ 42. Лист Михайла Миклашевського, полковника Стародубського, Івану Забілі від 17.04.1701 р. З Стародуба⁷⁵. Дякує за прислане пиво, сповіщає про повернення боргу якимсь євреєм.

2-а арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского пресвѣтлого в[е]ли[че]ства войска Запор[озкого] полковник стародуб[ский] М.Миклашевский».

На звороті 2 арк.: «Его м[и]лости пану Іоанну Забѣлѣ значному товаришови войсковому мнѣ велцъ зычливому приятелеви».

Мова українська.

Печатка М.Миклашевського⁷⁶.

№ 43. Лист Івана Ломиковського, генерального осавула, Івану Забілі від 11.11.1698 р. З Батурина⁷⁷. Сповіщає про виїзд гетьмана до Вороніжа.

2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті: «Его царского пресвѣтл[ого] величества войска Запор[озкого] асаул енералний Іван Ломѣковский». «Его милости Івану Петровичу Забѣлѣ моему мосц п[а]ну и кумовѣ оддат».

Мова українська.

Печатка І. Ломиковського. Тотожна № 29.

№ 44. Лист Івана Ломиковського, генерального осавула, Івану Забілі від 18.03.1700 р. З Батурина⁷⁸. Дякує за прислану через пана Сороку бочку пива.

2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского пресвѣтл[ого] велич[ества] вой[ска] Запор[озкого] асаул енералний Іван Ломѣковский».

На звороті: «Его мил[ости] пану Івану Петровичевѣ Забѣлѣ моему мосц пану и кумовѣ оддат».

Мова українська.

Печатка І. Ломиковського. Тотожна № 29.

№ 45. Лист Захарія Корниловича, ігумена, Івану Забілі від 14.03.[1694–1699 рр.]. З Києва⁷⁹. Йдеться про присилку до Забіли якогось інспектора.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Захарія Корнилов[ич] ігумен м[о]н[а]ст[и]ра Михай[ловського] Зол[отоверхого]».

На звороті 2 арк.: «Мнѣ велце м[о]сци пану его м[и]л[ос]ти пану Іоанну Забѣле моему м[о]сци пану и м[и]лостивому добродѣвѣ покорне отдати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка монастиря, овальної форми, 36 x 30 мм, паперово-воскова. Зображення: постать архангела, голову якого вінчає німб з хрестом. Напис: «+ ПЕЧАТЬ МАНАСТ... ..ил: ЗОЛОТ: ВЕ». Відбиток неякісний⁸⁰.

№ 46 відсутній. Див. ЧІМ інв.№ АЛ 501/9/25⁸¹.

№ 47. Лист Захарія Корниловича, ігумена, Івану Забілі від [1694–1699 рр.]. З Києва⁸². Йдеться про допомогу чоловіку, «скаранному от бога жоною лѣхюю», справу якого повинен був розглядати консисторський суд.

2 арк.: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Захарія Корнилович ігумен м[о]н[а]ст[и]ра Мих[айловського] Зол[отоверхого] Киевского».

На звороті 2 арк.: «Мнѣ велце мосци пану его м[и]лости пану Іоанну Забѣлѣ моему ласкавому пану и добродѣвѣ покорне отдати».

Мова українська.

Є втрати.

Залишки печатки монастиря тотожної № 45, кустодія втрачена.

№ 48 відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/10/30⁸³.

№ 49 відсутній. Див. ЧІМ, інв. № Ал 501/10/32⁸⁴.

№ 50. Лист Афанасія Макаренка, отамана, сотника наказного крелевецького, Івану Забілі, хорунжому, від 10.05.1736 р. З Крелевця. Йдеться про розгляд справи зятя Забіли Михайла Леоновича Пилатовича, який був затриманий у Батурині на ярмарку з дзвоном та біблією. Дзвін до цього висів у с. Реутинці, належав Пилатовичу. Потім під більший дзвін «подправлен бил молот бить години», а перший Михайло повернув собі. Звергається з проханням зібрати свідоцтва про цей дзвін у мешканців с. Обтове.

2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті: «В[ашей] м[и]лости добродѣви всего добра щирозичливий слуга атаман городовий і сотник наказный крелевецкий Афанасій Макаренко».

«Его м[и]л[ос]ти п[а]ну Іоану Забѣлѣ хорунжому енеральной войсковой алтілеріи моему велце ласкавому добродѣви покорне».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка А. Макаренка, овальної форми, 15 x 13 мм, паперово-воскова. Зображення: на тлі мантиї під короною у щиті яексь зображення. Відбиток неякісний.

№ 51. Лист Данила Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 23.01.1736 р. З Глухова⁸⁵. Вимагає припинити зазіхання на його ліси «Мелешківцину», «Бихівцовцину», «Черемшинки». Наводяться дані про скорочення населення с. Реутинці (з 400 дворів до 40) та с. Обтове (з 600 дворів до 300).

2^о, 30,5 x 19 см.

«Всего добра зичливий братъ Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ хорунжому енеральной артиллеріи моему ласкавому п[а]ну брату надлежит».

Мова українська.

Залишки печатки Д. Забіли, восьмикутна, сургучева. Зображення: півмісяць, рослинний орнамент.

№ 52. Лист Данила Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 13.02.1736 р. З с. Реутинці⁸⁶. Сповідчає, що Пискуни, жителі воронізькі, «сѣно ваше побрали».

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну моему велце ласкавому п[а]ну брату всего добра желателній брат Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ хорунжому енеральной артиллеріи моему велце ласкавому п[а]ну брату поддат».

Мова українська.

Печатка Д. Забіли, восьмикутна, 16 x 12 мм, паперово-воскова. Зображення: меч вістрям униз, по його боках 2 півмісяці, над мечем і під ним літери «Д В З» та зірка.

№ 53. Лист Данила Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 21.05.1736 р. З Глухова⁸⁷. Сповідчає, що табун коней Івана наробив йому велику шкоду і вимагає відшкодувати збитки.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну моему велце ласкавому п[а]ну брату всего добра желателній брат Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ хорунжому артиллеріи енеральной а моему велце ласкавому п[а]ну брату подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Д. Забіли. Тотожна № 52.

№ 54. Лист Данила Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 10.05.1735 р. З Глухова⁸⁸. Сповідчає, що підданий Івана Лютай украв коней, колеса та осі возів його підданого Зінченка; вимагає повернути все це.

2^о, 30,5 x 19 см.

На звороті: «В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]на моего вселюбезнѣйшого п[а]на брата всего добра желателній брат Данило Забѣла».

«P:S: Прошу в[ашу] м[илост] м[осц] п[а]на на сей мой лист отвѣтоват взаимним листом».

«Его м[и]лости п[а]ну Іоанну Забѣлѣ хорунжому артиллеріи войсковой енеральной а моему вселюбезнѣйшему п[а]ну брату подати в Обтовѣ».

Мова українська.

№ 55. Лист Данила Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 19.05.1733 р. З с. Реутинці⁸⁹. Сповідчає, що піддані Івана силою взяли трьох його коней. Вимагає відшкодувати збитки.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну всѣх благ желател и служит рад Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Іоанну Забѣлѣ хорунжому енеральной артиллеріи моему любезнѣйшому п[а]ну брату належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Д. Забіли. Сургучева. Тотожна № 52.

№ 56. Лист Данила Забіли Івану Забілі за лютій 1735 р. З с. Реутинці⁹⁰. Скаржитися на зазіхання Івана на його ліси та сіножаті, що той підбурює своїх людей проти нього.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну всего добра зичливий брат и служит рад Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ моему п[а]ну брату належит».

Мова українська.

Печатка Д. Забіли. Тотожна № 52. Відбиток неякісний.

№ 57. Лист Петра Забіли Івану Забілі, хорунжому, від 30.08.1735 р. З с. Реутинці⁹¹. Дякує «за присланне... своих дѣтей в наш дом для восприятія новорожденной дочери

нашої», а також просить позичити на недовгий час ванну.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]нству и добродѣйству нашему всего добра желателіе и нижайшіе до всяких услуг Петр Данилович Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Іоану Забѣлѣ хорунжому войскової енеральной артилеріи а нам всел[а]скавѣйшему п[а]ну дядку и добродѣвѣ поногифенцифсима подати».

Мова українська.

Печатка П. Забіли (?), восьмикутна, 15 x 12 мм, паперово-воскова. Зображення нерозбірливе.

№ 58. Лист Данила Забіли Івану Забіли, хорунжому, від 03.03.1736 р. З с. Реутинці⁹². Вимагає, щоб Іван не видавав його сину Петру «имѣния», доки син не поверне йому гроші, різні срібні речі, тканини, коня та зброю. Загрожує судом, шле прокляття на голову сина.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну всего добра желателіи Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ хорунжому енеральной артилеріи моему ласкавому п[а]ну брату належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Д. Забіли. Тотожна № 52.

№ 59. Лист Данила Забіли Івану Забіли, хорунжому, від 03.06.1736 р. З с. Реутинці⁹³. Сповідває, що на Вознесенському ярмарку у Кролевці коваль Порядченко з с. Обтове з товаришем жорстоко побили 17-літнього Лаврина і одібрали 9 кіп грошей, передає вимогу його матері покарати винних і відшкодувати збитки.

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]ну брату всего добра желателіи Данило Забѣла».

На звороті: «Его м[и]лости п[а]ну Івану Забѣлѣ хорунжому енеральной артилеріи моему велце ласкавому п[а]ну брату належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Д. Забіли. Тотожна № 52. Відбиток неякісний.

№ 60. Лист Данила Забіли Івану Забіли, хорунжому, від 21.05.1733 р. З с. Реутинці⁹⁴. Просить віддати своєму підданому Михайлу Биховченку коня, якого відвів до свого тестя Стефана Вовнянки, жителя обтівського, син Михайла, «где оной син его Биховченка и живет з женою своею перешедиш сам собою».

2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[илости] м[осц] п[а]на моего велце ласкавого п[а]на брата зичливий брат служит рад Данило Забѣла».

«Его м[и]лости п[а]ну Іоанну Забѣлѣ хорунжому войскової енеральной артилеріи моему велце м[ило]сцѣвому п[а]ну и ласкавому п[а]ну брату честно подат».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Д. Забіли, овальної форми, 20 x 17 мм, паперово-воскова. Зображення: у щиті квітка від кореня якої відходять 2 гілки. Над щитом – рука, що тримає шаблю, та літери «Л П» (?). Відбиток неякісний.

Арк.67–68 ф.н. Паспорт Андрію Спиці від 03.05.1726 р. З Глухова. Виданий Генеральною військовою канцелярією на прохання Парасковії Забіли, щоб відвезти до Івана Забіли, бунчукового товариша, її чоловіка, який проходив службу в Сулаку при «Малороссійскому корпусу», припаси на 11 «возах».

2 аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Іван Левенец, Іван Мануйлович, старший канцеляриста Данило Покорский, канцеляриста Матвѣй Волковѣцкий».

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Печатка Генеральної військової канцелярії. Тотожна № 74 (I).

Арк. 69 ф. н. (чернетка). «Прошение» І. І. Забіли до Рафаїла Заборовського, архієпископа Київського, Галицького і Малоросії [30-і рр. XVIII ст.]. Йдеться про незаконну купівлю коропським дозорцею кафедрального двору в коропського священника Гавриїла.

2 аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 70 ф. н. Чолобитна (чернетка) Івана Забіли, хорунжого [1735–1736] рр. Просить зменшити податки з його маєтностей на утримання російських військ у зв'язку з бідністю населення та його завантаженням різними повинностями.

2^о, 30,5 x 19 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Арк. 70 зв. ф. н. – форзац нижньої кришки. Чолобитна (чернетка) І. Забіли, хорунжого. 1736 р. Скаржитья на свого двоюрідного брата Данила Забілу, бунчукового товариша, що той силою захопив його млин на р. Єсмань, порубав ліс, осадив на його землях слободу, привласнив його коней. Просить оборонний універсал на свої маєтності, повернути коней та людей, яких зманив Данило.

2^о, 30,5 x 19 см.

Мова українська.

Папір дуже пожовтів.

Форзац верхньої кришки. Чолобитна (чернетка) І. І. Забіли до Анни Іоаннівни [1736 р.]. Йдеться про повернення йому грошового боргу значковим товаришом Ніжинського полку, жителем Нових Млинів, Семеном Самойловичем та його «швагром», значковим товаришем Чернігівського полку Яковом Іллічем.

КНИГА Ш

Інв. № Ал 395

Оправа: картон, обтягнутий шкірою з тисненим рослинним і геометричним орнаментом; центр верхньої кришки вільний, на ній наклеєна паперова зубчаста бірка з олівцевим написом «№93»; на спинці паперова наклейка Музею українських старожитностей В.Тарновського «ЧГЗ Музей украин. древн.В.В.Тарновского № 93Р». Залишки шкіряних зав'язок.

Між док. № 44 і 45 – аркуш невідомого документа у 2^о, з написом «Купчая на кгрунта Погорѣловский за талерей десят у другого чоловѣка за десят зол».

У тексті є позначки, зроблені Ол. Лазаревським.

2^о, 33 x 20,5 см.

Втрати, потерта, сліди шашелю.

Форзац верхньої кришки. Виписки «Правда избавляет от смерти» [20-і рр. XVIII ст.]. Містить церковні заповіді щодо правди і добра у порівнянні з їхніми протилежностями. Зроблені І. І. Забілою.

2^о, 32,4 x 20 см.

Мова церковно-слов'янська.

Арк. 1 ф. н. Виписки «Нравоучение причтей царя Соломона» [20-і рр. XVIII ст.]. Містить повчання сину. Зроблені І. І. Забілою.

2^о, 32,4 x 20 см.

Мова церковно-слов'янська.
Арк. 1зв. – 2 ф. н. Виписки «Наказание второе» [20-і рр. XVIII ст.]. Містить повчання сину. Зроблені І. І. Забілою.
2^о, 32,4 x 20 см.

Мова церковно-слов'янська.

Арк. 2 зв. ф. н. Виписки «Пророчества Ісаїна чтение. Глава 9S» [20-і рр. XVIII ст.]. Зроблена І. І. Забілою.
2^о, 32,4 x 20 см.

Мова церковно-слов'янська.

Арк. 3 ф. н. Реєстр «Купчиѣ в Погорѣловцѣ» [20-і рр. XVIII ст.]. Містить перелік куччих на маєтності у селах Погорілівка, Вишеньки, Райгородок, Обтове, Дубовичі, Клишки, хуторі Тиницький, м. Батурині та реєстрів. Складений І. І. Забілою.

2^о, 32,4 x 20 см.

Мова староукраїнська.

Папір дуже пожовтів.

№ 1, 2 відсутні.

№ 3. Чолобитна Івана Забіли Петру II. 1728 р. Просить повернути с. Клишки, відібрані у 1689 р. І. Мазепою у його батька.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Иван Забѣла бунчуковий товариш руку приложил к сей челомбитной».

«Сия челомбитная по коронацѣи мѣлас подат Его імператорскому пресвѣтлому величеству февраля 25: году 1728:».

Мова російська і українська.

Папір гербовий 1727 р.

№ 4. Чолобитна Івана Забіли Петру I [1725 р.]. І. Забіла просить повернути с. Клишки, відібране І. Мазепою у його батька, яке потім було віддане князю Григорію Федоровичу Долгорукому. У кінці дописки І. Забіли про те, як І. Мазепа разом із шведами зруйнував його «отчину» с. Обтове.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Нижайший раб сей моей челомбитной бунчуковий Иван Забѣла товариш руку приложил».

«Сия челомбитная в коллеѣю Малоросийскую подана году 1727: марта 20».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

№ 5. Лист Никифора Лукіяновича, господаря замку Батуринського, пану І. Забілі, військовому товаришу, 09.12.1699 р. Батурин⁹⁵. Пише, що гетьман відклав розгляд справи І. Забіли (мабуть, ідеться про повернення с. Клишки).

2^о, 32,4 x 20 см.

«Никифор Лукіянович господар замку Батуринского».

На звороті: «Моему велце мосц п[а]ну й зичливому пр[ия]телеви его м[и]л[о]сти п[а]ну Ивану Забѣле значному товаришови войсковому отдати належит».

Слід від печатки Н. Лукіяновича: овал, 22 x 19 мм.

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

№ 6. Чолобитна Івана Забіли. 1724 р⁹⁶. Викладає історію відібрання с. Клишки у його батька і передачу ніжинському полковнику Степану Забілі, позицію у цьому питанні І. Мазепи, вказує рік смерті батька (1701), просить повернути село, посилаючися на царську грамоту та руйнацію Мазепою с. Обтове під час «шведской руини».

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

На звороті 1 арк.: «К сей моей челомбитной нижайший раб Иван Забѣла бунчуковий товариш руку приложил».

«Сия челомбитная войсковой енеральной канцелярѣи подане з духувницею и з лис-

тами господаря Никифора, супликами пана Кочубея судиць енерального во свѣдѣтельство. Року 1724: марта 20: за правителей пана Левенця».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.
Є помітки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 7. Лист Івана Забіли гетьману І. Мазепі [1693 р.]⁹⁷. Пише, що він уже 4 роки очікує вирішення його справи, що «внуки отца моего, братаничѣ моѣ» володіють «не тилко маєтністю отцовскою», але й грунтами, двором, нивами, сіножатями й лісами ним придбаними. Просить все це йому повернути.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Ясне велможности вашей п[а]ну и добродѣви моему премилостивому найнижший слуга и подножок Іван Забѣла».

Мова українська. Помітка олівцем Ол. Лазаревського.

№ 8. Лист Івана Забіли гетьману І. Мазепі [1692 р.]⁹⁸. Пише, що звертається утретє, щоб йому повернули с. Клишки та інші угіддя, які незаконно перебувають у власності його брата Степана Забіли.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Ясне велможности вашей милостивому п[а]ну, превеликому й особливому добродѣви моему найповолнѣйший и найнижкий слуга Іван Забѣла».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.
Є помітки олівцем Ол. Лазаревського.

№ 9. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Ганні Забілі від 10.03.1705 р. З Батурина⁹⁹. Поздоровляє з Великим постом, обіцяє допомогти у розв'язанні справи щодо клишківського млина.

4^о, 20 x 22,3 см.

«В[ашей] м[ил]ос[ти] м[осц] п[а]ней всего добра зичливий пр[ия]тел и служити готов Василий Кочубей судія енер. Войсковой».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Генерального суду, овальної форми, 33 x 28 мм, паперово-воскова. Зображення: жезл (?), інше нерозбірливе. Зображення обіймають 2 гілки. Напис: «+ ПЕЧА ВОСКА ЕГО Ц... ..»

СУДУ ЕНЕРАЛ». Пошкоджена¹⁰⁰.

№ 10. Лист Василя Кочубея, генерального судді, Івану Забілі від 30.08.1701 р. З Батурина¹⁰¹. Сповідчає, що справу Забіли щодо повернення маєтностей гетьман буде розглядати після повернення з військового походу при наявності всіх осіб, зацікавлених у ній.

2^о, 32,4 x 20 см.

«В[ашей] м[ил]ос[ти] мо[сц] пану всего добра зычливый пріятел и служити готов Василий Кочубей судія енер.»

На звороті: «Моему велце ласкавому пріятелеви и свату его м[и]л[ости] Івану Забѣлѣ подати».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка генерального суду, овальної форми, 31 x 27 мм, паперово-воскова. Зображення: суддівський жезл, по боках якого угорі – 2 хрести, унизу – півмісяць і 6-променева зірка. Все зображення обіймають 2 гілки. Напис: «+ ПЕЧА ВОСКА ЕГ ЦА ПР ВЕЛЧ ЗАПО СУДУ ЕНЕРАЛНОГО»¹⁰².

№ 11. Лист Григорія Герцика Івану Забілі від 01.12.1728 р. З Москви. Сповідчає, що прикажчик князя Олексія Григоровича Долгорукого буде покараний за ті образи, що він заподіяв Забілі.

2^о, 32,4 x 20 см.

«В[ашей] ми[л]ос[т]и м[осц] велце м[и]лосцѣвому пану и добродѣви найниший слуга и брат Григорий Герцик».

На звороті: «Моему в[е]лце м[ило]сцѣвому п[а]ну брату Івану Забѣли и моему в[е]

лце м[ил]осцѣвому п[а]ну и добродѣви покорне надлежит подать в Коропѣ».

Мова українська.

Залишки печатки Г. Герцика, сургучева.

№ 12. Лист Степана і Семена Забіл Ганні Забілі від 27.11.1704 р. З Борзни¹⁰³. Пишуть, що справу, про яку вона писала у своєму листі, вирішать коли будуть ближчим часом «в селах Засейских».

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«В[ашей] м[илости] мос[ц] п[а]ней и бл[а]годѣтелницѣ всего добра щирозичлиwie и ради служити Стефан и Семен Забѣли».

На звороті 2-го арк.: «Еи м[илости] п[а]ней Аннѣ Иоановой Забѣлиной нам велце м[ил]ос[тливой] п[а]ней дядиной и бл[а]годѣтелницѣ пр[ия]телско подати».

Печатка Забіл, восьмикутна, 17 x 15 мм, паперово-воскова. Зображення: герб «Остоя», угорі по боках від руків'я меча літери «С Z».

№ 13. Лист Стефана і Семена Забіл Ганні Забілі від 19.04.1705 р. З Борзни¹⁰⁴. Пишуть, що сплатять за млин 800 золотих, як тільки потрібні гроші виручить їхній залський дозорця за продаж горілки в Лучниках.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«В[ашей] м[ил]ос[ти] нашей велце м[ос]ц п[а]ней и особливоi ласкавой пр[ия]т[ел]цѣ и бл[а]годѣтелцѣ всего добра щирозичлиwie и слуги поволніе Стефан и Семен Забѣлы».

На звороті 2 арк.: «Нашой велце м[ило]сцѣвой п[а]ней зичливой приятелцѣ и ласкавой бл[а]годѣтелцѣ еи м[илости] п[а]ней Аннѣ Иоановой Забѣлиной нашей велце мосц паней дядиной яко найпокорнѣй».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Залишки сургучевої печатки Забіл.

№ 14. Лист Степана Забілі Ганні Забілі. 1708–1713 рр. З Лучників¹⁰⁵.

Висловлює подив, що люди Г. Забілі руйнують його греблю. Пише, що «ручив сто червоних на ... пана гетмана».

2^о, 32,4 x 20 см.

«В[аш]ей м[ил]осц мосц п[а]ней всего добразичливий приятел Стефан Забѣла на сей час в Лучниках застающий».

На звороті: «Еи м[илости] п[а]ней Аннѣ Забѣлиной моеi мосц п[а]ней дядиной и добродѣйцѣ подати».

«Лист пана Стефана заручаючи глрѣбелки».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка С. Забіли, овальної форми, 14 x 12 мм, паперово-воскова. Зображення: у щиті, заокругленому унизу і увінчаному шоломом, зірка (?), під якою півмісяць рогами вгору. По боках від шолома літери: «С Z». Щит обрамляє рослинний орнамент.

№ 15. Універсал оборонний гетьмана І. Скоропадського Ганні Забілі від 03.01.1712 р. Даний у Глухові. Забороняє старшині глухівській, уряду крелевецькому залучати до виконання різних повинностей мешканців с. Обтове, це дозволяється робити лише коропському уряду – «до Коропа ... должны будут подлуг мѣры чинити помощь».

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышъменованный гетман рукою власною».

На звороті 2 арк.: «Унѣверсал оборонный».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка гетьмана І. Скоропадського, кругла, діаметр 46 мм, паперово-воскова¹⁰⁶.

№ 16. Універсал гетьмана І. Мазепи Івану Забілі від 15.03.1695 р. Даний в Батурині. Дозволяє Забілі осадити слобідку¹⁰⁷ на ґрунті Остапівському «з млыном под мѣстом Коропом положенем будучим ч[е]л[о]в[е]ка з десятков ... однак не тих которіи маючи в мѣстѣ albo в яком селѣ осѣдлости и спродавши оніи мѣлбы туды на жите приходит, але тих волочахихся якіи жадных осѣдлостей у себе нигде не мают».

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звиш менований гетман рукою власною».

На звороті 2 арк.: «Унѣверсал на Остаповщину гетманский, на слободу».

Мова українська. Папір дуже пожовтів. Помітки олівцем В. Модзалевського (?).

Печатка гетьмана І. Мазепи. Тотожна № 1 (II).

№ 17. «Квитанція». Видана Івану Забілі від 17.10.1728 р. у Рихлівському монастирі. Йдеться про те, що у 1714 р. Забіла взяв у борг у монастирі «на ... домовую потребу» 4000 золотих при ігумені Діонісії Добромеському, а 17.10.1728 р. повернув борг «бо-рошном и денгамы».

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Геромонах Силвестр ігумен обывелы Рихловской».

«Геромонах Киприян намѣстник обывели Рихловской».

«Геромонах Илия [Стецина] духовник».

«Геромонах Константин Герасимович».

«Геромонах Гавриил уставник».

«Геромонах Калѣст».

«Геромонах Ісайя, писар м: Рыхловского».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка монастиря, овальної форми, 46 x 35 мм, паперово-воскова. Зображення: Св.Миколай в архієрейському вбранні, у лівій руці тримає жезл, у правій – хрест, навколо голови сяйво, на рівні плечей напис – «СТЪ ХВЪ НИКОЛАЄ». Коловий напис: «ПЕЧАТЬ МОНАСТИРА СТОГО НИКОЛА² РИХЛОВСКОГО Ч҃УДОТВОРЦА».

№ 18. Декрет Генерального військового суду від 08.03.1704 р. Писано в Батурині. Розглядається скарга Василя Жураховського, військового товариша, на Ганну Забілу, яка не сплачує йому гроші за Корніївський млин, що на р. Мозирка у с. Обгове. Суд присуджує сплатити борг під загрозою штрафу 2000 талерів до скарбу військового.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Его царского пр[е]с[в]етлого в[е]л[и]чества войска Запорожского енералный судия Василий Кочубей».

«Захария Шиікевич товариш войсковый».

«Семен Савич писар судов войсковых енералных».

«Подлуг сего декрету з суду войскового енералного виданого, я, Василий Жураховский, отобралем тысячу золотих сполна, от п[а]нѣ Ивановой Забѣлиной швагровой своей».

На звороті 2 арк.: «Писмо отданих грошах золотих тысячей три пану Жураковскому асавулови енералному».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Генерального військового суду, овальної форми, 32 x 28 мм, паперово-воскова. Тотожна № 22 (II).

№ 19. Купчий запис Данила Васильовича Забіли від 13.04.1696 р. В с. Реутинці.¹⁰⁸ Д. В. Забіла продав Івану Петровичу Забілі за 2000 золотих млин з ґрунтами на р. Реть біля с. Обгове, який свого часу купив за 1600 золотих у Василя Жураховського, ямпільського сотника, військового товариша.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Данило Василевич Забѣла рукою власною».

На 2 арк.: «На млин горѣшній куплений за двѣ тисеци».

Мова українська.

Печатка Д. Забіли, восьмикутна, 12 x 11 мм, сургучева. Зображення: у щиті складної форми герб «Остоя».

№ 20. «Церекграф» кралевецького уряду від 02.09.1700 р. В Крелевці. Йдеться про те, що у 1696 р. калузький купець Карло Кіндратович Шолканцов позичив у Івана Петровича Забіли 800 золотих. Він визнає свій борг, але просить перенести сплату на 2 роки, для чого і був виданий цей документ.

2 арк.: 2^о, 30 x 20 см.

На звороті: «А для певнѣйшого імовѣрства я Карп невмѣючий грамоти рукою своєю крест приложил +».

«Григорій Іванович писар мѣський кролевецкий рукою».

«Свидѣтел колуженин Харитон Анѣшин руку приложил».

«Свидѣтел колужанин Козма Лапин руку приложил».

«Свидѣтел Алексей Пиминов руку приложил».

На звороті 2 арк.: «Облик на Карпа Маскаля».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка міста Кролевця, овальної форми, 40x33 мм, паперово-воскова¹⁰⁹. Печатка кролевецкого сотника Івана Маковського, восьмикутна, 13x13 мм, паперово-воскова¹¹⁰.

№ 21. Лист Карпа Кіндратовича Шолканцова Івану Петровичу Забілі від 03.05.1702 р. З Калуги¹¹¹. Йдеться про повернення боргу (див. док. № 20). Пише, що б Забіла прислав необхідні документи, за якими можна примусити Лаврентія Кириловича заплатити гроші.

2^о, 32,4 x 20 см.

«Карп Кіндрат».

Мова російська і українська. Папір дуже пожовтів.

№ 22. «Випис з книг мѣських ратуша Коропского» від 09.06.1692 р. В Коропі¹¹². Йдеться про купівлю Іваном Петровичем Забілою млина з 2 колами на р. Короп під Коропом з угіддями за 1500 золотих у Агафії Остапихи, обивательки коропської, з синами Петром, священиком, Яцком Немцем і Манком. Справу розглядав коропський уряд: Тихон Довкгел, сотник, Трохим Химич, отаман, Василь Манойленко, війт, Трохим Роков, бурмістр.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

На звороті: «Федор Кукѣль писар мѣський рукою».

На звороті 2 арк.: «Купчая на млин Остаповский. Купчая на млин Остаповский за повтори тисячѣ».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа¹¹³.

№ 23. Купчий запис коропського уряду Івану Петровичу Забілі від 30.08.1696 р. В Коропі¹¹⁴. Йдеться про продаж Марією Павлихою Гудимихою, зятем її Яцьком Слюсарем двору за 190 золотих у м. Короп Забілі. Справу розглядав уряд: Василь Касянович, сотник наказний і отаман городовий, Сидор Мильченко, війт, Павло Вовкошерстий і Василь Касенко, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звишменованный уряд меский коропский».

«Феодор Буцен писар меский».

На звороті: «Купчая на двор Гудимовский за сто девятдесят золотих и к тому ж плещу Сопьсавского».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тогожна № 22.

№ 24. Купчий запис коропського уряду Івану Петровичу Забілі від 27.04.1696 р. В Коропі¹¹⁵. Йдеться про продаж Григорієм Пантелеевим «лѣсу з сѣножатю Тузиковский межи займищами з одной его ж м[и]лости п[а]на Забѣли а з другой стороны отца Іоанна Вознесенского с[вя]щенника лежачий за чотиринадцят коп» Забілі. Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Василь Касянович, отаман городовий, Антон Мануйлович, війт, Павло Вовкошерстий і Григорій Іванович, бурмістри.

2^о, 32,4 x 20 см.

«Звишменованный уряд мѣський короповский».

«Феодор Іванович Буцен писар мѣський короповский».

На звороті: «Купчая от Гриши Москаля на лѣс в Остапов: Тузиковский за чотирнадцат коп».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.
Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 25. Купчий запис коропського уряду Івану Забілі від 28.10.1696 р. В Коропі¹¹⁶. Йдеться про обмін Анастасією Процихою свого двору, який стояв між Сапсаївським та Гудимівськими дворами Забіли, у Коропі «на ринку пред ратушем» на «Мищенцьков плець» Забіли, за умови, що той перенесе за свій кошт сюди будинок Процихи, дасть ліс для будівництва погребя та залишить Процисі «коморку на Мищенцьковом дворѣ». Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Омелян Семенович, отаман городовий, Сидор Милченко, вїйт, Павло Вовкошерстий і Василь Касенко, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

«Феодор Буцен писар меский».

На звороті: «Купчая на двор Процишин, на замену отдано».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 26. Купчий запис коропського уряду Івану Петровичу Забілі від 15.12.1696 р. В Коропі¹¹⁷. Йдеться про продаж Іваном Савенком, священником Святоуспенським і намісником коропським гаю «з сѣножатею на сем боку Коропа взмежу егож панского гаю на Остаповщинѣ, а другий лѣсок на тамьтим боку гребелки также, сѣножатю лежачий взмежу Гарасимовой вдови за сорок талярей з придатком девяти осмачок муки житной» Забілі. Склад уряду той самий, що і у № 25.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

«Феодор Буцен писар мѣский».

На звороті 2 арк.: «Купчая на займище от попа пре[мес] за сорок талярей и за девят осмачок муки».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 27. Купчий запис коропського уряду Івану Забілі від 25.03.1696 р. В Коропі¹¹⁸. Йдеться про продаж Іллею, Василем Лаврененками та їхньою матір'ю Вовдею Лавренихою І. Забілі поля під хуторами Жихин та Табачний за 100 золотих. Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Василь Касянович, отаман городовий, Антон Манойлович, вїйт, Павло Вовкошерстий і Григорій Іванович, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд меский короповский».

На звороті 2 арк.: «Купчая на ниви Лаврѣнковой в Оста: золотих за сто».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 28. Купчий запис коропського уряду Івану Забілі від 23.03.1696 р. В Коропі¹¹⁹. Йдеться про продаж Гаврилою Загородченком, коропським міщанином, лісу з сіножаттю за греблею Остапівською, між Горбанівським і Холодовим займищами за 13 кіп литовських Забілі. Склад уряду той самий, що і у № 27.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд меский короповский».

На звороті: «Купчая на займище от Загородченка в Остаповщинѣ, куплено за тринадцат коп».

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 29. Купчий запис коропського уряду Івану Забілі від 11.06.1699 р. В Коропі¹²⁰. Йдеться про продаж Трохимом Химичем, військовим товаришем, солодовні «за мѣстом взмежу Дмитра Данченка з одной а з другой в змежу Яцка Дубины сторони над Коропом рекою стоячую за сто пятнадцат золотих» Забілі. Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Омелян Семенович, отаман городовий, Антон Васильович Будай,

війт, Данило Тимофійович Надточій, бурмістр.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

«Писал Феодор Буцен писар мѣский».

На звороті 2 арк.: «Облѣкг от Химича на солодовню купленую в року 1699. Куплено за сто золотих и пятнадцат золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 30. Купчий запис коропського уряду Івану Петровичу Забілі від 28.08.1695 р. В Коропі¹²¹. Йдеться про продаж Параскою Горбачихою «по першому мужу, а по втором мужу Лесчиха», лісу «от конца греблѣ панской починаючихся понад Вѣтю стоячий, аж до межи Холодова леска кончаючихся» за 13 кіп литовських Забілі. Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Василь Касяненко, отаман городовий, Григорій Воронок, війт, Павло Лихошерстий і Василь Касяненко, бурмістри.

2^о, 31 x 20 см.

«Звышоменованный уряд мѣский короповский».

На звороті: «Купчая на займище в Остапов. от Горбачихи. У Параски Горбачихи за тринадцат коп».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа¹²².

№ 31. «Облѣкг» (розписка) коропівського уряду Івану Забілі від 29.06.1699 р. В Коропі¹²³. Йдеться про те, що Іван Павленко Синьощокий винний Забілі 11 литовських кіп, а тому він віддає йому свій двір «стоячий за мѣстом взмежу Марка Коновала за осм коп», крім того він віддає «на услугу на полтора рока... братанича своего Грицка Олексѣнка... которие три копи повинен будет братанич мой отслужити ...». Склад уряду однаковий з № 29.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

На звороті: «Облѣкг на двор Синешокого купленный в року 1699 за коп одинадцат».

Мова українська. Папір дуже пожовтів. Є втрати.

Слід від печатки м. Коропа.

№ 32. Купчий запис коропського уряду Івану Петровичу Забілі від 21.10.1695 р. В Коропі¹²⁴. Йдеться про продаж Григорієм Сапсаєм двору «в мѣстѣ межи дворами Процихи Лихошерстой против мѣской ратуши стоячий за двѣстѣ золотих» Забілі. Склад уряду однаковий з № 30.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский».

На звороті 2 арк.: «Купчая на двор Сапсаевский за двестѣ золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 33. Купчий запис коропського уряду Івану Забілі від 24.03.1696 р. В Коропі¹²⁵. Йдеться про продаж Параскевією Дмитрихою Кгречихою гаїв «з двома грудями и лозою ... за двадцат талерей» Забілі. Склад уряду той самий, що у № 27.

2 арк.: 2^о, 32,4 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

На звороті 2 арк.: «Купчая на займище от Каха[нѣйки] за талерей двацят и чирвоных четири».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 34. Купчий запис Івана Тищенко, «сожителя обтовского», Петру Михайловичу Забілі, генеральному обозному, від 12.07.1675 р. В с. Обтове¹²⁶. Йдеться про продаж Забілі частини млина на р. Реть в с. Обтове з двором, полем і сіножатями «за полтретя ста

золотих», друга частина залишається у Яська мельника. Вказуються 4 ниви під с. Реутинці, 5 нив під с. Лукновим, 6 нив під с. Погорілівка, 2 сіножаті. Забіла зобов'язується «по половинѣ поле робочое подѣлити» із старшим братом Івана Захарком Супрунунком.

2^о, 32,4 x 20 см.

На звороті: «Дѣялося в Обтовѣ року и дня звышменованного при бытности велеб: г[оспо]д[и]на отца Леонтия священника, Леска Погрѣбенка атамана, Семена Ілченка войта обтовских».

«Устне прошений писар Иван Григориевич».

«Иван Тищенко менший брат».

«При том был Андрей Ничипоренко».

«Тишко Мукосѣенко».

«Семен Иванович сотник короповский».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 35. «Випис» з книг уряду коропського від 27.03.1688 р. В Коропі¹²⁷.

Йдеться про продаж Марією Кунаховою Пархомихою, мельничихою, з сином, Петру Михайловичу Забілі 1 камня мучного «з двома ступами просяними, з єдиним гнѣздом суконним в мѣнѣ ниже Обтова на Куношовцѣ, на рѣцѣ Рет, будований пополам з Михайлем», а також «пляц з всѣми будинками на нем лежачими, гумно из овиною и городом, лѣсом из синожатию, и займище березняк окопаное... свою власную част... за ... пѣнязей то ест лѣчби литовской золотих полпята ста». Справу розглядав уряд: Тихон Довгеля, сотник, Юрій Алексєєвич, отаман городовой, Василь Мануйлович, війт, Софон Микитич і Левко Михайлович, бурмістри.

2^о, 31 x 20 см.

На звороті: «Тихон Довгеля сотник короповский рука власная».

«Григорий Степанович Скиндер короповский писар».

«На млин Кунашевский. Купча за полпята ста золотих за один камен и ступи».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 30.

№ 36. «Випис» з книг уряду коропського від 20.10.1684 р. В Коропі¹²⁸. Йдеться про продаж Іваном Безвершенком, жителем обтівським, своєї частки млина «ниже Обтова, на рѣцѣ Рет, в Кулешовцѣ¹²⁹ за «литовской монети золотих чтири ста» Забілі. Друга частка млина залишається у Пархомихи. Склад уряду той самий, що у № 35, лише доповнюється Остапом Галатейком, ковалем.

2^о, 31 x 20 см.

«Тихон Довгеля, сотник короповский рука власная».

«Григорий Стефанович Скиндер писар короповский».

На звороті: «Запис на млин его мл[а]ну обозному енералному от Івана Безвершенка обтовского, продал чѣтире сот золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 30.

№ 37. «Випис» з книг «мѣских» глухівських від 06.05.1724 р. В Глухові. Йдеться про те, що Михайло Безверхий, житель обтівський, заявив свої претензії на млин Кунашівський Івана Забілі, бунчукового товариша, тому по указу правителів Генеральної військової канцелярії Івана Левенця і Івана Мануйловича глухівська ратуша заслухала свідка, якого представив Забіла – Кирила Безвершого, брата Михайла, а той підтвердив, що млин був проданий їхнім батьком ще старому Івану Забілі.

2 арк.: 2^о, 31 x 20 см.

Мова українська.

Печатка Глухова, паперово-воскова. Відбиток неякісний. Можливо, це імітація печатки або з якихось причин не приклали штампель.

№ 38. «Випис» з книг «мѣских» Коропа від 29.05.1696 р. В Коропі¹³⁰.

Йдеться про купівлю Іваном Забілою млина на р. Реть між селами Обтове і Ре-

утинці у Данили Васильовича Забіли за 2000 золотих. Наводиться купчий запис Д. Забіли від 13.04.1696 р. про купівлю цього млина у Василя Журахівського, сотника іванпольського, за 1600 золотих. Справу розглядав уряд: Дем'ян Кононович, сотник, Василь Касянович, отаман городовий, Сидір Милченко, війт, Павло Вовкошерстий і Василь Касенко, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 31 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

«Феодор Буцен писар мѣский».

На звороті 2 арк.: «Купчая на горѣшний млин от братанича Данили ревутинского що ми откупили у его».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 39. «Писмо» від 10.03.1676 р. В с. Обтове. Йдеться про те, що троюрідні брати Данюк Каленикович і Василь Степанович, обивателі с. Лучники, піддані Петра Михайловича Забіли, віддають йому своє озеро Бранець біля лісу Бранець за те, що той «пулпуда отчины на каждое лѣто даны от них не отбираючи вѣчными часы также пускаю».

2^о, 31 x 20 см.

«Я яко неумѣлих писати крест своею кладу з братом рукою +.

Данюк Каленникович и Василь Степанович».

«Дѣялося ... при бытности Семена Илченка воита обтовского, Авдѣя Федченка воита Лучников».

На звороті: «На озеро Бранец».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

№ 40. «Выпис с книг мѣских ратуша короповского» від 08.11.1674 р. В Коропі¹³¹. Йдеться про продаж Семеном Мартиновичем Білоусом, жителем кролевецьким, млина на р. Реть поблизу с. Обтове Петру Михайловичу Забілі, генеральному обозному, «за суму личбы полское золотых чотыры ста без двадцати». Справу розглядав уряд: Семен Іванович, сотник, Омелян Романович, отаман, Стефан Яковлевич, війт, Дмитро Якуб, бурмістр.

2 арк.: 2^о, 31 x 20 см.

На 2 арк.: «Федор Тимофѣевич Кукел писар мѣский рукою».

На звороті 2 арк.: «Купчая на млин Обтов: передний за чотириста без двадцети золотих увес».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 30.

№ 41. «Выпис с книг уряду короповского» від 27.07.1681 р. В Коропі¹³². Йдеться про продаж Іваном Безвершенком, жителем обтівським, млина на р. Мозирка «з ступами и фолюшами, й до него зо всѣми кгрунтами, нивами й цѣлинами, сѣножатми й займищами» Петру Михайловичу Забілі, генеральному обозному, за 600 золотих. Указуються попередні власники млина: Семен Якимович, Яско Станіславенко, Корній Супруненко; свідки купівлі: Кирило Бібікович, зять Петра, Федір Буцен, писар арматний. Справу розглядав уряд: Тихон Довкгель, сотник, Юрій Алексеевич, отаман, Василь Мануйлович, війт, Софон Микитич і Левко Михайлович, бурмістри.

2^о, 31 x 20 см.

На звороті: «Тихон Довкгела сотник короповский рука власная».

«Григорий Стефанович Скиндер писар короповский рука власная».

«Купчая Івана Безверхаго на млин Корниевский».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 30.

№ 42. Лист Никифора Лукіяновича, господаря замку Батуринського, Івану Забілі, від 21.10.1698 р. З Батурина¹³³. Повідомляє, що гетьман не може прийняти Забілу в його справі «же гдѣс бог дал бол у очах и иных трудностей ест много».

2^о, 28,7 x 18 см.

«В[ашей] м[и]лости м[осц] м[илостивому] п[а]ну во всем зичливый пр[ия]тел и рад служит Никифор Лукіянович господар замку Батуринского».

На звороті: «Моему велце мосц п[а]ну и зичливому пр[ия]телеви его м[и]лости п[а]ну Іоану Забѣлѣ знанному товаришови войсковому в Коропѣ отдати належит».

Мова українська.

Печатка господаря Н. Лукіяновича. Тотожна № 10 (II).

№ 43. Купчий запис від 17.04.1717 р. Йдеться про те, що Ігнатій Григорієвич продає свій власний «помѣрок против Курѣна, лѣс» Івану Забілі «за готовую суму монети лѣтовской коп за девят». Справу спочатку розглядав уряд вишенський: Христофор Юревич, прикажчик, Іван Рогашка, отаман, Семен Лавренко, війт, а затвердив її коропський уряд.

2⁰, 31 x 18,5 см.

«Іван Федорович Порохонский сотник короповский».

«Кондрат Пѣсецкий атаман городской».

«Никифор Дмитрович войт».

«Савва Панченко бурмистр».

«Семен Стефанович Веприцкий писар мѣский коропов: рукою».

«Року и дня вишписанного за печатю».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа¹³⁴.

Печатка І. Григорієвича (?), восьмикутна, 15 x 14 мм, паперово-воскова. Зображення: серцеподібна фігура, яку поділяє стріла вістрям униз, по боках якого 2 зірки, навколо рослинний орнамент, угорі літери – «І Г».

№ 44. Купчий запис від 08.05.1692 р. В с. Райгородок, в Коропі¹³⁵.

Йдеться про продаж обивателями Райгородка Петром і Романом «из, курѣн из нитами й працу свою, також на речѣ, берег... за суму семдесят золотих личби литовской», Івану Забілі. Справу розглядали отаман Семен Романович, війт Тимоха, Семен Коваль і Сидор Хижняк з Райгородка, а затвердив її коропський уряд.

2⁰, 32,5 x 20 см.

«Демиан Кононович, сотник короповский, Василий Касянович атаман городской, Сидор Милченко войт, Павел Вовкошерст і Василий Касенко бурмистр, Григорий Стефанович Скиндер писар короповский рукою власною».

На звороті: «Купчая на ѣз Райгородский, за симдесят золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 30.

№ 45. Купчий запис від 08.07.1727 р. У Глухові. Йдеться про продаж Пелагією Семенівною, вдовою Григорія канцеляриста, жителькою глухівською, ґрунтів Тиницьких (степу, плецу з 2 хатами і з нивами) за 50 талярів Івану Забілі, бунчуковому товаришу. Справу розглядав глухівський уряд: Іван Мануйлович, правитель Генеральної канцелярії, глухівський сотник, Федір Омелянович, отаман, Олександр Іванович, війт, Никифор Шолутина і Василь Яковлевич, бурмістри.

2⁰, 32 x 20 см.

«К сему купчому запису вмѣсто продавци Пелагии Семеновой Григориевой, по ей пр... Афанасий Жураковский подписал».

«Малороссийской войсковой енеральной канцелярии правител Іван Мануйлович».

«Федор Омелянович атаман городской глуховский».

«Писар сотнѣ Глуховской Естафий Ефремов».

На звороті: «Купчая на двор у Тиницѣ».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Мануйловича, овальної форми, 24 x 20 мм, паперово-воскова. Зображення: у щиті складної форми хрест (?), над щитом коронований шолом з пір'їнами, навколо щита рослинний орнамент та літери «І М С Г»¹³⁶.

№ 46. Купчий запис від 20.03.1719 р. В с. Курінь. Йдеться про продаж Микитою Лиленком, козаком тиницьким, «в Тиницѣ за рѣчкою Борзною от Голюнки помеж двора его м[и]лости п[а]на Симеона Чуйкевича плец з будовлею, то ест двома хатами рубленими по вѣтми и всею огорожою, его м[и]лости п[а]ну Григорию знатному канцеляристѣ войсковому ценою талярей за двадцят, монети доброй».

2⁰, 31 x 20 см.

«Семен Боровской сотник бахмацкий».

«Леонтий Брусиловец атаман курѣнский».

«Грицко Скрага атаман тиницкий».

«Писал сию купчую Феодор Дубніевич писар сотенний бахмацкий».

На звороті: «Купчая пана Григория що купил у Тиницѣ двор».

Мова українська. Є глибокі розриви паперу.

Печатка сотника С. Боровського, овальної форми, 17 x 16 мм, паперово-воскова. Зображення: в овалі, який обіймають 2 гілки, сокира, повернута вліво; над овалом корона і літери – «S B», під овалом – «P».

№ 47. Купчий запис від 18.05.1720 р. В с.Тиниця. Йдеться про продаж Лук'яном, Зенком, Юском Дуленками, козаками тиницькими, «плецику» «близко егож п[а]нского дворца застаючий за чтири золотих» Григорію, канцеляристу військовому.

2⁰, 32 x 20 см.

«Мы Лукан, Сѣнец и Юско Дуленки козаки невмѣтнее писма руками своими на пишуем кр[е]ст + + +».

«Я Мартин Бѣлоцерковец атаман тиницкий невмѣтний писанем рукою своею подписую кр[е]ст +».

«Я Михайло Иваненко дяк тиницкий руку свою подписал».

На звороті: «Запис на двор Тиницкий», «Помощник и покровител бысть мнѣ».

Мова українська.

№ 48. Запис коропського уряду від 07.06.1697 р. В Коропі¹³⁷.

Йдеться про затвердження «менового» запису від 24.06.1694 р. який затвердили обтівські отаман Трохим Волошиненко, війт Денис Майборода про обмін нив мешканців с.Обтов е(?) з Іваном Забілою біля сіл Погорілівка, Реутинці, Кунашівка, наводиться текст запису від 1694 р. із такими прізвищами: Семен Сахненко Дрозд, Роман Сахненко, Іван Сахненко, Андрій Купрієнко, Гаврило Крикун, Василь Скородко, Кіндрат Жученко, Федір Слесар, Семен Гончаренко, Іван Моргуненко, Федір Ступак, Андрій Калачник, Юско Хоменко, Яким Гломозда. Цей запис на затвердження представив Данило Савоско. Справу розглядав уряд: Юрій Алексеевич, сотник наказний, Омелян Семенович, отаман, Антон Будай, війт, Павло Вовкошерстий і Григорій Іванович, бурмістри.

2⁰, 31,8 x 20 см.

«Звышменованный уряд мѣский короповский».

«Феодор Буцен писар мѣский».

На звороті: «Запис в замѣну нивкы обтовцом що небожик пан им подавал».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Коропа. Тотожна № 22.

№ 49. Купчий запис від 06.03.1715 р. В с. Дубовичі. Йдеться про продаж Гаврилом Руновським, священником дубовицької церкви, «кгрунта Дѣдовщина» Івану Забілі за 300 золотих. Свого часу цю землю Гаврило купив у покійної Г. В. Забіли. Свідками виступили Гнат Зінченко, отаман дубовицький, і Сава Лаврененко, війт.

4⁰, 16,5 x 20 см.

«Гавриил Руновский презвитер ц[е]ркви Дубовицкой».

На звороті: «Запис на Дѣдовщину от ей мл: паней Забѣлиной и сыновѣ ей, даний року 1711 м[е]сяца іюл 15 д[ня]».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

№ 50. Купчий запис від 12.12.1705 р. В Коропі. Йдеться про продаж Миколою Івановичем Гармашенком, жителем і товаришем сотні коропської, двору, саду і ставка

у с. Обтове пані Г.В.Забілі за 20 кіп. Свідками виступили Василь Касяненко, староста с.Обтове, Михайло Жовченко, Данило Жаканий, житель і товариш сотні Коропської.

2^о, 29 x 20 см.

«Миколай Іванович Гармашенко рукою».

На звороті: «Се купчая от Миколая Дяченка на обтовский двор за золотих пятьдесят».

Мова українська.

Печатка Гармашенка овальної форми, 11x 9 мм, паперово-воскова. Зображення: у щиті – лебідь, повернутий управо, навколо щита рослинний орнамент, над щитом літери «М Г».

№ 51. Декрет від 21.04.1689 р. «Ведле Чорналузѣ на полю Стефановом». Йдеться про встановлення меж між угіддями жителів Вороніжа – Потія Калачника і Романа Стефановича, козака із Клишок – Хоми Ночовного, Андрія та Отроха; визнання Хоми Ночовного винним у порушенні володінь, про передачу у вічне володіння Потію Калачнику двох нивок, а мешканцям Клишок – однієї. Справу розглядали Лаврентій Лаврентієвич, від пана Івана Петровича Забіли, Василь Яковлевич, наказний сотник воронізький, Василь Вернигора, бурмістр, Опанас Мякота, отаман клишківський, Яків Шульженко, війт клишківський, та інші. Винний у порушенні декрету повинен сплатити гетьману 200 талярів, Забілі – 100 талярів, уряду воронізькому – 100 золотих, уряду клишківському – 20 кіп.

2 арк.: 2^о, 31,8 x 20 см.

На звороті 1 арк.: «Андрѣй Матвѣевич писар мѣский воронижский рукою власною».

«Звишменов... особи».

На звороті 2 арк.: «Справа за поле Клишковское».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Печатка воронізького сотника Романа Лазаревича, овальної форми, 14 x 13 мм. Паперово-воскова. Зображення: у щиті – лук зі стрілою, повернутою вправо, обабіч якої 2 зірки, навколо щита рослинний орнамент та літери «Р Л С В», над щитом – шолом, увінчаний лілією.

№ 52. «Выпис с книг мѣских ратуша Батуринского права майдебурского» від 06.07.1671 р. В Батурині¹³⁸. Йдеться про продаж Семеном Кипоренком з дружиною Тетяною Солониновною, з посербицею Настею Сакаловною та Солохою Євхимихою Гречанинкою, з синами Романом і Василем, обивателями батуринськими, «двору жидовского» «стоячий в ринку батуринском на рогу улицы пробитой межной од двора Ли[нд]жинского» Петру Михайловичу Забілі за 50 кіп. Справу розглядав уряд: Іван Успенський, війт, Омелян Михайлович, бурмістр, райці, лавники.

2 арк.: 2^о, 31,8 x 20 см.

На звороті 1 арк.: «Андрѣй Василевич писар мѣский батуринский».

На звороті 2 арк.: «Запис купчий на двор од Семена Кипоренка и от Солохи Гречанинки двох участников его мл: п: Петровѣ Михайловичовѣ Забѣле на посессию выдан с книг року 1671 м[е]сяце июля 6 дня».

«Купча на двор Батурѣнский що пан Бурковский купив у старого Забѣли».

Мова українська. Папір дуже пожовтів. Печатка Батурина¹³⁹.

№ 53. «Выпис з книг мѣских ратуша коропского» від 08.03.1677 р. В Коропі¹⁴⁰. Йдеться про продаж Яском Станиславенком, обивателем обтівським, половини млина на р. Реть під с. Обтове за «золотих двѣсте и двадцет» Петру Михайловичу Забілі, генеральному обозному. Справу розглядав уряд: Семен Іванович, сотник, Степан Липський, отаман, Михайло Іванович, війт, Федько Емченко і Матвій, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 31,8 x 20 см.

На звороті 1 арк.: «Федор Тимофѣевич Кукѣл писар мѣский рукою». «Корикговано с книгами».

На звороті 2 арк.: «За двѣстѣ золотих и двацят золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Залишки печатки Коропа, тотожної № 30.

№ 54. «Выпис с книг мѣских ратуша коропского» від 28.11.1674 р. В Коропі¹⁴¹. Йдеться про продаж Іваном Тищенком, жителем обівським, млина на р. Реть поблизу с. Обтове «камен един» Петру Михайловичу Забілі, генеральному обозному «за певную и рукоданную суму личби полской золотих чтирыста без двацяти». Справу розглядав уряд: Семен Іванович, сотник, Омелян Ом[еляно]вич, отаман, Стефан Яковлевич, війт, Дмитро і Якуб, бурмістри.

2 арк.: 2^о, 31,8 x 20 см.

На звороті 1 арк.: «Федор Тимофѣевич Кукѣл писар мѣский рукою».

На звороті 2 арк.: «На млин Обтовский купчая за золотих чотириста без двацети золотих».

Мова українська. Папір дуже пожовтів.

Залишки печатки Коропа, тотожної № 30.

№ 54а ф. н. Лист Івана Полянського, ад'ютанта, Івану Івановичу Забілі від 08.05.1727 р. Сповідває, що він отримав 120 рублів, які Забіла був винний його батьку генерал-провіантмейстеру-лейтенанту Любиму Совѣтовичу. Просить вислати для генерал-лейтенанта Михайла Афанасієвича «гуслиста», яких «в Коропѣ довольно».

2 арк.: 4^о, 20 x 15 см.

На звороті 1 арк.: «Іван Полянской».

На звороті 2 арк.: «Г[осу]д[а]рю моему Івану Івановичу его бл[а]городию Забѣлѣ в Коропѣ».

Мова російська. Папір дуже пожовтів.

Печатка Полянського, кругла, діаметр 16 мм, сургучева.

Зображення: у щиті коронований шолом, інше не читається, навколо щита рослинний орнамент, угорі шолом (?), під щитом літери «ІІІ» (?).

№ 54б ф. н. Форзац нижньої кришки. Виписка «О взятиѣ Цариграда турками году 1453 мая 29». [20–30 рр. XVIII ст.]. Описується похід султана Магомета II на Константинополь, який почався у грудні 1452 р., а 14 лютого місто було взяте в облогу. Наводяться дані про втрати сторін, загибель імператора Костянтина Палеолога та в'їзд султана у місто.

2^о, 31,8 x 20 см.

Мова російська. Папір дуже пожовк.

Додаток

Документи, що не увійшли до книг Забіл

Решта документів, як ми зазначали у вступі, зберігається поза книгами Забіл, але за змістом пов'язані з ними. На них відсутні позначки Івана Забіли, але по краях залишилися сліди від клею. Ймовірно, вони входили до складу книг, які не збереглися (про що йшлося у вступі). З метою більш повного відтворення соціальних зв'язків родини Забіл, ми подаємо описи цих документів.

1. Лист архімандрита Чернігівського Єлецького монастиря Феодосія Углицького до Івана Забіли від 18.03.1691 р. З Чернігова. Просить не чіпати священника обтівської церкви Григорія, а якщо є до нього претензії, то вирішувати справу через духовний суд.

2-а аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Вм:м:м: пана всѣх добр сприяющій богомолец и рад служити Феодосий Углицкий ар: Елец: Чер:». На арк. 2зв.: «Моему мл: пану его мл: пану Іоану Забѣлѣ на Обтовѣ отдати належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка Єлецького монастиря (опис див. Ситий І. Церковна старовина. – Чернігів, 2001. – С. 33).

Інв. № Ал 160.

2. Лист ніжинського полковника Стефана Забіли до Івана Забіли від 27 [...] 1691 р. З Лучників. Просить приїхати до нього на раду в зв'язку з наміром гетьмана відвідати Короп і Горлівку.

1 аркуш: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Вм.м. п[а]на во всем зичливий брат Іх ц[а]рського прес: велич: Войска Запорозского нѣжинский полковник Стефан Забѣла». На звороті: «Его м[и]л[о]сти Івану Забѣлѣ моему м[ило]сц[и]вому п[а]ну и брату в отдане належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка С. Забіли тотожна № 8 (II).

Інв. № Ал 501/9/13.

3. Лист стольника Івана Обидовського до Івана Забіли від 18.11.1697 р. З Батурина. Повідомляє, що борошно, яке надіслав Забіла до гетьмана, отримане.

1 аркуш: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Велце м[о]сцивого пана и ласкавого пріятеля жичливый пріятел Его царского пр[е]с[в]етлого величества столник Іоан Обѣдовский». На звороті: «Моему велце м[о]сци п[а]ну и ласкавому пріятеливи его м[и]л[о]сти пану Іоанну Забѣлѣ подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовк. Печатка стольника втрачена.

Інв. № Ал 501/9/24.

4. Лист гетьмана Івана Мазепи до значного військового товариша Івана Забіли від 18.01.1698 р. З Батурина. Вимагає повернути на «станцію» у Обтові піхотних товаришів, а винного товариша обіцяє покарати.

1 аркуш: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам зычливый Іван Мазепа гетман рукою власною». На звороті: «Моему ласкавому пану Івану Забѣлѣ значному товаришови войсковому подати».

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка І. Мазепи. Тотожна № 1 (II).

Інв. № Ал 501/9/26.

5. Лист Василя Борковського до Івана Петровича Забіли від 18.01.1698 р. З Батурина. Просить підготувати житло у Коропі для гетьмана та генеральної старшини, які мають намір відвідати місто.

1 аркуш: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Вам ласкавый Василий Борковский». На звороті: «Мнѣ милому синовѣ пану Іоанну Петровичу Забѣлѣ належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовк. Печатка В. Борковського втрачена.

Інв. № Ал 501/9/27.

6. Лист генерального писаря Василя Кочубея до Івана Забіли за січень 1698 р. З Батурина. Запрошує на весілля своєї доньки.

2-а аркуші: 4^о, 19,7 x 18 см.

«Вм.м. пана всего добра зычливый сват служити готов Василий Кочубей писар енеральный».

Мова українська.

Папір пожовк.

Інв. № Ал 501/9/28.

7. Лист генерального судді Василя Кочубея до Ганни Забіли від 13.03.1705 р. З Батурина. Радить подати скаргу самому гетьману, бо інша сторона процесу знаходиться під його обороною.

2-а аркуші: 4^о, 19,7 x 18 см.

«Вм.м. п[а]неи всего добра зичливый пріятел и служити готов Василий Кочубей

судія енер. войсковый». На арк. 2зв.: «Моей велце м[о]сцѣвой п[а]ней и приятелѣ еи мил. п[а]ней Аннѣ Иоановой Забѣлиной вдовѣ належит подати».

Мова українська.

Папір пожовк.

Печатка Генерального військового суду тотожна № 22 (II).

Інв. № Ал 501/9/48.

8. Декрет Генерального військового суду від 3.12.1706 р. В Батурині. Козелецький житель Стефан Зубченко зобов'язується сплатити 700 золотих боргу військовому товаришу Івану Забілі й залишити за собою хутір Стависький, а в разі не сплати хутір переходить до Забіли.

2-а аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Его царского пр[е]св[е]тлого в[е]л[и]ч[е]ства Войска Запорожского енералный судія Василий Кочубей».

«Семен Савич писар судов Войска Запорожских енералных».

«Декрет на фу. Ставиский».

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка Генерального військового суду тотожна № 22 (II).

Інв. № Ал 501/9/52.

9. Ордер наказного гетьмана Павла Полуботка та генерального бунчужного Якова Лизогуба знатному військовому товаришу Івану Забілі від 18.12.1722 р. З Глухова. Наказують їхати до Глухова, а потім з дорученням до Понурниці та Клишок.

1 аркуш: 2^о, 30,5 x 19 см.

«В[ашей] м[ило]сти зычливый Павел Полуботок полковник чернѣговский и наказ. гетман рукою власною».

«Яков Лизогуб енералний бунчужний». На звороті: «Н[а]шому зычливому пр[ия]тели п[а]ну Івану Забѣлѣ знатному товаришеви войсковому пилно належит».

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка Генеральної військової канцелярії тотожна № 74 (I).

Інв. № Ал 501/11/1.

10. Паспорт бунчуковому товаришу Івану Скоропадському та його «швагру» Івану Забілі на проїзд з обозом до Москви від 8.02.1728 р. В Глухові.

2-а аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см.

«Звишменованный гетман рукою власною»

Мова українська.

Папір дуже пожовк.

Печатка гетьмана Д. Апостола тотожна № 74 (I).

Інв. № Ал 501/12/5.

11. Лист генерального судді Михайла Забіли знатному бунчуковому товаришу Івану Забілі від 20.05.1730 р. З Глухова. Просить вислати копію батьківського заповіту, щоб судитися за греблю Руднянську з Стефаном Забілою.

2-а аркуші: 4^о, 16,5 x 20 см.

«Вмм. п[а]ну всего добра зичливий брат и слуга Ея імператорского величества Войска Запорожского судія енералний Михайло Забѣла». На арк. 2зв.: «Его м[и]л[о]сти п[а]ну Івану Забѣлѣ знатному товаришу бунчуковому моему велце м[о]сцѣв[о]му п[а]ну и брату в Обтовѣ».

Мова українська.

Папір пожовк.

Печатка М. Забіли тотожна № 65 (I).

Інв. № Ал 501/12/13.

ПОКАЖЧИК ПЕЧАТОК

- Апостол Данило, гетьман – 74, 77–85 (I), 67 (II), 1 (Додаток)
Апостол Данило, миргородський полковник – 1 (I)
Армашенко (Гармашенко) Миколай, товариш Коропської сотні – 58зв. (I), 50 (III)
Батурин, місто – 52 (III)
Боровський Семен, бахмацький сотник – 46 (III)
Військо Запорозьке Низове – 21, 23 (II)
Генеральний військовий суд – 22, 24–27, 34 (II), 9, 10, 18 (III), 7–8 (Додаток)
Генеральна військова канцелярія – 79, 85 (I), 67 (II), 9 (Додаток)
Глухів, місто – 37 (III)
Григорієвич Григорій, військовий канцелярист – 32 (II)
Григорієвич Ігнатій – 43 (III)
Дунін-Борковський Василь, генеральний обозний – 13–16, 18–19 (II)
Жураковський Василь, іванпольський сотник – 7 (II)
Забіла Данило, бунчуковий товариш – 51–53, 55–56, 58–60 (II), 19 (III)
Забіла Михайло, генеральний суддя – 65 (I), 11 (Додаток)
Забіла Петро Данилович – 57 (II)
Забіла Семен, племінник Ганни Забіли – 12–13 (III)
Забіла Степан, племінник Ганни Забіли – 12–14 (III)
Забіла Степан, ніжинський полковник – 8 (II), 2 (Додаток)
Київська метрополія – 46 (46)
Короп, місто – 59, 69 (I), 22–36, 38, 40–41, 43–44, 48, 53–54 (III)
Котельницький Теофанес, уставник – 35 (II)
Кочубей Василь, генеральний писар, суддя – 9, 11 (II)
Кролевець, місто – 70 (I), 20 (II)
Кузьменко Олексій, дяк с. Криски – 61 (I)
Кузьминич Дмитро, борзенський фактор – 58зв. (I)
Лазаревич Роман, воронізький сотник – 51 (III)
Ломиковський Іван, генеральний осавул, хорунжий – 28–29, 40–41, 43–44 (II)
Лук'янович Никифор, господар замку Батуринського – 10, 12 (II), 42 (III)
Мазепа Іван, гетьман – 1–6 (II), 4 (Додаток)
Макаренко Опанас, кролевецький отаман і наказний сотник – 50 (II)
Маковський Іван, кролевецький сотник – 20 (III)
Манкуз Михайло, шляхтич – 36 (II)
Мануйлович Іван, правитель Малоросійської військової генеральної канцелярії – 45 (III)
Миклашевський Михайло, стародубський полковник – 42 (II)
Михайлівський Золотоверхий монастир – 45, 47 (II)
Ніжинець Тимофій, іваницький наказний сотник – 89 (I)
Покотило Василь, бахмацький сотник – 71 (I)
Полуботок Павло, чернігівський полковник – 48 (II)
Полянський Іван, ад'ютант – 54а (III)
Поткинський Олександр, шляхтич – 37 (II)
Пуринський Самуель, адміністратор – 38–39 (II)
Рихлівський монастир – 17 (III)
Савич Семен, генеральний писар – 49 (II)
Сильвестр, ігумен – 66 (I)
Скоропадський Іван, гетьман – 15–16 (III)
Суд Коша Запорозького – 20 (II)
Чарниш Іван, військовий канцелярист, господар замку Батуринського – 31, 33 (II)
Чернігівський Єлецький монастир – 1 (Додаток)
- Всього – 49 печаток (139 відбитків).

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Алексеевич Юрій, отаман коропський – 35, 36, 41, 48 (III)
Андрій, житель клишківський – 51 (III)
Анешин Харитон, житель м. Калуги – 20 (III)
Анна Іоанівна, імператриця – 18зв. (I)
Апостол Данило, гетьман – 16–19, 23–25, 74, 77–78 (I), 10 (Додаток)
Апостол Данило, миргородський полковник – 75 (I)
Армашенко (Гармашенко, Дяченко) Микола Іванович, житель і товариш сотні Коропської – 57–58 (I), 50 (III), 72 (I), 36, 37, 41 (III)
Безверхий (Безвершенко) Кирей, Михайло, Мойсей, Іван, мешканці с. Обтів – 72 (I), 36, 37, 41 (III)
Безпалый Федір, дворовий чоловік – 6 (II)
Биховченко Михайло, підданий Д. Забіли – 60 (II)
Бібікович Кирило, житель с. Обтів – 41 (III)
Білименко Омелян, селянин – 60 (I)
Білоус Семен, житель м. Кролевець – 40 (III)
Білоцерковець Мартин – отаман тиницький 47(III)
Білоцерковець Семен, товариш «полку пехотного Максимового» – 3 (II)
Бірон Ернст, граф – 46 (I)
Бобровицький Федір, житель дубовицький – 60 (I)
Богданенко Василь, житель тиницький – 56зв. (I)
Борис, князь – 1 (I)
Боровський Семен, бахмацький сотник – 46 (III)
Брусиловець Леонтій, отаман корінський – 46 (III)
Брюховецький Іван, гетьман – 46 (I)
Будай Антон, коропський вїт – 29, 31, 48 (III)
Буриковський, пан – 52 (III)
Бут (Бутенко) Іван, син Я. Бута – 76 (I)
Бут (Бутенко) Меланія, дружина Я. Бута – 76 (I)
Бут Яків, козак – 76 (I)
Бутович Іван, бунчуковий товариш – 78 (I)
Бутурлін Іван, дворянин – 20–21 (I)
Буцен Федір, коропський писар, писар арматний – 23–26, 29, 38, 41, 48 (III)
Василевич Андрій, батуринський писар – 52 (III)
Василієв Лука, осавул Переяславського полку – 16–17 (I)
Васильєв Прохір, кріпак – 6 (II)
Васильєв Сенько, кріпак – 6 (II)
Веприцький Семен, коропський писар – 43 (III)
Вернигора Василь, воронізький бурмістр – 51 (III)
Виговський Іван, гетьман – 46 (I)
Винник Яків, дворовий чоловік – 6 (II)
Влосковський Павло, бахмацький сотенний писар – 71 (I)
Вовк Лукіян, графський слуга – 83, 90 (I)
Вовкошерстий (Вовкошерст) Павло – коропський бурмістр – 23–28, 33, 38, 44, 48 (III)
Вовнянка Степан, житель с. Обтів – 60 (II)
Вознесенський Іван, коропський священик – 24 (III)
Волковецький Матвій, канцелярист – 67 (II)
Володимир, князь – 1–4 (I)
Володимир Мономах, князь – 1зв. (I)
Волошенко Трохим, отаман с. Обтів – 48 (III)
Воронок Григорій, коропський вїт – 30, 32 (III)
Воропай Максим, коропський писар – 56 (I)
Ворушенко Овдій, селянин – 83, 90 (I)
Всеволод Ярославич, князь – 34зв. (I)
Гавриїл, коропський священик – 69 а (II)
Гавриїл, уставник – 17 (III)

Галатейко Остап, коваль – 36 (III)
Галецький Семен, стародубський сотник – 15зв. (I)
Гарасимова, удова – 26 (III)
Генваровський Костянтин, кролевецький сотник – 70 (I)
Герасимович Костянтин, ієромонах – 17 (III)
Герцик Григорій – 11 (III)
Гичка Марія – 68 (I)
Гліб, князь – 1 (I)
Гломозда Яким, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Гмиря Тимуш, бахмацький отаман – 71 (I)
Головкін, граф – 15зв.(I)
Гончаренко Семен, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Горб Павло, курінний роговський – 20 (II)
Горбан Антон, житель коропський – 56 (I)
Горбан Іван, житель коропський – 56 (I)
Горбачиха Лесчиха Параска, коропська міщанка – 23 (III)
Горленко Дмитро, прилуцький полковник – 90 (I)
Граєвський Олександр, житель коропський – 73 (I)
Гребенник Юхим, коропський міщанин – 57 (I)
Гречанинка Солоха Євхимовна, обивателька батурина – 52 (III)
Гречиха (Коханенко) Дмитриха Параска, коропська міщанка – 33 (III)
Григораш Григорій, іваницький сотник – 88, 90 (I)
Григорієвич Гнат – 41 (III)
Григорієвич Григорій, військовий канцелярист – 32 (II)
Григорієвич Матвій, козак – 55зв. (I)
Григорієвич Михайло, обозний Прилуцького полку – 87 (I)
Григорій, знатний військовий канцелярист – 45–47 (III), 56зв., 68 (I)
Григорій, священник с. Обтів
Гудимиха Павлиха Марія, коропська міщанка – 23 (III)
Данеченко Дмитро, коропський міщанин – 29 (III)
Данилович Федір, батуринаський сотник – 68 (I)
Дашков Олексій, дворянин – 110 (I)
Денисов Дмитро, кролевецький бурмістр – 70 (I)
Денисов Михайло, дяк реутинський – 60 (I)
Демянова Якубовичева, пані – 85 (I)
Діонісій, ієрей – 56 (I)
Девієр Антон, дворянин – 20-21 (I)
Димитрій, диякон – 62 (I)
Дідовіченко Василь, селянин – 88 (I)
Дмитро, коропський бурмістр – 54 (III)
Дмитрович Никифор, коропський вїт – 43 (III)
Добромеський Діонісій, ігумен – 17 (III)
Довкгель Тихон, коропський сотник – 22, 35, 36, 41 (III)
Долгорукий Григорій, князь – 4, 11 (III)
Долгорукий Іван, дворянин – 20–21 (I)
Домонтовський Федір, седнівський сотник – 14 (II)
Дорошенко Петро, гетьман – 46 (I)
Дрозд Сахненко Семен, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Дубина Яцько, коропський міщанин – 29 (III)
Дубнієвич Федір, писар сотенний батуринаський – 46 (III)
Дуленко Лукія, Зенко, Юско, тиницькі козаки – 47 (III)
Дунін-Борковський Василь, генеральний обозний – 13–16, 18–19, 26 (II), 5 (Додаток)
Дуніна-Борковська Ганна, донька Дуніна-Борковського В. – 18 (II)
Дяченко Миколай, староста – 58 (I)
Ємченко Федько, коропський бурмістр – 53 (III)
Єфремов Євстратій, писар глухівської сотні – 45 (III)
Єшер, «владетель Испаганский» – 75 (I)

Жаканий Данило, житель і товариш Коропської сотні – 50 (III)
Жовченко Михайло – 50 (III)
Жураковський (Жураховський) Василь, іванпольський сотник, військовий товариш – 7–8, 10 (II), 18–19, 38 (III)
Жураковський Опанас – 45 (III)
Жученко Кіндрат, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Забіла Василь, генеральний хорунжий – 54зв. (I)
Забіла Ганна, дружина І. П. Забіли – 67 (I), 27, 31, 34 (II), 9, 12, 15, 18, 48–50 (III), 7 (Додаток)
Забіла Данило, бунчуковий товариш – 54зв. (I), 51, 56, 58–60, 70–71 (II), 19, 38 (III)
Забіла Іван Іванович, хорунжий генеральної військової артилерії, бунчуковий товариш, знатний військовий товариш – 26зв., 55–56, 58–63, 65–67, 69–75, 77–85, 87–89, 103–105 (I), 17, 37, 49–60, 67, 69–70 (II), 3–6, 11, 17, 37, 43, 45, 49, 54а (III), 2, 8, 9–11 (Додаток)
Забіла Іван Петрович, значний військовий товариш – 1–2, 4–16, 18–19, 22, 24–26, 28–30, 32–36, 38–47 (II), 6–8, 10, 16, 19–33, 37–38, 44, 48, 51 (III), 1, 3–6 (Додаток)
Забіла Михайло, ніжинський полковий суддя, генеральний суддя – 16–17, 65 (I), 11 (Додаток)
Забіла Параска, дружина І. І. Забіли – 67 (II)
Забіла Петро Данилович, бунчуковий товариш – 57–58 (II)
Забіла Петро Михайлович, генеральний обозний – 53–54 (I), 18 (II), 34–36, 39–41, 52–54 (III)
Забіла Семен, племінник Г. Забіли – 12–13 (III)
Забіла Степан, ніжинський полковник – 54зв. (I), 8, 17–18 (II), 6, 8 (III), 2, 11 (Додаток)
Забіла Стефан, племінник Г. Забіли – 12–14 (III)
Забіла Тарас, борзенський сотник – 53 (I)
Заборовський Рафаїл, архієпископ – 69 (II)
Загородченко Гаврило, коропський міщанин – 28 (III)
Закоморний Василь, отаман – 60 (I)
Зінченко, підданий Д. Забіли – 54 (II)
Зінченко Гнат, отаман дубовицький – 49 (III)
Зражевський Климент, бахмацький священник – 71 (I)
Зубченко Стефан, козелецький житель – 8 (Додаток)
Іваненко Клим – 60 (I)
Іваненко Михайло, тиницький дяк – 47 (III)
Іванович Михайло, коропський війт – 53 (III)
Іванович Олександр, глухівський війт – 45 (III)
Іванович Семен, коропський сотник – 34, 40, 53–54 (III)
Іванович Григорій, писар – 34 (III)
Іванович Григорій, крелевецький писар – 20 (III)
Іванович (Воронок ?) Григорій, коропський бурмістр – 24, 27–28, 33, 48 (III)
Ігнат'єв Андрій, солдат – 14–15 (I)
Іліч Яків, значковий товариш – 69 (II)
Ільченко Семен, обтівський війт – 34, 39 (III)
Ісайя, ієромонах – 17 (III)
Казанович, ревізор – 77 (I)
Калачник Андрій, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Калачник Потій, житель воронізький – 51 (III)
Каленикович Данюк, обиватель с. Лучники – 39 (III)
Калліст, ієромонах – 17 (III)
Каменський Ілля, писар сотенний крелевецький – 70 (I)
Касенко (Касяненко) Василь, коропський бурмістр – 23, 25–26, 30, 32, 38, 44 (III)
Касяненко Василь, обтівський староста – 50 (III)
Касянович (Касяненко) Василь, коропський наказний сотник і отаман – 23–24, 27–28, 30, 32–33, 38, 44 (III)
Катерина І, імператриця – 14–15 (I)
Кипоренки Семен і Тетяна, обивателі батуринські – 52 (III)

Кирилович Лаврентій – 21 (III)
 Кияшиха Тетяна, жителька коропська – 73 (I)
 Кіндратович Йосип, воронізький священник – 62 (I)
 Кіпріян, намісник Рихлівського монастиря – 17 (III)
 Коваль Семен, мешканець с. Райгородок – 44 (III)
 Кукел Федір, коропський писар – 22, 40, 53–54 (III)
 Коломієць Степан і Герасим, жителі обтівські – 56зв. (I)
 Кононович Демян, коропський сотник – 24–33, 38, 44 (III), 59 (I)
 Кордов (Корда) Тимофій, священник – 63 (I)
 Корецький Петро, голова слідчої комісії – 90 (I)
 Корнилович Захарій, ігумен, намісник – 45–47 (II)
 Коробка Василь, житель сосницький – 9, 11, 20, 22, 24–27, 34 (II)
 Котельницький Теофан, уставник – 35 (II)
 Коханенка (Гречиха) Дмитриха Параска – див. Гречиха
 Кочубей Василь, генеральний писар, генеральний суддя – 9, 11, 20, 22, 24–27, 34 (II),
 6, 9, 10, 18 (III), 6–7 (Додаток)
 Кочубей Василь, полтавський полковник – 65 (I)
 Краснопольський Семен, мешканець Коропа – 58зв. (I)
 Крикун Гаврило, мешканець с. Обтів – 48 (III)
 Кудра Кирило, мешканець с. Обтів – 72 (I)
 Кузминич Дмитро, фактор борзенський – 58зв. (I)
 Кузьменко Олексій, крисківський дяк – 61 (I)
 Кукуль Семен, «товариш и жител городовий короповский» – 69 (I)
 Конашевич-Сагайдачний Петро, гетьман – 8 (I)
 Купрієнко Андрій, мешканець с. Обтів – 48 (III)
 Курдюк Леско, обиватель коропський – 59 (I)
 Лаврін, підданий Д. Забіли – 59 (II)
 Лавринович Михайло, челядник – 38 (II)
 Лаврененко Вовдя, Ілля, Василь, селяни – 27 (III)
 Лаврененко Сава, дубовицький війт – 49 (III)
 Лавренко Семен, вишенський війт – 43 (III)
 Лаврентієвич Лаврентій, слуга І. П. Забіли – 51 (III)
 Лапин Козьма, калузький мешканець – 20 (III)
 Левенець Іван, правитель Генеральної військової канцелярії – 67 (II), 37 (III), 14,
 79–85 (I)
 Леонтій, обтівський священник – 34 (III)
 Леденко Микита, тиницький козак – 71 (I)
 Лизогуб Семен, бунчуковий товариш – 15зв. (I)
 Лизогуб Яків, генеральний бунчужний – 9 (Додаток)
 Липський Степан, коропський отаман – 53 (III)
 Лисенко Василь – 56зв. (I)
 Лисенко Опанас, селянин – 88 (I)
 Литвин Остап, мешканець Коропа – 31 (II)
 Лихошерста Проциха, мешканка Коропа – 32 (III)
 Лихошерстий Павло, коропський бурмістр – 30, 32 (III)
 Ліленко Микита, тиницький козак – 46 (III)
 Логвиненко, коропський мешканець – 32 (III)
 Ломиковський Іван, генеральний осавул, генеральний хорунжий – 28–29, 40–41,
 43–44 (II), 88, 90 (I)
 Лукашенко Левко, кролевецький мешканець – 58 (I)
 Лукіянович Никифор, господар замку Батуринаського – 10, 12 (II), 5, 6, 42 (III)
 Лютай Іван, підданий І. І. Забіли – 54 (II)
 Магомет II, султан – 54б (III)
 Мазепа Іван, гетьман – 1–6 (II), 3–4, 6, 16 (III), 46 (I), 4 (Додаток)
 Майборода Денис, обтівський війт – 48 (III)
 Макаренко Опанас, отаман і наказний кролевецький сотник – 50 (II)
 Маковський Іван, кролевецький сотник – 20 (III)

Максимов, полковник – 3 (II)
Манкуз Михайло, шляхтич – 36 (II)
Манойленко (Мануйлович) Василь, коропський війт – 22, 35–36, 41 (III)
Мануйлович Антон, коропський війт – 24, 27–28, 33 (III)
Мануйлович Іван, правитель Генеральної військової канцелярії – 79–85, 110 (I), 67 (II), 37, 45 (III)
Мартиненко Василь, реутинський козак – 70 (I)
Мартиненко (Михайленко) Демян, реутинський козак – 60, 70 (I)
Маркович Іван, суддя Прилуцького полку – 86 (I)
Матвієвич Андрій, писар міський воронізький – 51 (III)
Матвій, коропський бурмістр – 53 (III)
Мачульський Мойсей – 58 (I)
Мельник (Супруненко) Яско, селянин – 34 (III)
Мельничиха Пархомиха Кунахова Марія, мешканка с. Обтів – 35–36 (III)
Меншиков Олександр, князь – 46 (I)
Микитич Софон, коропський бурмістр – 35–36, 41 (III)
Микола, слуга І. П. Забіли – 21, 23 (II)
Миколай, прикажчик парафівський – 83, 88, 90 (I)
Миклашевський Михайло, стародубський полковник – 42 (II)
Милченко Сидор, коропський війт – 23, 25–26, 38, 44 (III)
Миненко Савка, кріпак І. Забіли – 61 (I)
Миралет Капича Баша, турецький посол – 110 (I)
Михайло Афанасієвич, генерал – 54а (III)
Михайло Святополк Ізяславич, князь – 34–35 (I)
Михайлов Лукіян, корижський отаман – 56зв. (I)
Михайлович Левко, коропський бурмістр – 35–36, 41 (III)
Михайлович Омелян, батуринський бурмістр – 52 (III)
Мойша Гиршович, коропський шинкар і фактор І. Забіли – 38–39 (II)
Моргуненко Іван, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Мотуз Петро, наказний батуринський отаман – 68 (I)
Мукосієнко Тишко – 34 (III)
Мякота Опанас, отаман с. Клишки – 51 (III)
Надточій Данило, коропський бурмістр – 29, 31 (III)
Наришкін Олександр, дворянин – 20–21 (I)
Наумов Федір, таємний радник – 15зв., 16–17 (I)
Нестеренко Михайло, мешканець Коропа – 58зв. (I)
Нестеренко Михайло, злодій – 84, 87, 89 (I)
Нестор, обиватель коропський – 20 (II)
Ничипоренко Андрій – 34 (III)
Ніжинець Іван, крелевецький війт – 70 (I)
Ніжинець Тимофій, наказний іваницький сотник – 89 (I)
Ніс, суддя Прилуцького полку, полковий обозний – 88, 89 (I)
Ночовний Хома, житель клишківський – 51 (III)
Обидовський Іван, стольник – 3
Оболонський Демян, канцелярист – 25, 84 (I)
Оболонський Яків, канцелярист – 25 (I)
Олексієнко Грицько, мешканець Коропа – 31 (III)
Олена, княжна – 4 (I)
Омелянович Омелян, коропський отаман – 54 (III)
Омелянович Федір, глухівський отаман – 110 (I), 45 (III)
Остапиха Агафія, обивателька коропська – 22 (III)
Отрох, житель клишківський – 51 (III)
Павлов (Павлович) Прокопій, ієрей – 62, 67, 72 (I)
Павлов (Павлович) Мартин, коропський бурмістр – 69 (I)
Палеолог Костянтин, імператор – 54б (I)
Пантелеєв (Москаль) Григорій, коропський мешканець – 24 (III)
Панченко (Панков) Сава, коропський війт – 69 (I)

Пелагея Семенівна, глухівська жителька, удова Григорія канцеляриста – 45 (III)
Песецький Кіндрат, коропський отаман – 43 (III)
Петро, обиватель с. Райгородок – 44 (III)
Петро I, цар – 10–13, 43 (I), 3–4 (III)
Петро II, цар – 13зв., 14–17, 20–21, 23 (I)
Пилатович Михайло, тесть І. П. Забіли – 50 (II)
Пиминов Олексій – 20 (III)
Пинкосова, обивателька старобихівська – 38, 39 (II)
Пироцький, ніжинський полковий сотник – 110 (I)
Писарєв, генерал – 20–21 (I)
Пискуненко Яків – 55зв. (I)
Пискуни, жителі воронізькі – 52 (II)
Погрібненко Леско, обтівський отаман – 34 (III)
Покорський Данило, старший канцелярист – 67 (II)
Покотило Василь, бахмацький сотник – 71 (I)
Полуботок Павло, чернігівський полковник, наказний гетьман – 48 (II), 9 (Додаток)
Полянський Іван, ад'ютант – 54а (III)
Понятовський, генерал – 45зв. (I)
Порадченко Іван, «армаш» – 27 (II)
Порекушка Грицько – 58зв. (I)
Порохонський Іван, коропський сотник – 43 (III)
Порядченко, обтівський коваль – 59 (II)
Поткинський Олександр, шляхтич – 37 (II)
Потребка Гречаний Федір, правитель Генеральної військової канцелярії – 79–85 (I)
Прима Петро, кошовий отаман – 21, 23 (II)
Прокопенко Трохим, крисківський війт – 61 (I)
Проциха Настя, коропська міщанка – 25 (III)
Пуренський Самуель, адміністратор – 38–39 (III)
Радич, запорожець – 22 (II)
Рагозинський Сава, власник с. Парафіївка – 90 (I)
Рогашка Іван, вишенський отаман – 43 (III)
Розумовські, графи – 45зв. (I)
Роков Трохим, коропський бурмістр – 22 (III)
Роман, обиватель с. Райгородок – 44 (III)
Романович Семен, отаман – 44 (III)
Романович Омелян, коропський отаман – 40 (III)
Рунович Гаврило, дубовицький священник – 48 (III)
Савич Семен, писар Генерального військового суду – 18 (III), 8 (Додаток)
Савич Семен, генеральний писар – 49 (II)
Совоско (Савуський, Савошенко) Данило, староста с. Обтів – 57–58, 72, 97–104 (I),
48 (III)
Сакаловна Настя, багуринська обивателька – 52 (III)
Самойлович Іван, гетьман – 46 (I)
Самойлович Семен, значковий товариш – 69 (II), 67 (I)
Сапсай Григорій, мешканець Коропа – 32 (III)
Сахненко Семен, Роман, Іван, мешканці с. Обтів – 48 (III)
Сащенковський Вакула, писар – 77 (I)
Седько Федір, козак – 86 (I)
Семенович Микола, крисківський отаман – 61 (I)
Семенович Омелян, коропський отаман – 25–26, 29–31, 48 (III)
Семенович Федір, слуга – 38, 39 (II)
Сивенко Іван, священник – 26 (III)
Сильвестр, ігумен – 17 (III), 66 (I)
Симеон, протопоп – 62 (I)
Синьощокий Іван – 31 (III)
Скиндер Григорій, коропський писар – 35–36, 41, 44 (III)
Скорняков Григорій, дворянин – 20–21 (I)

Скородко Василь, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Скоропадський Іван, бунчуковий товариш, гетьман – 5, 8, 24, 45, 74 (I), 15 (III), 10
(Додаток)
Скрага Грицько, тиницький отаман – 46 (III)
Слесар Федір, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Слюсар Яцько, коропський міщанин – 23 (III)
Советович Любим, генерал – 54а (III)
Соломка Вакула, коропський отаман, наказний коропський сотник – 69, 26зв. (I)
Соляник Степан, коропський мешканець – 57 (I)
Сорока, пан – 44 (II)
Спиця Андрій, слуга – 67 (II)
Станіславенко Ясько, обиватель с. Обтів – 41, 53 (III)
Степанович Василь, обиватель с. Лучники – 39 (III)
Стецина Ілля, духовник – 17 (III)
Стефанович Іван, батуринський війт – 68 (I)
Стефанович Роман, козак – 51 (III)
Стижєвський Мартин, гадяцький полковий суддя – 16–17 (I)
Стороженко Григорій, ічнянський сотник – 16–17, 90 (I)
Ступак Федір, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Суденко Самійло, значковий товариш – 67 (I)
Суковкін Мокій, поручик – 79, 81, 83–85, 87–89 (I)
Супруненко Іван, селянин – 34 (III)
Супруненко Корній, житель с. Обтів – 41 (III)
Татарка Стефан, селянин – 88 (I)
Терещенко Гаврило, кролевецький отаман – 70 (I)
Тимофеев Федір, коропський війт – 57 (I)
Тимофійенко Лукіян, кошовий суддя – 20 (II)
Тимофеев Іван, коропський міщанин – 57 (I)
Тимофеев Олексій, наказний коропський війт – 57 (I)
Тимофій, ієрей – 56 (I)
Тимоха, війт – 44 (III)
Тищенко Іван, житель с. Обтів – 34, 54 (III)
Толстой Петро, дворянин – 20–21 (I)
Топольницький Іван – 55 (I)
Троцина Антон, срібнянський сотник – 15зв. (I)
Трофимов Григорій, коропський сотник – 69 (I)
Тумченко (Тимофеев) Федір, коропський бурмістр – 69 (I)
Тупицький Петро, коропський отаман – 57 (I)
Углицький Феодосій, архімандрит – 1 (Додаток)
Успенський Іван, батуринський війт – 52 (III)
Ушаков Андрій, дворянин – 20–21 (I)
Федченко Овдій, війт с. Лучники – 39 (III)
Феодор, коропський священник – 56 (I)
Хильченки Ісайя, Остап, Павло, Василь, жителі с. Тиниця – 71 (I)
Химич Григорій – 25 (I)
Химич Трохим, коропський отаман – 22, 29 (III)
Хижняк Сидор, мешканець с. Райгородок – 44 (III)
Хмельницький Богдан, гетьман – 14 (I)
Хмельницький Венжик, гетьман – 5–7 (I)
Хмельницький Юрій, гетьман – 28 (I)
Хоменко Юско, мешканець с. Обтів – 48 (III)
Хрущов Іван, ніжинський полковник – 22–24, 26 (I)
Чарниш Іван, військовий канцелярист, господар замку Батуринського – 30–31, 33 (II)
Часник, охочекомонний полковник – 76 (I)
Черкасич Іван, селянин – 88 (I)
Чорнацький Кирило, дозорець коропського дворця – 77 (I)
Чуйкевич Семен, пан – 46 (III)

Чуркієвський Семен – 56зв. (I)
Шаховський Олексій, князь – 18зв. (I)
Шийкевич Захарій, військовий товариш – 18 (III)
Шолканцев (Москаль) Карп, купець – 20–21 (III)
Шолутин Никифор, кролевецький бурмістр – 45 (III)
Шульженко Яків, війт с. Клишки – 51 (III)
Юревич Христофор, прикажчик – 43 (I)
Юрієвич Олександр, глухівський війт 110 (I)
Явдоха Василівна, жителька жоравська – 85 (I)
Ягозинський (Ягужинський), генерал – 45зв. (I)
Якимович Семен, житель с. Обтів – 41 (III)
Яковлевич Василь, глухівський бурмістр – 45 (III)
Яковлевич Василь, наказний воронізький сотник – 51 (III)
Яковлевич Стефан, коропський війт – 40, 54 (III)
Якуб Дмитро, коропський бурмістр – 40, 54 (III)
Якубовичева Демянова, пані – див. Демянова
Яловенко Яків, селянин – 88 (I)
Яременко Іван, кролевецький бурмістр – 70 (I)
Ясилковський, компанійський полковник – 1 (II)
Яцученко Андрій, мешканець с. Обтів – 31 (II)

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Азов, місто – 23 (I)
Астрахань, місто – 25 (I)
Батурин, місто – 68 (I), 1, 2, 4, 5, 6, 9–13, 15, 22, 24, 25, 27–32, 34, 40, 41, 43, 44, 50 (II),
3, 5, 9, 10, 16, 18, 42, 52 (III), 3–8 (Додаток)
Батуринський замок – 33 (II)
Батуринський ринок – 52 (III)
Бахмач, місто – 71 (I)
Безрадічі, село – 76 (I)
Березова лука – 58зв. (I)
Биківська волость – 77 (I)
Бихівщовщина, ліс – 51 (II)
Богданівка, село – 106–109 (I)
Борзенський ярмарок – 8 (II)
Борзна, місто – 58зв. (I), 8 (II), 12, 13 (III)
Борзна, річка – 46 (III)
Бранець, ліс – 39 (III)
Бранець, озеро – 39 (III)
Буцький брід – 75 (I)
Вець, річка – 30 (III)
Вишеньки, село – 3, 48 (III)
Вороніж, місто – 55зв., 106–109 (I), 43, 52 (II), 51 (III)
Воронізька Свято-Михайлівська церква – 62 (I)
Воронізька Свято-Покровська церква – 62 (I)
Гадяч, місто – 24 (II)
Гамаліївка, село – 106–109 (I)
Гілян, провінція – 75–78 (I)
Глухів, місто – 24, 27, 65, 77, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 110 (I), 49, 51, 53, 54, 67, 68 (II), 15,
37, 45 (III), 9–11 (Додаток)
Глухівський Петропавлівський монастир – 7 (II)
Голінка, село – 46 (III)
Горбанівське займище – 28 (III)
Горлівка, село – 2 (Додаток)
Горохівщина, хутір – 103–104 (I)

Гребелка, сіножать – 71 (I)
Гудимівський двір – 23 (III)
Гутищі, слобода – 106–109 (I)
Дербент, місто – 76 (I)
Десна, ріка – 56, 69 (I)
Дідівщина, ґрунт – 49 (III)
Дубовичі, село – 60 (I), 3, 49 (III)
Єсмань, річка – 70 (II)
Жидівський двір – 52 (III)
Жихін, хутір – 27 (III)
Журавка, село – 85 (I)
Задніпровське, село – 26зв., 27 (I)
Засеймські села – 12 (III)
Іваниця, містечко – 84, 88, 89, 90 (I)
Калуга, місто – 21 (III)
Карильське, село – 56зв. (I)
Києво-Печерська лавра – 34–36 (I)
Київ, місто – 1, 3–4, 34зв. (I), 35, 45, 47 (II)
Київська метрополія – 46 (II)
Київський Михайлівський Золотоверхий монастир – 45, 47 (II)
Київський монастир Св. Софії – 35 (II)
Клишки, село – 106–109 (I), 3, 4, 6, 8, 51 (III), 9 (Додаток)
Клишківське поле – 51 (III)
Клишківський млин – 9 (III)
Коломак, річка – 75 (I)
Корніївський млин – 18, 41 (III)
Короп, місто – 26, 26зв., 55, 56, 57, 57зв., 59, 69, 103–104 (I), 10, 12, 15, 19, 25, 29, 31, 37, 69 (II), 11, 15, 16, 22, 23–33, 35, 36, 38, 40–44, 48, 50, 53, 54, 54а (III), 2, 5 (Додаток)
Короп, річка – 55, 69, 73 (I), 22, 29 (III)
Коропський двір – 77 (I)
Крим – 21, 23 (II)
Криски, село – 61 (I)
Кролевець, місто – 58, 70 (I), 50 (II), 20 (III)
Кубань – 23 (I)
Кулішівка, хутір – 36, 48 (III)
Кунашівка, хутір – 35 (III)
Кунашівський млин – 37 (III)
Курінь, село – 43, 44, 46 (III)
Лаврененкова нива – 27 (III)
Линдинський двір – 52 (III)
Локотки, село – 106–109 (I)
Лубенський полк – 78 (I)
Лучники, село – 106–109 (I), 13, 14, 39 (III), 2 (Додаток)
Макове, село – 106–109 (I)
Малоросія – 6–7, 9, 14–15, 18, 24–25, 28–34, 39–44, 47–52 (I)
Мартинівка, село – 53 (I)
Мелешківщина, ліс – 51 (II)
Міщенків «пляц» – 25 (III)
Мозирка, річка – 18, 41 (III)
Москва, місто – 10–13, 23, 25, 66, 74 (I), 11 (III), 10 (Додаток)
Ніжин, місто – 22–23, 26 (I)
Нові Млини, місто – 696 (II)
Ображівка, село – 106–109 (I)
Обтівський двір – 50 (III)
Обтівський млин – 40, 54 (III)
Обтове, село – 62, 65, 72, 97–104 (I), 3, 4, 6, 27, 31, 50, 54 (II), 3, 4, 18, 19, 34–36, 38–40, 48, 50, 53, 54 (III), 4, 11 (Додаток)

Оржиця, село – 17 (II)
Остапівська гребля – 28 (III)
Остапівський ґрунт (Остапівщина) – 16, 24, 26, 27, 28, 30 (III)
Остапівщина, хутір – 63, 103–104 (I)
Остер, місто – 2 (II)
Парафіївка, село – 88, 90 (I)
Персія – 75–78 (I)
Пирогівка, село – 86 (I)
Погорілівка, село – 62, 97–104 (I), 3, 48 (III)
Погорілівський ґрунт – 44, 45 (III)
Понурниця, містечко – 9 (Додаток)
Прилуки, місто – 87 (I)
Прилуцький полк – 79–83 (I)
Процишин двір – 25 (III)
Пуста гребля – 53 (I)
Райгородок, село – 3, 44 (III)
Райгородоцький із – 44 (III)
Реть, річка – 19, 34, 35, 36, 38, 40, 53, 54 (III)
Реутинці, село – 60, 70 (I), 50–52, 55–60 (II), 19, 38, 48 (III)
Решт, місто – 75–78 (I)
Рихлівський монастир – 54, 66 (I), 17 (III)
Росія – 2–3 (I)
Руднянська гребля – 11 (Додаток)
Салтикова Дівиця, містечко – 26 (I)
Санкт-Петербург, місто – 20–21 (I)
Сапсаївський двір – 25, 32 (III)
Січ – 12, 20, 21, 23 (II)
Собичи, село – 106–109 (I)
Стависький хутір – 8 (Додаток)
Старий Бихів, місто – 38, 39 (II)
Стародуб, місто – 42 (II)
Ступське, ліс та сіножать – 70 (I)
Сулак, річка – 67–68 (II)
Табачний, хутір – 27 (III)
Татарка, річка – 19 (II)
Тильця (Тича), село – 36 (II)
Тиницький двір – 47 (III)
Тиницький хутір – 3 (III)
Тиницькі ґрунти – 45 (III)
Тиниця, село – 56зв., 68, 71 (I), 45–47 (III)
Тузиківський ліс – 24 (III)
Туреччина – 110 (I)
Україна – 9, 45зв. (I)
Холодів ліс – 30 (III)
Холодове займище – 28 (III)
Царград, місто – 546 (III)
Чапліївка, село – 106–109 (I)
Черемшинки, ліс – 51 (II)
Чернігів, місто – 14, 16, 18, 48 (II), 1 (Додаток)
Чернігівський Єлецький монастир – 1 (Додаток)
Чигирин, місто – 54 (I)
Ямпіль, місто – 7, 26 (II)

1. Першодрук цієї книги див.: Ситий І. Книги Забіл (1645–1745 рр.). Книга 1 // Дніпропетровський історико-археографічний збірник. – Дніпропетровськ: Генеза, 2001. – Вип. 2. – С. 521–543. Не з вини упорядника у цій публікації багато технічних помилок. Наприклад: літера «е» подана як «с» тощо.

2. Портрети гетьманів опубліковані, див.: Ситий І. Генеалогічні та історичні нотатки бунчукового товариша І. І. Забіли // Сіверянський літопис. – 1999. – №1. – С. 166–169.
3. Опубліковано, див.: Ситий І. До питання про великий герб України // Сіверянський літопис. – 2006. – № 1. – С. 109–110. Пізнішу репліку цього малюнку бачимо у копії 2 половини XVIII ст. літопису Грабянки (Hryhorij Hrabjanka's. The Great War of Bohdan Xmel'nyuc'kuj/Григорія Грабянки Действия презельной брани Богдана Хмельницкого. – Distributed by Harvard University Press for the Ukrainian Research Institute of Harvard University /Український науковий інститут Гарвардського університету, 1990. – V. 9/Т. 9. – С.14).
4. Опубліковано, див.: Ситий І. Универсал нежинского полковника по поводу военной тревоги 1728 г. // Вторые Кубанские литературно-исторические чтения. – Краснодар, 2000. – С. 69–71.
5. Цей та всі інші універсали гетьманів опубліковані, див.: Ситий І. Гетьманські універсали в колекції Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського // Сіверянський літопис. – 1998. – № 1. – С. 83–90; № 2. – С. 31–46; № 3. – С. 72–84; № 4. – С. 37–58; № 5. – С. 67–82; № 6. – С. 62–85.
6. Мається на увазі Іван Іванович Забіла.
7. Опубліковано, див.: Ситий І.М. Генеалогічні та історичні нотатки бунчукового товариша І.І. Забіли // Сіверянський літопис. – 1999. – № 4. – С. 166–169.
8. Коваленко О.Б., Ситий І. М. Вказ. праця. – С.5. Можна припустити, що було продовження історичних нотаток І.І. Забіли.
9. Киевская старина (далі – К.С.). – 1883. – Т.VI. – С. 508.
10. Модзалевський подає іншу дату його смерті – 1740 р. Див: Модзалевський В.Л. Малороссийский родословник. – Т.2. – К., 1910. – С. 79.
11. Опубліковано, див.: Ситий І.М. Генеалогічні та історичні нотатки бунчукового товариша І.І. Забіли // Сіверянський літопис. – 1999. – № 4. – С. 166–169.
12. Тепер с.Карильське Коропського району Чернігівської області.
13. Усі печатки описані у дисертації: Ситий І. Козацькі печатки Гетьманщини (середина XVII–XVIII ст.). За архівними матеріалами Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського. – Чернігів, 2002. Рукопис. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
14. Міські печатки Лівобережної України XVII–XVIII ст. зі збірки Чернігівського історичного музею ім.В.В. Тарновського. Каталог // Упор. Ситий І. – Львів; Чернігів, 1995. – С. 8–9. – № 11 (далі – Міські печатки).
15. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини за матеріалами Чернігівського історичного музею ім.В.В.Тарновського // Родовід. – Ч.15. – К., 1997. – С.101. – № 9–10 (далі – Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини).
16. К.С. – 1883. – Т.VI. – С. 538.
17. Ситий І. Герб Кролевця // Знак. – 1994. – Ч.5. – С.8–9; Міські печатки. – С. 10–11. – № 15.
18. Крип'якевич І. З козацької сфрагістики // Записки наукового товариства імені Шевченка (далі – ЗНТШ). – Т.123–124. – 1917. – № 9 (печатка І.Скоропадського, тип II).
19. Лист миргородського полковника Данила Апостола до Івана Забіли від 5.09.1723 р. «з табору при Коломаку от Буцкого броду». Бажає одужати та прибути до війська. 2^о, 31,4 x 20 см. «Его імператорского пр[есве]тл[о]го в[е]л[и]ч[е]ства Войска Запор. полковник миргородский Данило Апостол». На звороті: «Мнѣ велце зичливому пр[ия]т[е]л[е]ви его мил: п[а]ну Івану Забѣлѣ знатному товаришеви войсковому подати». Мова українська. Папір пожовтів, утрати по правому краю. Печатка Д.Апостола (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – № 15. – С. 105). На приналежність до книги вказує позначка, яку зробив угорі І.Забіла: «75». З цим листом пов'язаний за змістом інший (інв. № Ал 501/11/4). Лист миргородського полковника Данила Апостола до Івана Забіли від 11.09.1723 р. «з табору при Коломаку от Буцкого броду». Бажає (повторно) одужати та прибути до війська і закінчити якусь функцію, покладену на Забілу. 2^о, 31,4 x 20 см. «Его імператорского пр[есве]тл[о]го в[е]л[и]ч[е]ства Войска Запор. полковник миргородский Данило Апостол». На звороті: «Мнѣ велце зичливому пр[ия]т[е]л[е]ви его мил: п[а]ну Івану Забѣлѣ знатному товаришеви войско-

вому». Мова українська. Папір пожовтів, утрати по правому краю. Печатка Д.Апостола (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – № 15. – С. 105).

20. Мабуть, це помилка, треба «1725».

21. Л. Хозяйство украинского пана XVIII ст. //Черниговские губернские ведомости. – 1860. – № 7. – Ч. неоф. – С. 45–46.

22. Оpubліковано, див.: Ситий І. Матеріали до історії українського міста і села: реєстр Воронізької сотні 1723 р. та ревізія м. Іваниця з околицями 1750 р. //Сіверянський літопис. – 2006. – № 3. – С. 23–37.

23. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.526.

24. Нумизматический сборник. – М., 1971. – Ч.IV. – Вып.IV. – Табл.XXXI. – № 5 (печатка зразка 1690–1708 рр.).

25. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.525–526; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.17. – № 7.

26. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.35. – № 28.

27. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.526; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.22. – № 12.

28. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.526; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.22–23. – № 13.

29. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.19. – № 10.

30. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.23–24. – № 14.

31. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.25–26. – № 17.

32. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.105. – № 38–39.

33. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.528; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.27–28. – № 19.

34. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 14.

35. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.41–40. – № 37.

36. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.109. – № 109–111.

37. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.522; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.45–46. – № 42.

38. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 11.

39. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.529–530; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.40–41. – № 36.

40. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.531 (датує 1697 р.); Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.25. – № 16 (датує 1696 р.).

41. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.100. – № 1–3.

42. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.32. – № 25.

43. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.532; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.15–16. – № 5.

44. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 4.

45. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.33–34. – № 26.

46. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 5.

47. Лист ніжинського полковника Стефана Забіли до Івана Забіли, від 15.02.1693 р. З Оржиці. Застерігає брата від зазіхань на його маєтності. 2 аркуші: 2^о, 30,5 x 19 см. «В[ашем]у м[ило]сти п[а]ну зичливий во всем брат Стефан Забѣла полковник нѣжинский рукою». На звороті 2-го арк.: «Моему велце рожоному его м[и]л[ос]ти п[а]ну Івану Забѣлѣ ку пилному належит отдати». Мова українська. Втрачена печатка полковника. На приналежність до книги вказує позначка угорі «17», яку зробив І.Забіла.

48. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.11–12. – № 11; К.С. – 1883. – Т.VI. – С.513–514.

49. Лист генерального обозного Василя Борковського до Івана Петровича Забіли від 22.04.1689 р. «З табору над Татаркою». Висловлює співчуття з приводу смерті родича Забіли. 2^о, 30,5 x 19 см. «Вам ласкавий Василій Борковский обозный войсковий енеральный». На звороті: «Пану Івану Петровичу Забѣлѣ сынови моему в Коропѣ отдати». Мова українська. Численні розриви паперу. Печатка В.Борковського (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.100. – № 1–3). На приналежність до книги вказує позначка угорі «19», яку зробив І.Забіла.

50. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С. 52–53. – № 50.

51. Ситий І. Печатки Війська Запорозького Низового та печатка Коша суддівська на документах XVIII ст. // Друга наукова геральдична конференція: Зб. тез повідомлень та доповідей. – Львів, 1992. – С.70.
52. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.38–39. – № 33.
53. Ситий І. Печатки Війська Запорозького низового. – С.70.
54. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.528–529; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.48. – № 46.
55. ЗНТШ. – Т.222. – Львів, 1991. – С.276; Печатка опублікована: Ситий І. Печатка Генерального військового суду // Знак. – 1997. – Ч. 14. – С. 3.
56. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.39–40. – № 34.
57. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.44–45. – № 41.
58. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.37. – № 31.
59. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.49–50. – № 47.
60. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.57. – № 56.
61. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.527. Лист генерального осавула Івана Ломиковського до Івана Петровича Забіли від 16.11.1700 р. З Батурина. Повідомляє про указ гетьмана стосовно подачі скарг на сердюків. 2 арк.: 4^о, 19,7 x 18 см. «В[ашей] м[илостиво]м[у] п[а]ну зичливий кум Его царского пресвѣт. велич. Вой. Запор. асаул енералний Іван Ломѣковскій». На арк. 2зв.: «Его милости п[а]ну Івану Петровичу Забѣлѣ моему м[о]сцѣ п[а]ну и кумовѣ оддат». Мова українська. Печатка І.Ломиковського (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 19–23). На приналежність до книги вказує позначка «28», на 1-му арк. угорі, яку зробив І.Забіла.
62. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.46. – № 43.
63. Малоросійський гербовник. – С.99; Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 19–23.
64. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.36. – № 30.
65. К.С.– 1883. – Т.VI. – С.533–534; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.51–52. – № 49.
66. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.109. – № 114.
67. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.42. – № 38.
68. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.530; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.43. – № 39.
69. Ситий І. Печатки генеральної і полкової старшини. – С.109. – № 115.
70. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.54. – № 51.
71. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.24. – № 15.
72. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 18.
73. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.527 (вказана помилкова дата); Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.17–18. – № 8.
74. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.105. – № 24.
75. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.40–41. – № 40.
76. Малоросійський гербовник. – С.111; Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.106. – № 55.
77. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.35–36. – № 29.
78. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.530; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.40. – № 35.
79. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.29–30. – № 21.
80. Ситий І. Печатка Київського Михайлівського Золотоверхого монастиря // Знак. – 2001. – Ч. 25 (грудень). – С. 4.
81. Лист намісника Захарія Корниловича до Івана Забіли від 27.11.1696 р. «З катедри С[вя]тософійской». Йдеться про призначення парафіального священика у фільварку Забіли. Радить врахувати у цьому питанні позиції воронізького протопопа, парафіян, жордовського священика. 2-а арк.: 2^о, 30,5 x 19 см. «Вмци пану и добродѣви мнѣ велце ласкавому поволний слуга и богомолец Захарія Корнилович памѣсник К. М. Софійск.» На арк. 2 зв.: «Мнѣ велце м[о]сци его м[и]л[о]сти пану Іванну Забѣлѣ моему ласкавому добродѣви покорне одати». Мова українська. Печатка менша Київської метрополії (опис див. І.Ситий. Церковна старовина. – Чернігів, 2001. – С. 34). На приналежність до книги вказує позначка угорі «46», яку зробив І.Забіла.

82. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.30. – № 22.
83. Лист чернігівського полковника Павла Полуботка до Ганни Забіли від 8.05.1713 р. З Чернигова. Повідомляє, що не може приїхати на весілля її доньки, бо вирушає у похід. 2 арк.: 4^о, 19,7 x 18 см. «Вмми п[а]ней добра зычливый бажающий Его ц[а]рского пр[е]свѣтлого в[е]личества Войска Запорозкого полковник чернѣговский Павел Полуботок». На арк. 2 зв.: «Мнѣ велце м[о]сцѣвой п[а]ней и зычливой пріятелиѣ ей мил: Аннѣ Ивановой Забѣлиной». Мова українська. Втрати паперу на 2-му арк. Печатка П.Полуботка (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.107. – № 60). На приналежність до книги вказує позначка «48», яку зробив І.Забіла.
84. Лист генерального писаря Семена Савича до військового товариша Івана Забіли від 21.11.1713 р. З Глухова. Дякує за рибу, що прислав Забіла. 2^о, 30,5 x 19 см. . «В[ашей] м[ило]сти добра зычливим пріятеlem Его царского пр[е]свѣтлого в[е]л[и]ч[и]ства Войска Запорож: Писар енералній Семен Савич». На звороті: «Моему велце ласкавому пріятелиѣ пану Івану Забѣлѣ подати». Мова українська. Папір дуже поживк. Печатка С.Савича (опис див. Ситий І. Печатки генеральної та полкової старшини. – С.101. – № 15). На приналежність до книги вказує позначка угорі «49», яку зробив І.Забіла.
85. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії // Дніпропетровський історико-археографічний збірник / За ред. О.І. Журби. – Дніпропетровськ: Ліра, 2009. – Вип. 3: На пошану професора Анатолія Григоровича Болебруха. – С. 441.
86. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 442.
87. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 443.
88. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 443–444.
89. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 444.
90. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 444–445.
91. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 445.
92. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 446.
93. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 447.
94. Ситий І. Епістолярна спадщина Гетьманщини: з листування Івана Забіли, хорунжого генеральної військової артилерії. – С. 447–448.
95. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.521; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.37–38. – № 32.
96. К.С. – 1883 – Т.VI. – С.518.
97. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.519.
98. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.520–521.
99. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.534; Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.55. – № 53.
100. Печатка опублікована: Ситий І. Печатка Генерального військового суду // Знак. – 1997. – Ч. 14. – С. 3.
101. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.46–47. – № 54.
102. Печатка опублікована: Ситий І. Печатка Генерального військового суду // Знак. – 1997. – Ч. 14. – С. 3.
103. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.54–55. – № 52.
104. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.56–57. – № 55.
105. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.58. – № 57.
106. ЗНТШ. – Т.123–124. – 1917. – № 8.
107. Малороссийский родословник. – К., 1910. – Т.2. – С.76.
108. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
109. Міські печатки ... – С.10–11. – № 15.

110. Ситий І. Герб Кролевця //Знак. – 1994. – Ч.5. – С.8–9.
111. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.47–48. – № 45. Помилково приєднаний другий аркуш док. № 20.
112. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
113. Міські печатки. – С.8–9. – № 12.
114. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
115. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
116. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
117. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
118. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
119. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
120. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.524.
121. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
122. Міські печатки. – С.8–9. – № 11.
123. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.524.
124. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523. Невірно вказане прізвище «Савелій».
125. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
126. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517.
127. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517. Помилково вказана дата «1681».
128. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517.
129. Помилка, треба «Кунишевиць».
130. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.523.
131. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517.
132. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517.
133. Модзалевский В. Материалы по истории Малороссии. – С.34. – № 27.
134. Міські печатки. – С.10–11. – № 13.
135. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.524. Помилкова дата «1699».
136. Малороссийский гербовник. – СПб., 1914. – С.107. Описана печатка 1719 р.
137. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.524.
138. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.509.
139. Міські печатки. – С.6–7. – № 2.
140. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.517.
141. К.С. – 1883. – Т.VI. – С.516.

Среди многих коллекций Черниговского областного исторического музея им. В. В. Тарновского привлекает к себе внимание сборник рукописных книг XVI - XIX ст., потому что именно в них отображен уровень исторического сознания и общей культуры украинского общества, мировоззрение и ментальность его образованных представителей. Книги Забил хронологически охватывают период с 1671 г. по 1745 г. и знакомят нас с бытом казацкой старшины, с взглядами современников на исторические события XVII - XVIII ст., так сказать, изнутри, освещают личности таких деятелей, как И. Мазепа, В. Дунин-Борковский, В. Кочубей, И. Ломиковский, П. Забила, И. Забила и проч. Эти книги состоят из документов семейного архива, который был упорядочен Иваном Забилой в середине XVIII ст. и через посредничество известного историка Гетманщины А. Лазаревского попали в собрание украинских старожитностей Василия Тарновского.

Ключевые слова: Забила, архив, казацкая старшина, Гетманщина.

Books embrace Zabyli period from 1671 on 1745 and acquaint us with the way of life of elite, with the looks of contemporaries to the event of XVII - XVIII of century. An author gives maintenance of these documents

Keywords: Sabyli, archive, cossack petty officer.